

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΣΦΗΚΕΣ

Κιθιοτάτης

Γεωργίου, κ. αὐτογράφου καὶ κ. αὐτοδιδασκαλίας διδασκ. ἀμερ. διανομ.
ἄγραφοι ἐξ ἀρχαιογράφοι καὶ Πύλου.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

Μ. ΑΥΓΕΡΗ

24.7.1944

Γεωργίου
Καίης

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΕΞΗ

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΧΙΩΤΗ ΓΑΛΑΤΣΙΩΝΟΣ 4

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

Ὁ Φιλοκλέων ἔχων ἐκ φρεσὸς τὴν ἕλπίσιν νὰ ἀγάγῃ τὰς δίκας ἐπιθυμοῦσε νὰ εὐρίσκηται συνεχῶς εἰς τὰ δικαστήρια καὶ νὰ δικάζη. Διὰ τοῦτο ὁ Βδελυκλέων ὁ υἱὸς του, ὁ ἕκτος ἐλευπᾶτο δι' αὐτὴν τὴν ἀσθένειαν τοῦ πατρὸς του, ἀπεφάσισε νὰ τὸν κλείσῃ εἰς τὸ σπίτι. Ἐπεὶ δτου φρονιμεύσῃ καὶ ἀπαλλαγθῆ ἀπὸ αὐτὴν τὴν νόσον. Ἡ σπινθὴ ἀναγκάζει με συνομιλιαν τῶν δύο δούλων, οἱ ἑποιοί, ἔρχονται εἰς τὰ ἀπλωμένα γύρω ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου φυλάγεται ὁ γέρος κλεισμένος, ἐπιβαλλόμενοι νὰ ἀγαθόνουν ὄλην τὴν νύχτα κοντὰ εἰς τὴν θύραν του καὶ νὰ προέβουον τὰ πύγματά του· αὐτός, εἰς τὸ μεταξῦ, ἐπιχειρεῖ νὰ ξεφύγῃ κρυφὰ ἀπὸ τὰ κλεισμένα, ἀλλὰ μὴ δυνάμενος νὰ τὸ καταφέρῃ περιορίζεται εἰς φωνὰς καὶ εἰς ὕβρεις ἐναντίον τους. Εἰς αὐτὸ ἐπάνω, ἐνῶ ἀκόμα εἶναι βαθὺς ὄρθρος, ἔρχονται οἱ δικασταί, οἱ συνάδελφοί του, διὰ νὰ τὸν πάρουν, ὅπως συνήθιζαν, νὰ ὑπάγουν εἰς τὰ δικαστήριον· ἔχουν μορφὴν σφηκῶν καὶ εἶναι ὀπλισμένοι με κέντρον, σημεῖον τῆς εὐερεθιστοῦ καὶ πικροχόλου φύσεώς των, ὡς δικαστῶν καὶ γερόντων. Ἐξ αὐτῶν ἀπετελέσθη ὁ χορὸς καὶ ἐπῆρε τὸ ὄνομά της ἡ κωμῶδία. Ὁ Φιλοκλέων τοὺς παρακαλεῖ νὰ τὸν βοηθήσουν νὰ ἐλευθερωθῆ, πρᾶγμα τὸ ὅποιον γίνεται ἀφορμὴ νὰ συμπλακοῦν με τοὺς φύλακας. Τέλος ὁ νέος, ἀπορῶν διὰ πόλους λόγους ὁ πατέρας του ἔχει τὴν ἀδυναμίαν εἰς τὸ νὰ δικάζῃ, τὸν παρακαλεῖ νὰ ἐκθέσουν τὰς γνώμας των ἐπὶ τοῦ πράγματος ἐνώπιον τῶν δικαστῶν, ὡς κριτῶν, καὶ ὅποιος ἐκ τῶν δύο νικηθῆ εἰς αὐτὸν τὸν ἀγῶνα, αὐτὸς νὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ συμμορφωθῆ με τὴν γνώμην τοῦ ἄλλου· ἀλλὰ, ὅταν καὶ μετὰ τὸν ἀγῶνα αὐτὸν, εἰς τὸν ἑποῖον ὁ Φιλοκλέων ἐνίκηθη, δὲν ἐστάθη δυνατόν νὰ θεραπευθῆ ἀπὸ τὸ πάθος του, τότε ὁ νέος ἀναγκάζεται νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ δικάζῃ μέσα εἰς τὸ σπίτι καὶ διὰ τὰ πράγματα τοῦ σπιτιοῦ· αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς ὁ σκύλος Λάθης εἶχε κλέψῃ εἰς τὸ μαγειρεῖον τὸν Σικελικὸν τυρόν. Ἐδῶ ὁ Ἀριστοφάνης κάμνει ὑπαινυγμοὺς καὶ πειράγματα διὰ τὰς καταχρήσεις τοῦ Λάχηςτος, Ἀθηναίου στρατηγοῦ, ὁ ὅποιος εἶχε τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στόλου ποῦ εἶχε σταλῆ ἐναντίον τῆς Σικελίας τέσσαρα ἔτη πρωτῆτερα. Ἀμέσως λοιπὸν δημιουργεῖται αἰτία δίκης· εἰσάγονται διὰ νὰ κριθοῦν δύο σκύλοι, ὁ ἓνας κατηγορούμενος καὶ ὁ ἄλλος ἐνάγων· διεξάγεται ἡ δίκη καὶ, ἀντὶ τὰ καταδικασθῆ ὁ κατηγορούμενος, ὁ Βδελυκλέων δι' ἀπάτης ἀποσπᾷ ἀπὸ τὸν πατέρα του ἀθρωτικὴν ψῆφον. Ὁ Φιλοκλέων ἀπελπίζεται ὡς ἐκ τούτου, διότι ἐξέφυγεν ὁ ἔνοχος τὴν τιμωρίαν καὶ διότι διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ζωὴν του ἐξέφυγεν ἀπὸ τὰς χεῖράς του ἀθρωτικὴ ψῆφος· ὁ υἱὸς του τὸν παρηγορεῖ καὶ τὸν παραπειθεῖ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ εἰς ἓνα δειπνον. ὅπου μεθύσκειται· καθὼς ἐπιστρέφει ἐκείθεν ἐκτρέπεται καθ' ὅδον εἰς τὰς ὕβρεις ἐναντίον παντὸς τὸν ὅποιον συναντοῦσε· τέλος φθάνει εἰς τὸ σπίτι του φέρων μαζί του μίαν ἀλλητριδα, τὴν ἑποῖαν ἔκλεψεν ἀπὸ τοὺς συμποσιαστάς. Ἐντὸς ὀλίγου φθάνουν καὶ μία ἄρτοπῶλις καὶ ἓνας γέρος κατήγορος, οἱ ὅποιοι τὸν ἐγκαλοῦν εἰς δίκην δι' ὕβρεις καὶ ζημίας, τὰς ἑποίας ἐπαθὸν ἐκ μέρους του· ἀλλ' ὁ Φιλοκλέων, μὴ ἐπιθυμῶν πλέον οὔτε νὰ ἀκούῃ περὶ δίκων καὶ δικαστηρίων, κλείνει τὸ δράμα δασμένος εἰς τὸν αὐλὸν καὶ εἰς τὸν χορὸν.

Διὰ τοῦ ἔργου τούτου ὁ ποιητὴς σατυρίζει τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὸ φιλόδικον αὐτῶν καὶ συμβουλεῖ τὸν Ἀθηναϊκὸν λαὸν νὰ ἀπολυτρωθῆ ἀπὸ αὐτὴν τὴν μαγίαν, ἡ ἧποία εἶχε κατακτήσῃ μία ἀπὸ τὰς μάλιστα τῆς ἐποχῆς του.

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΣΩΣΙΑΣ {
ΞΑΝΘΙΑΣ { δούλοι τοῦ Φιλοκλέωνος
ΒΛΕΔΥΚΛΕΩΝ,
ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ
ΠΑΙΔΙΑ
ΣΚΥΛΙ
ΑΡΤΟΠΩΛΙΣ
ΚΑΤΗΓΟΡΟΣ

Ἡ Σκηνή εἰς τὰς Ἀθήνας ἐμπρὸς εἰς τὸ σπίτι τοῦ Φιλοκλέωνος. Ἡ πράξις ἀρχίζει τὰ ἡμερώματα.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

Σ Φ Η Κ Ε Σ

ΣΩΣΙΑΣ

Ἔ, τί κάνεις, Ξανθία κακομοιριασμένε ;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Στή νυχτοφυλακή νά βάλω τέλος λογαριάζω.

ΣΩΣΙΑΣ

Κάποια χρωστᾶς, λοιπόν, μεγάλη τιμωρία στά πλευρά σου.

Ξέρεις τουλάχιστο ποιό κνώδαλο φυλάμε ;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ξέρω, μὰ ἐπιθυμῶ λιγάκι νά ἤσυχάσω.

ΣΩΣΙΑΣ

Λοιπόν δοκίμασε τὸν κίνδυνο, γιατί κι' ὁ ἴδιος

νοιώθω στά μάτια μου ἓνα γλυκούπνι.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Μὰ τί λοιπόν εἶσαι τρελλὸς ἢ δαιμονοπιασμένος ;

ΣΩΣΙΑΣ

Ὅχι, μὰ ἀπ' τὸ Σαθάζιο.¹ νύσταξα κρασοπιασμένος.

1) Τὸν Σαθάζιον θεὸν = τὸν Βάκχον, ὡς βαρβαρίζοντες ἐκάλουν αὐτὸν οἱ Θράκες.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Ὅστε κ' ἐσύ μ' ἐμένα ἴδιον θεὸ λατρεύεις.
 Γιατὶ καὶ καταπάνω μου ἦρθε πρὸ ὀλίγου,
 σὰν Μῆδος, ὕπνός νυσταχτῆς στὰ βλέφαρά μου·
 καὶ μάλιστα ὄνειρο θαμάχτῳ ἔχω ἰδωμένο.

ΣΩΣΙΑΣ

Κ' ἐγὼ στ' ἀλήθεια τέτοιο ποῦ ποτὲ δὲν εἶδα·
 ἀλλὰ ἐσύ πὲς πρωτῆτερα.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Θαρροῦσα τάχα,

ἕνας ἀετὸς πολὺ μεγάλος πῶς πετοῦσε
 κι' ἀφοῦ στὴν ἀγορὰ ἐκατέβη σήκωσε στὰ νύχια
 κ' ἔφερε πρὸς τὸν οὐρανὸ ψηλὰ χάλκινη ἀσπίδα
 καὶ πῶς αὐτὴ τὴν ἔρριξε ὁ Κλεώνυμος κατόπι.

ΣΩΣΙΑΣ

Λοιπὸν ἀπὸ αἰνίγμα ὁ Κλεώνυμος δὲν ξεχωρίζει.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Καὶ πῶς αὐτό;

ΣΩΣΙΑΣ

Μπορεὶ κανεὶς νὰ βάλῃ στοὺς συνδείπνους
 μὲ τέτοιον τρόπον αἰνίγμα νὰ λύσουν·
 ποῖο νᾶναι τὸ θεριὸν ἐκεῖνο ποῦ τὸ ἴδιο
 σ' οὐρανό, γῆ καὶ θάλασσα ἔχει ῥίξη τὴν ἀσπίδα. ¹

ΕΑΝΘΙΑΣ

Ὅμιε λοιπὸν τί συμφορὰ σ' ἐμὲ θὰ γίνῃ,
 ὁποῦ τέτοιο ἄσχημο ὄνειρον ἔχω ἰδωμένο;

1) Ὁ Κλεώνυμος διακωμῶδείται ὡς ρίψασπις καὶ ἐν παντὶ τόπῳ δυστυ-
 χήσας περὶ τὰ πολεμικά, κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν.

ΣΩΣΙΑΣ

Μὴ βάλῃς ἔγνοιᾶ· τίποτε δὲ θέλει γίνῃ,
τίποτε, μὰ τοὺς θεοὺς, ὅπου νὰ σὲ φοβίζῃ.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ὅστόσον εἶναι φοβερὸ νὰ ἰδῆς νὰ ρίχνῃ
ἄνθρωπος τ' ἄρματά του· ἀλλὰ γιὰ πὲς μου τὸ δικό σου.

ΣΩΣΙΑΣ

Μὰ τὸ δικό μου εἶναι σπουδαῖο· γιὰτὶ ὄλο
τῆς πολιτείας τὸ πλεούμενον ¹ ἐνδιαφέρει.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Σύντομα πὲς λοιπόν, ὡς τὴν καρένα του τὸ πρᾶγμα. ²

ΣΩΣΙΑΣ

Κατὰ τὸ πρωτούπνι μου εἶδα πῶς στὴν Πνύκα
σύναξην εἶχαν πρόβατα ἐκεῖ ὄρνιασμένα,
ὅπου ραβδιὰ κρατοῦσαν καὶ μανδύες·
κ' ἐφάνη μου σ' αὐτὰ τὰ πρόβατα κατόπι,
ὅπως μιὰ καταπότρα φάλαινα μιλοῦσε,
ποῦχε φωνὴ γουρούνας φουσκωμένης.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ὡχῶ!

ΣΩΣΙΑΣ

Τί 'ναι;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Πάψε, πάψε, μὴ λὲς πιὸ πέρα·
ἄσχημα τὸνειρο βρωμᾶ ἀπὸ παληοπέτσι. ³

1) Τὸ σκάφος.

2) Λέγε νυν ἀνύσας τι τὴν τρόπον τοῦ πράγματος· μεταφορὰ ἐκ τοῦ πλοίου, λέγε τὸ βάθος τῆς ὑποθέσεως ἢ λέγε ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τὸ πρᾶγμα.

3) Κωμφδεῖται ὁ Κλέων, ὁ ὁποῖος, ὡς γνωστόν, εἶχεν ἐργαστήρια βυρσο-
δεψικῆς.

ΣΩΣΙΑΣ

Ἡ φάλαινα ἔπειτα ἢ βῶμερῃ ζυγαριὰ κρατώντας
ζύγιαζε ξύγκι βοιδινό. ¹

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ὦχ ὁ δόλιος,

βούλεται τὸ λαὸ νὰ φάη στὸ ζύγι
βάνοντας κόμματα κι' ἀμάχη ἀνάμεσό του.

ΣΩΣΙΑΣ

Κ' ἐφάνη μου πῶς κάθονταν κοντά της χάμου
ὁ Θέωρος ἔχοντας κόρακα κεφάλι.

Κατόπι τραυλιστὰ σ' ἐμὲ ὁ Ἀλκιβιάδης εἶπε·
θωλεῖς ; ἔχει κόλακα ὁ Θέωλος κεφάλι. ²

ΞΑΝΘΙΑΣ

Καλὰ τὸ τραύλισεν αὐτὸ ὁ Ἀλκιβιάδης.

ΣΩΣΙΑΣ

Λοιπὸν δὲν εἶναι αὐτὸ σημαδιακό, νὰ γίνη
κοράκι ὁ Θέωρος ;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Καθόλου, ἀπ' ἐναντίας

πολὺ καλό.

ΣΩΣΙΑΣ

Μὰ πῶς λοιπὸν ;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Πῶς εἶπες ;

1) Ἰστη βόειον δημόν σημαίνει καὶ ἔφερε τὸν λαὸν εἰς διάστασιν, ἀλλὰ τὸ λογοπαίγνιον εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀποδοθῇ ὡς ἔχει.

2) Θωλεῖς ἀντὶ θωρεῖς καὶ κόλακα δῆθεν ἀντὶ κόρακα. Μεταχειρίζεται οὕτω τὴν τραυλότητα τοῦ Ἀλκιβιάδου, προφέροντας λ ἀντὶ ρ διὰ νὰ κωμωδηθῇ τὸν Θέωρον ὡς κόλακα καὶ θεαπολούμενον.

ἄνθρωπος ὄντας ἔγινε ἄξαφνα κοράκι·
 δὲν εἶναι φυσικὸ λοιπὸν ν' ἀκολοθητή·
 νὰ πάη στὸν κόρακα κ' ἐμᾶς νὰ μᾶς ἀφήσῃ;

ΣΩΣΙΑΣ

Ἔπειτα νὰ μὴ δώσω ἐγὼ δύο ὄβολα νὰ σὲ μισθώσω
 ἐσὲ ποῦ τόσον ὁμορφα τὰ ὄνειρα ξεδιαλύσεις;

ΕΑΝΘΙΑΣ

Στάσου λοιπὸν καταλεπτῶς στοὺς θεατὰς ν' ἀνιστορήσω
 τοῦ ἔργου τὴν ὑπόθεσιν κ' αὐτὰ τὰ λίγα πρῶτα
 νὰ πῶ σ' αὐτούς, καθόλου νὰ μὴν περιμένουν
 σπουδαῖα πράγματα ἀπὸ μᾶς, μὰ κ' οὔτε πάλι
 ἀστεία ἀπὸ τὰ Μέγαρα φερμένα, ¹
 γιατί δὲν ἔχουμε μεῖς μήτε δούλους,
 ποῦ νὰ σκορποῦν στοὺς θεατὰς καρύδια ἀπ' τὸ καλάθι,
 μήτε Ἑρακλῆ ποῦ νὰ τοῦ κρύβουμε τὸ δεῖπνο, ²
 μήτε πάλι τὸν Εὐριπίδην ἐδῶ θέλει ντροπιᾶσω·
 καὶ μ' ὄλη τὴ λαμπρὴ τύχη ποῦ πῆρε ³
 πάλι τὸν Κλέωνα δὲ θά κόνουμε μὲ τὰ κρεμμυδάκια. ⁴
 Ἄλλὰ μιὰ ὑποθεσοῦλα γνωστικὴ θά ποῦμε,
 κ' οὔτε πλέον ἐπιδέξια ἀπὸ μᾶς τοὺς ἴδιους,
 μὰ κ' ἀπὸ κωμωδία βαρετὴ πιὸ ἐπιτήδεια.

1) Μεγαρικὸς γέλωε· ἦτο παρομοία διὰ τὴν ἄχαριν, χονδρὴν, καὶ ἀσελγῆ ἀστειολογίαν.

2) Ἦσαν ἀστεία, τὰ ἴποικιν εἶχεν μεταχειρισθῆ προγενέστεροι κωμικοὶ ἀνέβαλαν νὰ δώσουν φαγητὸν εἰς τὸν Ἑρακλέα ἀστειολογοῦντας ἐπὶ τῆς ἀνηφαγίας του καὶ τῆς ἐκ τῆς στερήσεως τοῦ φαγητοῦ ἐξηγέρσεως.

3) Ἐνθ' ἐγεννήθη πτωχός, ἐπλούτησεν ἀπὸ τὸ ἐμπόριον τῶν δερμάτων.

4) Μυττωτεύσομεν· μυττωτόν ἐστι τὸ ἐκ σκοροδίων καὶ τυροῦ καὶ ὄξους τρίμμα (Σχολ.).

Εἶναι λοιπὸν ἀφέντης μας αὐτὸς ἀπάνω
 ποῦ κάθεται, ὁ τρανός, μέσα τ' αὐτὸ τὸ σπίτι.
 Αὐτὸς μᾶς ἔβαλε ἐδῶ πέρα νὰ φυλάμε
 μὴ βγῆ ὁ πατέρας του, ποῦ μέσα εἶναι κλεισμένος.
 Τὶ τὸν πατέρα του παράξενη τὸν τρώει ἀρρώστια,
 ποῦ δὲ θὰ τῆ λογιάζετε, οὔτε θὰ βάνη ὁ νοῦς σας,
 ἂν ἴσως ἀπὸ μᾶς δὲ θέλατε τὸ μάθη.
 Ἄλλ' ἀπεικάστε τῆ λοιπὸν, ἂν ἤμπορῆτε.
 Νά, ὁ Ἄμυνίας τοῦ Προνάπη ὁ γυιὸς ἐτεῦτος
 λέει πῶς στὰ ζάρια κλίνει· μὰ δὲν πέτυχε καθόλου.

ΣΩΣΙΑΣ

Μὰ τὴν ἀλήθεια, παίρνει τὸ παράδειγμα ἀπ' τὸν ἑαυτὸ του.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Ὅχι, μὰ κάποια κλίση θᾶναι τοῦ κακοῦ ἢ αἰτία.
 Καὶ λέει αὐτὸς ἐδῶ ὁ Σωσίας στὸ Δερκύλο
 πῶς τάχα κλίσην ἔχει· στὸ πιστό.

ΣΩΣΙΑΣ

Καθόλου,

γιατὶ τῶν καθὼς πρέπει· αὐτὸ εἶναι ἡ ἀρρώστια.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Καὶ λέει πάλι ὁ Νικόστρατος ὁ Σκαμπωνίδης
 πῶς εἶναι φιλοθυσιαστῆς ἢ θ' ἀγαπᾷ τοὺς ξένους.

ΣΩΣΙΑΣ

Θᾶνσι λοιπὸν φιλόξενος, ἂ ὄχι, μὰ τὸ σκύλο,
 Νικόστρατε, ὁ Φιλόξενος εἶν' ἓνας ξεκωλιάρης.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Τοῦ κάκου φλυαρεῖτε· δὲ θέλει τὸ βρῆτε.
 Σωπάστε τώρα, ἂν νὰ τὸ μάθετε ποθῆτε.
 Γιατὶ τοῦ ἀφέντη θὰ σᾶς πῶ πιά τὴν ἀρρώστια.

Τις δίκες ἀγαπάει ὅσο κανένας ἄλλος,
ἀγαπᾷ νὰ κριτολογῆ κι' ἀναστεναίξει
ἂν δὲν καθίτη στὸ σκαμνὶ τὸ πρῶτο ποῦ τοῦ λάχνη.

Ἕπνος τῆ νύχτα δράμι ¹ δὲν τὸν πιάνει.

Κι' ἂν κλείσῃ ἓνα σπειρὶ τὸ μάτι, ὄλη τῆ νύχτα
ἐκεῖ πετάει ὁ νοῦς του γύρω στὴν κλεψύδρα. ²

Κι' ἀπ' τῆ συνήθεια νὰ κρατῆ τὸν ψῆφο
ξυπνᾷ μαζεύοντας τὰ τρία δάχτυλά του,
σὺν νάβαζε θυμίαμα στοὺς θεοὺς τὸ νέο φεγγάρι.

Καί, μὰ τὸ Δία, ἂν κάπου ἰδῆ γραμμένο
σὲ θύρα «ὠραῖος εἶναι ὁ γυιὸς τοῦ Πυριλάμπη ὁ Δῆμος» ³
γράφει στὸ πλάι «ὠραῖος εἶναι ὁ ψηφοδόχος». ⁴

Καί γιὰ τὸν κόκορα, ποῦ ἀπὸ βραδύς λαλοῦσε,
εἶπε πῶς εἶναι ἀπ' τοὺς ἐγκαλεσμένους πληρωμένος
κι' ἀργὰ νὰ τὸν ξυπνήσῃ εἶναι ὠρμηγεμένος.

Κ' εὐθύς ὡς προγευτῆ, κράζει: γιὰ τὰ ποδήματά του
κ' ἔπειτα ἐκεῖ ταχιά φτασμένος περιμένει
στὸ στῦλο κολλημένος σὺν τὸ στρεῖδι

Κι' ἀπὸ κακοτροπιά του σ' ὄλους τῆ μακρὰ νυχιά τρα-
[βώντας,

σὰ μέλισσα ἢ σὺν πούμπουρας γυρνοῦσε ⁵

1) Οὐδὲ πασπάλην' οὐδὲ ψίχalon ἀλεύρου, οὕτω περαιτέρω, κἀν ἄχνην

2) Κλεψύδρα' ὠρολόγιον ὕδατος, δι' οὗ ἐμετρεῖτο ἐν τοῖς δικαστηρίοις τὸ διάστημα τοῦ χρόνου, καθ' ὃ ἐδικαιοῦτο νὰ ὀμιλῆ ὁ ῥήτωρ.

3) Ἔθος ἦν τοῖς ἑρασταῖς ἐπιγράφειν τὸ ὄνομα τοῦ ἀγαπωμένου παιδὸς πανταχοῦ.

4) κημὸς καλός' τὸ τοῖς καθίσκοις ἐπιτιθέμενον, δι' οὗ τὰς ψήφους κβίθεσαν (Σχολ.).

5) Διὰ τοῦς καταδικαζομένους ἔσμερον διὰ τοῦ ὄνυχος μακρὰν γραμμὴν ἐπὶ πίνακος ἐπιστρωμένου διὰ κηροῦ.

ἔχοντας μὲ κηρὶ τὰ νύχια γεμισμένα.
 Κι' ἀπὸ τὸ φόβο μὴ ποτὲς τοῦ λείψουν ψῆφοι,
 γιὰ νάχη νὰ κρισολογήῃ, ἓνα γιαλὸ χαλίκια φυλάει μέσα. ¹
 Τέτοια τραβᾷ· κ' ἐνῶ πάντα τὸν ὀρμηνεύουν
 περσότερο κρισολογεῖ. Λοιπὸν αὐτὸν φυλάμε
 διπλομανταλωμένον μέσα νὰ μὴν ἔβγη.
 Γιατὶ τὸ γυιὲ του τὸν πικραίνει αὐτὴ ἡ ἀρρώστια.
 Καὶ στὴν ἀρχὴ γλυκομιλώντας του μὲ λόγια
 πάσχιζε νὰ τὸν καταφέρῃ τὸ μαντύα ²
 νὰ μὴ φορέσῃ κι' ἀπ' τὴ θύρα νὰ μὴν ἔβγη.
 Μὰ αὐτὸς δὲν ἔστεργε, ἔπειτα τὸν λοῦζαν
 καὶ τὸν καθάριζαν, μὰ αὐτὸς μὲ τὸ σκοπὸ του.
 Μετὰ ἀπ' αὐτὸ σὰ δαιμονοπισασμένον
 τὸν ξώρκιζαν· ὅμως αὐτὸς μὲ τὸ ταμποῦρλο ³
 τὸ ἴδιο τρέχοντας τραβοῦσε νὰ κρισολογήσῃ.
 Κι' ἀφοῦ μὲ τὰ ξορκίσματα δὲν ὠφελήθη,
 στὴν Αἴγινα τὸν πῆγε· κ' ἔπιασέ τον
 καὶ στὸ ναὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τὸν πλάγιασε τὴν νύχτα·
 ὅμως αὐτὸς μπρὸς στοῦ δικαστηρίου ἐφάνη
 τὰ κάγκελλα προτοῦ χαράξῃ ἀκόμα.
 Πιὰ δὲν τὸν βγάλαμε ἀπὸ τότες ἔξω.
 Κι' αὐτὸς νὰ φύγῃ πάσχιζε ἀπ' τοὺς νεροχύτες
 κι' ἀπ' τοὺς φεγγίτες· καὶ στουππώναμε μὲ τὰ κουρέλια
 ἐμεῖς τίς τρύπες καὶ τίς ἀμπαρώναμε ἀπὸ πίσω·

1) Διότι ὡς ψῆφους μετεχειρίζοντο χάλικας.

2) Τὸ ἐνδυμα, τὸ ὁποῖον ἐφόρουν εἰς τὰ δικαστήρια.

3) Ἐκορβάντιζε· ἐτέλουν τὰ μυστήρια τῶν κορυβάντων, διὰ νὰ ἀπαλα-
 λαχθῇ ἀπὸ τὴν μανίαν.

μ' αὐτὸς ἐκάρφωνε σουβλιά στὸν τοῖχο
κι' ἀπὸ παλούκι σὲ παλούκι ἐπήδα ὡς καλοιακούδα.

Κ' ἐμεῖς ἔχοντας σ' ὅλη τὴν αὐλὴ ἀπλωμένα
δίχτυα ὀλοτρόγυρα παραφυλάμε.

Κράζεται ὁ γέρος Φιλοκλέων σπῆνομά του,
ναὶ μὰ τὸν Δία, κ' ἐδῶ ὁ γυιὸς του Βδελυκλέων,
ποῦ τρόπους ἔχει ψηλοπερηφανοτιμημένους.¹

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἐανθία καὶ Σωσία, ἔ σεις, κοιμᾶστε ;

ἘΑΝΘΙΑΣ

Πωπῶ !

ΣΩΣΙΑΣ

Τί τρέχει ;

ἘΑΝΘΙΑΣ

Ἐυπνᾶ ὁ Βδελυκλέων

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Γλήγορα ἐδῶ κανεῖς σας δὲ θὰ τρέξῃ ;
γιατὶ ὁ πατέρας μπῆκε στὴν κουζίνα
καὶ σὰν ποντίκι κάτι ἀνακατεύει τρυπωμένος·
ὅμως τὸ νοῦ σου ἀπὸ τὴν τρύπα τῆς λουτρολεκάνης
νὰ μὴ ξεφύγῃ· καὶ σὺ πίσωθε τὴ θύρα κράτει.

ἘΑΝΘΙΑΣ

Ὅπως ὀρίζεις, κύριε.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἄφέντη Ποσειδῶνα,

1) Φρουαγμοσεμνάκους· πλήρεις φρυγίματος ἀλλὰ καὶ σεμνότητος καὶ σοβαρότητος.

σάν τί 'ναι αὐτὸ ποῦ θορυβεῖ στὸν καπνοδόχο ;
 Ἐ σύ, ποιὸς εἶσαι ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Εἶμαι ὁ καπνὸς ποῦ βγαίνω.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Καπνός ; καὶ τίνος ξύλου τάχα ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

'Απ' τῆς συκιάς τὸ ξύλο.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

'Ο καυτερώτερος ἀπ' ὅλους, μὰ τὸ Δία. ¹

Σὰν τὸν καπνὸ λοιπὸν δὲ θὰ χαθῆς ἀκόμα ;

Ποῦ εἶναι ἡ σανίδα ποῦ τὸν καπνοδόχο κλείνει ; ²

τρύπωσε πάλι· στάσου καὶ τὸ ξύλο νὰ σοῦ ξαναβάλω.

'Εδῶ λοιπὸν σκαρφίσου καμμιάν ἄλλη τέχνη.

'Ὡστόσοσον εἶμαι ὁ πιὸ δυστυχητιμένος ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους,
 ποῦ τώρα πιά γυιὸ τοῦ Καπνιά θέλει μὲ κρᾶζουν. ³

Παιδί, τῆ θύρα σπρῶχνε· κράτα τὴν σφιγμένη
 καλὰ καὶ δυνατὰ· θάρθῶ κ' ἐγὼ μαζί σου.

Καὶ πρόσεχε τὴν κλειδαριά καὶ φύλαγε τὸ σύρτη
 καὶ τὸν περάτη φύλαε μὴ τὸν ροκανίσῃ. ⁴

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Τί θὰ κάνετε, βρωμεροί ; δὲ θὰ μὲ βγάλτε,

1) 'Ο καπνὸς τοῦ συκίνου ξύλου ἐθεωρεῖτο θριμύτερος ὄλων, διακφιμωδεῖ δι' αὐτοῦ τὸ θριμύ ἦθος τῶν δικαστῶν καὶ τοῦ γέροντος.

2) Τηλία.

3) Καπνίας ἐκεκλήθη ὁ Ἐκφαντίδης ποιητὴς κωμῳδιῶν, διὰ τὸ μηδὲν λαμπρὸν γράφειν.

4) Διότι τὸν παρωμοίασεν ἀνωτέρω μὲ ποντικόν.

νά πάω στὴ δίκη, ἀλλὰ θὰ μοῦ ξεφύγη ὁ Δρακοντίδης ; ¹

ΞΑΝΘΙΑΣ

Κ' ἤθελε τοῦτο σοῦ βαρυφανῆ ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Γιατὶ ὁ θεὸς μοῦ τῶπε
κάποτε ποῦ ζητοῦσα στοὺς Δελφούς νά μοῦ μαντέψη,
πῶς θὰ πεθάνω, ὅταν κανένας μοῦ ξεφύγη.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ἄπολλων, ἀπ' τὸ μάντεμα προφύλαγέ τον.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἐμπρός, θερμοπαρακαλῶ σε, βγάλε με νά μὴ σκάσω.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ἄ ὄχι, μὰ τὸν Ποσειδῶνα, Φιλοκλέων.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Λοιπὸν θὰ ῥοκανίσω μὲ τὰ δόντια μου τὸ δίχτυ.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ἄλλὰ δὲν ἔχεις δόντια.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἄ γιχ, ὁ δόλιος·

πῶς νά σὲ σκότωνα ; πῶς ; δόστε μου μαχαίρι
τὸ γληγορώτερο, ἢ πινάκιον νά τοῦ πῶ τὴν καταδίκη. ²

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Κάτι κατὸ μεγάλο τοῦτος θέλει νά σκαρώση.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἄ ὄχι, μὰ τὸ Δία, μὰ νά πουλήτῳ
θέλω τὸ γάιδαρο μαζί μὲ τὸ σαμάρι·

1) Πονηρὸς τις καὶ εἰς πλείστας δίκας ἐνεχόμενος.

2) Πινάκιον τιμητικόν, ὅπου ἔγραφον τὴν γραμμὴν τῆς καταδίκης ἢ τῆς ἀφώσεως.

γιατί ναι νέο φεγγάρι.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Και δὲ θὰ μπορούσα

κ' ἐγὼ νὰ τὸν πουλήσω ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἄλλὰ ἔχι σὰν ἐμένα.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Μὰ τὸ Δία, καλλίτερα.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Μὰ βγάλε τὸ γαϊδούρι.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ἄλλὰ τί ἐπροφασίστηκε νὰ σὲ γελάση,

γιὰ νὰ τὸν στείλῃς γληγορώτερα ἔξω;

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ὅμως δὲν ἔπιασε τ' ἀγκίστρι,

γιατί ἐμυρίστηκα τὴν πονηρία.

Μὰ βγάλε μπαίνοντας τὸ γαῖδαρο ἀπὸ μέσα

καὶ κύττα ἀπ' ἐκεῖ πάλι ὁ γέρος μὴν προβάλλῃ.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Γαῖδαρε, γιατί κλαῖς ; ποῦ σήμερα πουλιέσαι ;

περπάτα γληγορώτερα ; τί ἀναττενάζεις ;

τάχα νὰ μὴ βαστᾶς κανέναν Ὀδυσσεῖα ;¹

Ἄλλὰ ναι, μὰ τὸ Δία, βαστᾶ κάποιον,

τοῦτον ποῦ εἶναι ἐδῶ ἀποκάτцу τρυπωμένος.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ποῖόν ; γιὰ νὰ ἰδῶ ;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τοῦτον ἐδῶ.

1) Ὑπαινιγμός· καὶ διακωμῆδης τοῦ Δουρείου ἵππου.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ποιὸς εἶναι;

ποιὸς εἶσαι τάχσ, ξένε ἐσύ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ὁ Κανένας, μὰ τὸ Δία.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἐσὺ ὁ Κανένας; κι' ἀπὸ ποιά πατρίδα;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἄπ' τὴν Ἰθάκη κρᾶζομαι Ἀποδρασιπιίδης.¹

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Σοῦ ὁμώνω, μὰ τὸ Δία, ἐσὺ Κανένα,
 καμμιά χαρὰ ἀπ' τὸ κάμωμά σου δὲ θὰ λάβῃς.
 Τράβα τον γλήγορα. Ἄ τὸν κατεργάρη,
 ποῦ τρύπωσε· ἔτσι ποῦ σ' ἐμένα νὰ φαντάζῃ
 ὅμοιος μὲ τὸ πουλᾶρι κάτω ἀπ' τὴ γαιθᾶρα.²

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Μὲ καλὸ ἂν δὲν μ' ἀφήστε θὰ πιαστοῦμε.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Γιατί λοιπὸν σοῦ μπῆκαν ψύλλοι νὰ μαλώσῃς;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Γιὰ ψύλλου πήδημα;

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Πονηρὸς εἶσαι

φυσικὰ καὶ μ' ἀπόφαση πλασμένος εἶσαι.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἐγὼ ἔμαι πονηρὸς; καθόλου, μὰ τὸ Δία,

1) Ἐκ τοῦ ἀποδρᾶσαι ἐπλάσε τὸ ὄνομα, ὡς νὰ ἔλεγε περίπου Φευγάλας.

2) Πωλίῳ κλητῆρος παίζει μὲ τὴν λέξιν, διότι κλητῆρα ἐκάλουν καὶ τὸν δικαστικὸν κλητῆρα καὶ τὸν μάρτυρα καὶ τὸν ὄνον.

μὰ ἐσὺ τὴν καλωσύνη μου δὲν ξέρεις·
ἀλλὰ θὰ τὴ γνωρίσης, λογαριάζω,
σὰν φᾶς ψαχνὸ ἀπὸ γέρο κρισολόγο. ¹

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἐμπάτε τώρα ἐσὺ κι' ὁ γάιδαρος στὸ σπίτι.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

ὦ δικαστὲς καὶ Κλέων, φίλοι μου, βοηθήστε.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Φώναζε τώρα μέσα αὐτοῦ κλειτμένος.
Βάλε λιθάρια ἐσὺ ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὴ θύρα,
καὶ τὸν περάτη βάλε καὶ τὸ σύρτη
καὶ πίσω ἀπ' τὸ ἀντιστήλι· νὰ κυλίσης
γλήγορα τὸ γουδί τὸ μεγάλο.

ΞΑΝΘΙΑΣ

ὦχ ὁ δόλιος,
πῶς ἔπεσεν ἀπάνω μου τοῦτο τὸ λιθαράκι;

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἴσως σοῦ τῶρριξε ποντίκι ἀπὸ ψηλάθε.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ποντίκι; ἂ ὄχι, μὰ τὸ Δία, μὰ τρυπωμένος
νάτος αὐτὸς ἐδῶ κάτω ἀπ' τὰ κεραμίδια,
δικαστὴς τοῦ πατεροῦ εἶναι γινομένος. ²

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

ὦχ ὁ καῦμένος, νάτος, ἔγινε σπουργίτης·
θὰ πετάξῃ· ποῦ ποῦ τὸ δίχτυ μου εἶναι;

1) Ἵπποβοῖ πιθανῶς ὅτι θὰ τοῦ εἶναι ὠφέλιμος διὰ τῆς κληρονομίας του.

2) Ὑπὸ τῶν κεραμίδων ἠλιαστῆς ὀροφίας· τὸ μέρος τὸ ὑπὸ τὸ ἐξέχον τῆς στέγης· ἐλέχθη κατὰ τὸ ὄψις ὀροφίας καὶ μῦς ὀροφίας.

κσού! κσού! ἔ κσού! λοιπόν; δὲ θᾶταν πιὸ καλά, μὰ τὴν ἀλήθεια,
τὴ Σκιώνη νὰ φυλάω ἀντι γιὰ τοῦτον τὸν πατέρα; ¹

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τώρα λοιπόν ὁποῦ τὸν ἔχουμε διωγμένον
καὶ πιά δὲν ἔμπορεῖ νὰ μᾶς ξεφύγη,
γιατὶ μιὰ στάλα νὰ μὴν κοιμηθοῦμε τάχα;

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἄλλὰ σὲ λίγο μέλλουν νάρθουν, ὦ δυστυχισμένε,
οἱ σύντροφοί του, οἱ δικαστὲς νὰ τὸν φωνάζουν.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τί λές; ἀλλὰ δὲν ἔχει ξημερώσῃ ἀκόμα.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Καὶ πάλι ἀργοξυπνήσαν τώρα, μὰ τὸ Δία.
Γιατὶ ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα πάντα τὸν κράζουν,
κρατώντας τὰ λυχνάρια τους καὶ σιγοτραγουδώντας
γλυκοσιδωνοφρυνιχοσκοποὺς ἀρχαίους ²
ἀγαπημένους, ἀπ' τῶν Φοινισσῶν τὴν τραγωδία,
ὁποῦ μ' αὐτοὺς φωνάζουν τοῦτον ἔξω.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Λοιπὸν πλέον αὐτούς, ἂν εἶναι χρεῖα, τώρα
ἔμεῖς θὰ τοὺς χτυπήσουμε μὲ τὰ λιθάρια.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἄλλὰ, δυστυχισμένε, ἡ φύτρα τῶν γερόντων
εἶν' ὅμοια μὲ σφηκοφωλιά, σὰν τὴν ὀργίτης.

1) Σκιώνη, πόλις τῆς Θράκης, ἣτις ἀπεστάτησεν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων
κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον καὶ ἐπανεκτήθη μετὰ διετῆ πολιρκίαν.

2) Ἀρχαιομελισιδωνοφρυνιχήρατα· ἀρχαῖα μέλη τοῦ Φρύνιχου ἔρατά καὶ
ἤδη ὡς μέλι περὶ τῆς Σιδῶνος τῶν Φοινισσῶν, τραγωδίας τοῦ Φρυνίχου.

Γιατί και μυτερό κεντρί έχουν στη μέση,
 όπου μ' αὐτὸ κεντοῦν, και δυνατὰ φωνάζουν
 κι' ἀναπηδοῦν κι' ἀπάνω πέφτουν σὰν τὶς σπίθες.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Νὰ μὴ σὲ νοιάζῃ, ἂν ἔχω ἐγὼ λιθάρια
 πολλῶν γερόντων τῆ σφηκοφωλιά σκορπίζω.

ΧΟΡΟΣ

Περπάτα θαρρετά, προχώρει. Ἄργεῖς, Κωμία ;
 καθόλου ἔτσι πρωτῆτερα, δὲν ἦσαν, μὰ τὸ Δία,
 μὰ ἦσαν πετσοὶ σκυλίτικο, ὅμως τώρα
 καλλίτερα ἀπὸ σὲ βαδίζει ὁ Χαρινάδης.
 ὦ Κονδυλέα Στρυμόδωρε, φίλε μου ἀγαπημένε,
 μὴν εἶναι ἐδῶ κοντά μας κάπου ὁ Εὐεργίδης
 κι' ὁ Χάβης ἀπ' τῆ Φλία ; βρῖσκεστ' ἐδῶ πέρα.
 Λοιπὸν ὅλο ἐδῶ βρίσκεται, πωπῶ, τὸ ἀπομεινάρι
 ἀπὸ τῆ νιότη ἐκείνην ὅπου εἰς τὸ Βυζάντιο
 εἴμαστε κάποτε φυλάγοντας ἀντάμα
 ἐγὼ και σὺ σκοποί· και νυχτοτριγυρνώντας
 τὸ ξυλογούδι ἐκλέψαμε τῆς φουρναρέσσας ¹
 και σχίζοντάς το ἐβράσαμε τὴν ξινολαχανίδα.
 Ἄλλ' ἄς βιαστοῦμε, ὦ φίλοι, γιατί θᾶναι ἡ δίκη
 σήμερα για τὸ Λάχητα· και λὲν για τοῦτον
 ὅλοι πῶς ἔχει χρήματα μὲ τὸ καντάρι. ²
 Ἐχτὲς λοιπὸν ὁ στρατηγὸς ὁ δικοπαραστάτης Κλέων
 παράγγειλέ μας νάρθουμε στὴν ὥρα,

1) Παρ' ἑλπίδα ἐπάγεται τοῦτο ἀντὶ νὰ εἴπῃ περὶ κατορθώματός τινος.

2) Εἰσήχθη εἰς δίκην ὡς σφετερισθεὶς δημόσια χρήματα και πλουτήσας.

φαρμακωμένη ὀργή τριῶν μερῶν βαστώντας
 ἐνάντια του, νὰ τὸν παιδέψουμε γιὰ τ' ἄδικά του.
 Ἐλλ' ἄς βιαστοῦμε, σύντροφοι, πρὶν ξημερώσῃ.
 Ἐς προχωροῦμε καὶ μὲ τὸ φανάρι ὀλοῦθε
 μαζί ἄς κυττάμε μὴ κανεὶς μας σκουντουφλήτῃ
 πὰ σὲ λιθάρι πουθενά καὶ κακοπάθῃ.

• ΠΑΙΔΙΑ

Πατέρα, ἀπὸ τὴ λάσπη αὐτὴν ἐδῶ φυλάξου.

ΧΟΡΟΣ

Λοιπόν, ἀφοῦ ἀπὸ γάμου πάρης ἓνα ξυλαράκι,
 ἀπὸ τὸ λύχνο τὸ φυτίλι ἀνέβατε λιγάκι.

ΠΑΙΔΙΑ

Ὅχι, μὰ λέω μ' αὐτό μου ἐδῶ τὸ δάχτυλο νὰ τ' ἀνεβάσω.

ΧΟΡΟΣ

Τί σοῦρθε μὲ τὸ δάχτυλο καὶ σπρώχνεις τὸ φυτίλι,
 κ' ἐνῶ τὸ λάδι εἶνε λειψό, ξεμουαλισμένε ;
 γιατί, ν' ἀκριβοαγορασθῇ σὰν γίνῃ χρεῖα,
 ἐσὲ καθόλου δὲ χαλαρὴ ἡ καρδιά σου.

ΠΑΙΔΙΑ

Ἄν, μὰ τὸ Δία, πάλι μὲ τοὺς γρόθους μ' ὀδηγήτῃς
 ἐγὼ τὸ λύχνο σβύνω καὶ τραβῶ στὸ σπίτι·
 χωρὶς αὐτὸν κατόπι στὸ σκοτάδι θὰ βαδίσῃς
 καὶ σὰ λειβαδοπέρικα στὴ λάσπη θὰ τσαλαβουτήσῃς.

ΧΟΡΟΣ

Βέβαια ἐγὼ κι' ἄλλους τιμωρῶ ἀπὸ σένα πρὸ μεγάλους. ¹
 Ἄλλὰ μοῦ φαίνεται τὸ πόδι μου στὴ λάσπη ἔχει βουτηχθῆ.

1) Ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐννοεῖ.

Κι' ἀδύνατο εἶναι, τὸ πολὺ σὲ τέσσερις ἡμέρες,
 ποῦ χωρὶς ἄλλο κι' ὁ θεὸς νερὸ θὰ ρίξει.
 Γιατί καπνιὰν ὁ λύχνος στὸ φυτίλι πιάνει
 κι' ὅταν αὐτὸ συμβῆ, σύντομα βροχὴ νὰ κάνῃ.
 Καὶ χρεῖαν ἔχει κάθε τι ποῦ πρῶιμα δὲν καρπίσῃ
 βροχὴ νὰ ρίξῃ καὶ βοριάς νὰ τὸ φυσήσῃ.
 Μὰ ὁ σύντεκνος τί νάπαθε ἀπ' αὐτὸ τὸ σπίτι,
 ποῦ ἐδῶ νάρθη δὲ φαίνεται στῆ συντροφιά μας ;
 πρωτῆτερα δὲν ἀκλουθοῦσε στὴν οὐρά μας,
 μ' αὐτὸς ἀπ' ὄλους μας μπροστῆτερῶ τραβοῦσε
 κι' ὄλο τραγούδια τοῦ Φρυνίχου τραγουδοῦτε·
 γιὰτ' ἔχει ὁ ἄνθρωπος ἀγάπη στὸ τραγούδι.
 Ἄλλὰ ἐδῶ, σύντροφοι, λογιάζω νὰ σταθοῦμε
 καὶ νὰ τὸν κράζουμε νὰ βγῆ μὲ τὸ τραγούδι,
 μήπως αὐτό μου τὸ σκοπὸ τὸν ἀγροικῆσῃ
 καὶ ἡ εὐχαρίστηση στῆ θύρα τὸν τραβήξῃ.
 Γιατί τάχα δὲ φαίνεται σ' ἐμᾶς ὁ γέρος,
 καὶ δὲν ἀκούει νὰ βγῆ ἀπὸ κανένα μέρος ;
 μὴν ἔχη χάσῃ τὰ ποδήματά του ;
 ἢ στὸ σκοτάδι κάπου χτύπησε τὸ δάχτυλό του ;
 κ' ἔπειτα, ὡς εἶναι γέρος, φλόγωσε τ' ἀστράγαλό του ;
 ἢ μήπως τάχα τοῦ πονεῖ ἡ ἐλγιά του ;
 ἀλήθεια ἀψύτερος ἀπ' ὄλους ἦτον
 κι' ἀνάμεσό μας μόνος δὲ λυγοῦσε
 κι' ὅταν κανένας τὸν θερμοπαρακαλοῦσε
 κάτω κυττώντας ἔλεγε μὲ σοβαρό,
 κάνεις μιὰ τρύπα στὸ νερό. ¹

1) Λίθον ἔψεις, πέτρα φένεις, δηλ. ματαιοπονεῖς, δὲν θὰ μεταβάλῃ γνώμη.

Μὰ ἴσως γιὰ τὸν χθεσινὸν τὸν ἄνθρωπο ποῦ μᾶς γελοῦσε
 κ' εἶναι ἀπ' τὰ χέρια μας ξεγλυτωμένοι,
 λέγοντας πῶς τοὺς Ἀθηναίους ἀγαποῦσε
 κι' ὅλα τῆς Σάμου πρῶτος θὰ τὰ μαρτυροῦσε,
 ἴσως γιὰ τοῦτο νᾶχη πειραχτῆ¹
 κ' εἶναι πεσμένος θερμασμένος.

Γιατ' εἶναι αὐτὸς ἔτσι πλασμένος.

Ἄλλὰ σήκου, καλότυχε,
 κ' ἔτσι μὴν τρῶς τὸν ἑαυτὸ σου,
 καὶ τὴν ψυχὴ σου μὴ λυπήτης,
 γιατί ἕνας πλουτισμένος ἔρχεται,
 ἀπ' αὐτοὺς ποῦ ἡ Θράκη ἔχει χαθῆ,
 ἔλα νὰ τὸν ἀφανίσῃς.²

Πήγαινε, πήγαινε, παιδί.

ΠΑΙΔΙΑ

Σὲ κάτι θὰ μοῦ χριστῆς, πατέρα,
 ἂν κάτι σὲ παρακαλέσω;

ΧΟΡΟΣ

Βέβαια, παιδί μου, νὰ σοῦ πάρω,
 τί καλό, πές μου, θὰ θελήτῃς;
 λογιάζω πῶς θὰ μοῦ ζητήτῃς
 στραγάλια κάπουθε νὰ πάρω.

ΠΑΙΔΙΑ

"Ὁχι, μὰ σῦκα, πατεράκη·

1) Ἐλυπήθη, διότι εἰς ἠθφώθη καταμηνύσας τι τῶν ἐν Σάμφ.

2) Ἐγγυτριεῖς· ὡς αἱ τίκτουσι τὰ ἀμβλώματα ἀφανίζουσι θέτοισι αὐτὰ εἰς χύτρας.

καλλίτερα μ' εὐχαριστεῖ.

ΧΟΡΟΣ

Δὲ θὰ μπορέσω, μὰ τὸ Δία,
κι' ἂν ἤθελες βέβαια κρεμαστῆ.

ΠΑΙΔΙΑ

Μὰ τὸ Δία, λοιπὸν κοντά σου
πιά δὲ θάρθω συνοδιά σου.

ΧΟΡΟΣ

Γιατί ἀπὸ τὸ μισθούλι αὐτό, ¹
μ' ἓνα τριώβολο πρέπει νάχω
ψωμί και ζύλα και προσφάγι·
κ' ἐσύ ἀπὸ μὲ σῦκα ζητεῖς.

ΠΑΙΔΙΑ

Μὰ ἔλα, πατέρα, νὰ μοῦ πῆς,
ἂν ἴσως τώρα ὁ ἄρχοντας ²
τὸ δικαστήριο δὲν καλέσῃ,
ποῦ τάχα θ' ἀγοράσουμε
τὸ γιόμα; ἔχεις καμμιάν ἐλπίδα
καλὴ γιὰ μᾶς ποῦ νὰ περάσουμε
τῆς Ἑλλῆς τ' ἅγιο τὸ στενό; ³

ΧΟΡΟΣ

Ὦχ ἄλλοί μου, ὦχ ἄλλοί,
μὰ τὸ Δία, ἐγὼ δὲν ξέρω
ποῦθε θάρθῃ τὸ φαί.

ΠΑΙΔΙΑ

Γιατί λοιπὸν, δόλια μητέρα, μὲ γεννοῦσες;

1) Τριώβολος ἦτον ὁ μισθός.

2) Ὁ Ἐπώνυμος ἄρχων.

3) Παρωθεῖται στίχος τοῦ Πινδάρου.

ΧΟΡΟΣ

Γιὰ νὰ μὲ θρέφῃς μὲ φροντίδες. ¹

ΠΑΙΔΙΑ

Λοιπὸν σ' εἶχα ἀνωφέλευτο

σακκούλι ἐσὲ στολίδι²

Ἄλλοί μου, ἄλλοί.

Γιὰ μᾶς οἱ ἀναστεναγμοὶ

ἔλαχαν κλήρα.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Φίλοι, λυώνω πολλὴν ὥρα

ἀπ' τὴν τρύπα ἀκούοντάς σας.

Μὰ δὲ μοῦ εἶναι βολετὸ

τραγουδιστὰ ν' ἀποκριθῶ.

Τί νὰ κάνω πλέον τώρα,

ὅπου μὲ κρατοῦν μακρυὰ σας·

γιατὶ πάντα ἐπιθυμῶ

πάλι νὰ βρεθῶ κοντά σας,

καὶ στὶς δίκες νὰ περάσω

κάποιον νὰ καταχειριάσω.

Ἄλλὰ, ὦ Δία μεγαλοβρόντη,

κάνε με ἄξαφνα ἢ καπνό,

ἢ τὸν Προξενίδη ἄς μοιάσω,

ἢ στὸ Σέλλου τὸν ὑγιὸ

1) Καὶ τοῦτο ἐλήφθη ἐκ τοῦ Θησέως τοῦ Εὐριπίδου, λέγουσιν.

2) Ἐφερε κρεμάμενον ἀπὸ τοῦ ὤμου τοῦ σάκκου· εἶναι καὶ τοῦτο παρρηθία ἀπὸ τὸν Θησέα τοῦ Εὐριπίδου: ἀνόνητον ἄγαλμ' ὦ πάτερ, οἴκοι τεκῶν.

ν' ἀλλαχτῶ τὸν καυχησάρη¹
 κ' ἔξω ἀπέδω νὰ περάσω.
 Χάριτέ μου αὐτὴν τῇ χάρη,
 στὴ συμφορά μου νὰ μ' ἔλεηθῆς·
 ἢ καυτερό σου ἀστροπελέκι
 τῶρα νὰ μὲ ψήση εὐθύς·
 κ' ἔπειτα νὰ μὲ πάρης καὶ νὰ μὲ φυτῆτης
 καὶ μὲ ἀλατοριγανόλαδο νὰ μὲ περιχύσης·²
 ἢ τέλος κάνε με νὰ γίνω ἡ πέτρα,
 ποῦ οἱ δικασταὶ τοὺς ψήφους λογαριάζουν.

ΧΟΡΟΣ

Ποῖος εἶναι αὐτὸς ποῦ σ' ἐμποδίζει
 καὶ κλείνει σου τὴ θύρα; νὰ μοῦ ὀρίτης·
 γιὰτὶ μπροστὰ σὲ φίλους θὰ μιλήσης.³

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ὁ γυιὸς μου· μὰ νὰ μὴ φωνάζετε, παρακαλῶ σας,
 γιὰτὶ στίς μπροστινὲς τίς κάμαρες κοιμᾶται
 καὶ χαμηλῶστε τὸ σκοπὸ σας.

ΧΟΡΟΣ

Ἄλλ' ἄμοιρε, τί θέλει νὰ σοῦ κάνη

1) Τὸ ψευδομάμαξιν, ψευδοκληματίς ἢ ὅποια ἐκρότει καιομένη, πρὸς ἣν πικρωμαϊζόντο οἱ πτωχαλαζόντες. Προξενίδης καὶ Δισχίνης τις υἱὸς τοῦ Σέλλου διεκωμφοῦντο ὡς κομπασταὶ, θεωρούμενοι ὡς ἐκ τούτου ἐλαφρόνοιοι καὶ πικρομοιαζόμενοι μὲ τὸν καπνόν, μὲ τὸν ὁποῖον ἤθελε νὰ εἶναι ὁμοιος καὶ ὁ Φιλοκλέων, διὰ νὰ διαφύγη τῆς φυλακῆς του.

2) Ὡς θὰ ἔκαμνε δηλαδὴ εἰς ἰχθὺν ψηθέντα ἐπὶ ἀνθράκων, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου θὰ ἐφύσα τὴν στάχτην καὶ ἔπειτα θὰ τὸν περσεκῶαζε διὰ νὰ τὸν φάγη.

3) Περφθεῖ ὁμοιον χωρίον τῆς Ἠλέκτρας τοῦ Σοφοκλέους καὶ τῆς Ἰφιγενείας τοῦ Εὐριπίδου.

καὶ ποιά γιὰ τοῦτα πρόφαση σοῦ βάνει ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Δὲ μ' ἀφίνει, ὦ φίλοι, νὰ δικάζω
 κι' οὔτε πιά κανέναν νὰ καταδικάζω,
 θέλει νὰ κάθωμαι νὰ τρώγω καὶ νὰ πίνω·
 ὅμως ἐγὼ στὴ γνώμη του δὲν κλίνω.

ΧΟΡΟΣ

Τόλμησε νὰ ξεστομίση αὐτὸ
 ὁ μιὰρὸς αὐτὸς ἐδῶ
 ὁ Δημολοκλέων ποῦ ἀρχοντίζει ; ¹
 γιατί λὲς γιὰ τὰ καράβια
 καμμιάν ἀλήθεια σ' ἐμποδίζει.
 Βέβαια ποτὲ δὲν ἤθελε τολμήτη
 τὸ λόγο αὐτὸν αὐτὸς νὰ ξεστομίση,
 ἂν δὲν ἦτον συνωμότης.
 Ὅμως μετὰ ἀπὸ τοῦτα εἶν' ὥρα νὰ ζητήτης
 νὰ βρῆς καμμιά καινούργια τέχνη,
 ποῦ ἐδῶ σ' ἐμᾶς κρυφὰ νὰ ξεγλιστρήσης.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Λοιπὸν τάχα σὰν τί μπορεῖ νὰ γένη ;
 ζητεῖστ' ἐσεῖς κ' ἐγὼ τὸ κάθε τι θὰ ἐπιχειρήσω·
 ἔτσι τὸ ἐπιθυμῶ, σὰν τὴν ἀγγαστρωμένη,
 στὸ δικαστήριον μὲ τὸν ψῆφον νὰ γυρίσω.

ΧΟΡΟΣ

Βρίσκεται τρύπα τάχατες ποῦ νὰ μποροῦσες
 νὰ τὴν πλατύνης ἀπὸ μέσα καὶ νὰ ξεγλιστροῦσες,

1) Σύνθετον ἐκ τοῦ δῆμος, λόγος καὶ Κλέων=τύραννος καὶ ἀρχοντιῶν (Σχ).

μέσ' στα κουρέλια σάν τὸ πολυμήχανο Ὀδυσσεά; ¹

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Φράχτηκαν ὄλα κι' οὔτε γιὰ κουνούπι

τρύπα δὲν εἶναι νὰ περάσῃ·

χρειάζεται ἄλλο τίποτε νὰ βρῆτε

καὶ τρυποφράχτης εἶναι ἀδύνατο νὰ γίνω.

ΧΟΡΟΣ

Θυμᾶσαι τάχα τὸν καιρὸ ποῦ ἐπάρθη ἡ Νάξος.

ὁποῦ στρατιώτης ὄντας ἐκλεψες τίς σουβλες ²

καὶ κάτω ἀπὸ τὸ κάστρο γλήγορα ἐκατέβης;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ξέρω, μὰ τί μ' αὐτό; καθόλου αὐτὸ δὲ μοιάζει:

μὲ τὴν περίστασιν ἐκείνη ποῦ εἰς τὴ νιότην ἤμουν·

νὰ κλέφτω δύνομουν κ' ἤμουν στὴ δύναμή μου ἀπάνω

καὶ δὲ μὲ φύλαγε κανένας, μὰ μποροῦσα

νὰ φεύγω ἀφόβητα· ἔμωσ τώρα

ἄνθρωποι μὲ φυλᾶν ἀρματωμένοι

καὶ στέκονται σκοποὶ στὶς διάβες διαταγμένοι·

καὶ δυὸ ἀπ' αὐτοὺς σ' αὐτὲς τίς θύρες

σουβλες στὰ χέρια τους κρατοῦν

καὶ σάν τὴ γάττα ποῦ ἐκλεψε

τὸ κρέας μὲ κυττοῦν.

ΧΟΡΟΣ

Ἄλλὰ τώρα γλήγορα

σκαρφίσου καμμιά τέχνη·

1) Ὅπως εἰς τὴν Ἑκάθην τοῦ Εὐριπίδου ἐ Ὀδυσσεὺς ἐ ὑπισσὺς νύκτωρ εἰς τὴν Τροίαν.

2) ἴσως ὄπλα. Διαφορώταται φέρονται: ἐξηγήσεις.

γιατί πρωί ἔχει γίνῃ, γλυκὲ φίλε.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Λοιπὸν ἔχω καλλίτερο τὸ δίχτυ

τὸ δόντι μου νὰ ροκανίσῃ,

καὶ ἡ Ἄρτεμη ποῦ δίχτυα ρίχτει

γι' αὐτὸ τὸ δίχτυ νὰ μὲ συμπαθήσῃ.

ΧΟΡΟΣ

Γίνονται αὐτὰ ἀπὸ ἄνθρωπον,

ποῦ θέλει νὰ σωθῇ.

Μὰ κίνα τὸ σαγόνι.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Καθόλου μὴ φωνάζετε καὶ τελειώνει,

ἀλλὰ καθένας μας νὰ φυλαχτῇ,

μήπως ὁ Βδελυκλέων μᾶς μυριστῇ.

ΧΟΡΟΣ

Καθόλου ἐσύ, καλότυχε, καθόλου μὴ φοβάσαι·

γιατί, ἂν κάνῃ τοῦτος γρῦ,

θέλει τὸν κάνω ποῦ νὰ πικραθῇ

ἡ καρδιά του,

καὶ ποῦ νὰ τρέξῃ κίνδυνο

θανάτου,

νὰ μάθῃ αὐτὸς νὰ μὴ πατάῃ τὰ τιμημένα

ποῦ εἰς τίς θεές εἶναι ὠρισμένα.¹

Ἄλλὰ ἀφοῦ δέσῃς τὴν τριχιάν ἀπὸ τὸ παραθύρι

κατέβαινε ἔπειτα κ' ἐσύ μ' αὐτὴν δεμένος

κι' ἀπ' τὴ μανία τοῦ Διοπείθῃ γεμισμένος.²

1) Μία τῶν συνθεστέρων κατηγοριῶν ἐν Ἀθήναις ἦτο τὸ ὅτι ὑβρίζει τις τὰ μυστήρια τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Περσεφόνης.

2) Ῥήτωρ, τοῦ ὁποιοῦ αἱ παράλογοι παραφοραὶ ἔγιναν συχνὰ ἀφορμὴ πολλῶν ἀστείωτων παρὰ τοῖς κωμικοῖς.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἄς ὀδοῦμε τώρα, ἂν ἴσως καταλάβουν τοῦτοι
καὶ θέλουν τραβηχτὸν ὡσάν τὸ ψάρι νὰ μὲ σύρουν μέσα,
τότ' ἐσεῖς τί θὰ κάνετε; πῆστε μου τώρα.

ΧΟΡΟΣ

Μ' ὄλο τὸ σκληρὸ πείσμα μας θὰ σοῦ σταθοῦμε
βοηθοί, ποῦ θᾶναι ἀδύνατο νὰ σὲ κρατήσουν·
αὐτὰ ἐμεῖς θέλει κάνουμε γιὰ σένα.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Θὰ τὸ ἐπιχειριστῶ λοιπὸν σὲ σᾶς ἐμπιστεμένος
καὶ ξέρετέ το, ἂν ἴσως δυστυχιὰ μοῦ τύχη,
σάν μὲ σηκῶστε καὶ μὲ δάκρυα μὲ τιμῆστε
θάψτε με στοῦ δικαστηρίου τὰ κάγκελλα ἀποκάτω.

ΧΟΡΟΣ

Δὲ θέλεις πάθῃ τίποτε· καθόλου μὴ δειλιάσης
ἀλλ' ὦ καλότυχε, ἄσε θαρρετὰ νὰ ξεγλιστρήσης,
ἀφοῦ δεηθῆς στοὺς πατρογονικοὺς θεοὺς νάρθοῦν βοηθοί σου.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

᾽ὦ Λύκε¹ ἀφέντη, ἦρωα γείτονά μου,
κ' ἐσὲ κ' ἐμένα οἱ ἴδιες οἱ χαρὲς εὐφραίνουν,
τὰ δάκρυα πάντα τῶν κατηγορούμενων καὶ οἱ θρηνοί·
ποῦ αὐτὰ νάκοῦς ἐπίτηδες ἐδῶ ἔχεις κατοικίση,
καὶ σὺ μονάχος ἀπ' τοὺς ἦρωες ὄλους
κοντὰ σ' αὐτὸν ποῦ κλαίει θέλησες νὰ καθίσῃς·
τὸ γείτονά σου ἐλέησε καὶ σῶσε τώρα
κ' ἐγὼ ποτέ μου δὲ θὰ κατουρήσω

1) Παρὰ τὸ δικαστήριον ἦτο ἱερὸν τοῦ Λύκου, ὅπου διένεμον τὸν τριώ-
βολον δικαστικὸν μισθόν.

στις ψάθες σου ¹ κοντά κι' οὔτε θὰ ξεφυσήσω.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἔσῃκου.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τί τρέχει;

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Θαρρῶ, φωνὴν ἀκούω.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Μὴ πάλι ὁ γέρος πουθενὰ τρυπώνει;

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Καθόλου, μὰ τὸ Δία, μὰ σέ σκοινι δεμένος κατεβαίνει.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Κακόψυχε, τί κάνεις; δὲ θὰ κατεβῆς, σοῦ λέω.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἄνεβα γλήγορα ἀπὸ τᾶλλο μέρος,
καὶ χτύπα τον μὲ τὰ ξερόκλαδα τῆς θύρας,²
μήπως τιμόνι ἀλλάξῃ ἀπ' τις χτυπιὲς σφιγμένος.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Σ' ἐμένα δὲ θὰ δώσετε βοήθεια;
ἐσεῖς ποῦ μέλλει χρονικῶς νᾶχετε δίκες,
ὦ Σμικυθίων καὶ Τισιάδῃ καὶ σὺ Χρήμων
καὶ Φερέδειπνε ἐσύ; πότε θὰ μὲ βοηθήσετε,
ἂν ὄχι τῶρα, πρὶν περσότερο μὲ σύρουν μέσα;

ΧΟΡΟΣ

Πές μου, ὡς πότε θέλει ἀργήσουμε,

1) Τὸ ἤρῃον τοῦ Λύκου ἦτο περιπεφραγμένον μὲ ψιᾶθους κανναθίνας καὶ τὰ πέριξ αὐτοῦ ἐχρησίμευον ὡς οὐρητήρια.

2) Εἰρεσιῶναι· κλάδοι, τοὺς ὁποίους εἶχον συνήθειαν νὰ καρφώνουν ἄνω τῆς θύρας.

τὸ φαρμάκι μας νὰ χύσουμε,
 ἐκεῖνο ποῦ θέλει δειχτῆ
 τὸ σφηκολόσι σὰν ὀργιστῆ;
 τῶρα ἐκεῖνο, τῶρα ἐκεῖνο,
 τὸ εὐκολόργιστον ἀφίνω
 τὸ κεντρὶ τὸ σουβλερό,
 ποῦ τοὺς ἄθλιους τιμωρῶ.
 Ἄλλὰ τὸ γληγορώτερο,
 ἀφήστε τοὺς χιτῶνες σας,
 καὶ τρέξτε καὶ φωνάζτε καὶ βιαστῆτε,
 στὸν Κλέωνα ὅλα αὐτὰ νὰ πῆτε,
 καὶ παραγγεῖλτε του νάρθη
 ἐνάντια σ' ἄνθρωπον, ποῦ αὐτῆ
 ὀχτρεύεται τὴν πολιτεία
 καὶ πρέπει νὰ χαθῆ,
 ποῦ τέτοια γνώμην εἶπε, ὅτ' εἶναι χρεῖα
 καμμία πλέον νὰ μὴ γίνεται κρισολογία.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Καλότυχοι, τὴν ἱστορία ἀκούστε
 καὶ μὴ φωνάζετε.

ΧΟΡΟΣ

Ὡς τὸν οὐρανὸ θὰ κράξω, μὰ τὸ Δία.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἔτσι κ' ἐγὼ δὲ θέλω ἀφήσῃ τοῦτον.

ΧΟΡΟΣ

Λοιπὸν αὐτὰ δὲν εἶναι τρομερά,
 καὶ καθαρὴ δὲν εἶναι τυραννία;
 Ὡ πολιτεία κ' ἐστὶ τοῦ Θεώρου ἀθεοφοβία

κι' ἄλλοι ἔσεις κόλακες σ' ἐμᾶς προστάτες. ¹

ΞΑΝΘΙΑΣ

᾽Ω Ἡρακλῆ, ἔχουν καὶ κεντριά· δὲ βλέπεις, κύριε;

ΒΑΒΕΛΥΚΛΕΩΝ

Μ' αὐτὰ τὸ Φίλιππα τὸ τέκνο τοῦ Γοργία ²

δικάζοντάς τον ἔχουν ἀφανίστη.

ΧΟΡΟΣ

Κ' ἐσὲ μ' αὐτὰ τὰ ἴδια θέλουμε ἀφανίστη·

ἀλλὰ ὄλοι ἐδῶ γυρίστε καὶ σὰν βγάλτε τὰ κεντριά σας

ρίχτητε ἀπάνω του, συμμαζεμένοι καὶ μὲ τάξη,

γεμάτοι ὀργή καὶ μάνητα, γιὰ νὰ καλογνωρίση,

ποιὸ σφηκομάζωμα ἔχει αὐτὸς ὀργίστη.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ὅμως ἂν πολεμήσουμε βαρὺ ἴναι, μὰ τὸ Δία,
γιατὶ ἐγὼ βλέποντας φοβοῦμαι τὰ κεντριά τους.

ΧΟΡΟΣ

Ἄλλ' ἄφησε τὸν ἄνθρωπον, ἀλλοιῶς σὲ βεβαιώνω,

ὅα μακαρίσης τίς χελῶνες γιὰ τὰ καύκαλά τους.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἐμπρὸς λοιπόν, ὦ σύντεκνοι, ὠργισμένες σφήκες,

ἄλλοι στὸν πιτινό του μ' ὄργητα χυθῆτε,

ἄλλοι τὰ μάτια του κεντῆστε γύρα καὶ τὰ δάχτυλά του.

ΒΑΒΕΛΥΚΛΕΩΝ

᾽Ω Μίδα, Φρύγα, Ματυντία, ³ ἐδῶ βοηθήστε

καὶ πιάστε αὐτὸν ἐδῶ καὶ μὴ τὸν παρατῆστε·

1) Ὁ Θέωρος καὶ ὁ Κλέων ἦσαν προστάται τοῦ χοροῦ, τοὺς προσφωνοῦσι δὲ οὕτω ἐπὶ τὸ ἀστεϊότερον ἀντὶ νὰ ἑμιλήσουν περὶ αὐτῶν μετ' εὐλαβείας.

2) Οὗτος κωμωθεῖται ὡς προδότης καὶ βάρβαρος.

3) Ὑνόματι δούλων.

ἄλλοιῶς δεμένοι τὴν τροφή θὰ στερηθῆτε.

Ἐμὲ πολλὰ μ' ἀλήχτησαν σκυλιὰ ποῦ δὲ δαγκάνουν. ¹

ΧΟΡΟΣ

Αὐτὸν ἂν δὲν ἀφήσης τὸ κεντρί μου θὰ γνωρίσης.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

ὦ Κέκροπα δρακοπόδαρε, ἤρωα βασιλέα,
ἀφίνεις με ἔτσι βάρβαροι νὰ μὲ παιδεύουν,
ποῦ τέσσερες φορές ἐγὼ τοὺς ἔχω κἀνη νὰ χορέψουν ; ²

ΧΟΡΟΣ

Λοιπὸν δὲν ἔχουν τὰ γεράματα μεγάλες δυστυχίες ;
βέβαια : νὰ τώρα αὐτοί, ποῦ τὸν παλῆν ἀφέντη
παιδεύουν καὶ τ' ἀλλοτινὰ δὲν τὰ θυμοῦνται
τὰ δέρματα καὶ τοὺς χιτῶνες καὶ τὰ σκυλοσκούφια, ³
ποῦ τοὺς ἀγόραζε, καὶ τὸ χειμῶνα κάθε τόσο
ποῦ ἐφρόντιζε τὰ πόδια τους νὰ μὴν κρυώνουν·
ἀλλὰ σ' αὐτοὺς οὐδὲ σπὸ μάτι τους ντροπὴ δὲν εἶναι
σὰν τὰ παληὰ ποδέματά του ἀναθυμοῦνται.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Δὲ θὰ μ' ἀφήσης οὔτε τώρα, ἐσὺ κακότεροπο θηρίο ;
οὔτε σὰν θυμηθῆς ὅπου σὲ βρῆκα
νὰ κλέφτης τὰ σταφύλια καὶ συρμένον

1) Ὡς ἐγὼ πολλῶν ἀκούσας οἶδα θρίων τὸν ψόφον· τὸ θρίον ἦτο μυελός, ὅστις τυλιγμένος εἰς φύλλον συκῆς ἐψήνετο καὶ ἐκρότει· ἡ παροιμία λέγεται ἐπὶ τῶν θορυβούντων μὲ κόμπον καὶ κενὰς ἀπειλάς.

2) Οὗς ἐγὼ ὀδιδῶσα κλάειν τέτταρ' ἐς τὴν χοίνικα· παθνῶς παροιμία, ἡ ἑποία εἶναι ἐντελῶς ἀμετάφραστος· κατὰ πιστὴν ἐρμηνείαν σημαίνει «τοὺς ὁποίους ἐγὼ ἐδίδαξα ἐκ μιᾶς χοίνικος (μέτρον) νὰ κάμνουν τέσσαρας ἄρτους»· καὶ : τοὺς ὁποίους ἐγὼ τετράκις ἔκαμα νὰ κλαύσουν εἰς τὰς πέδας· ὅπως ὥστε, ἀντὶ νὰ τοὺς ὑπενημίση εὐεργεσίαν, παρὰ προσδοκίαν τοὺς ἐλέγχει.

3) Καλύμματα τῆς κεφαλῆς ἐκ κυνείου δέρματος, κυνάς.

στήν ἔλῃ σ' ἔδεσα καὶ σ' ἔδειρα καλὰ κι' ἀντρίκια,
 ἔτσι ποῦ νᾶσαι ζηλευτὸς ἀπ' τὸν καθένα ;
 ὁμως ἐσύ, ὡς λογιᾶζω, ἀχάριστος ἐστάθης.
 Ἄλλ' ἄσε με κ' ἐσύ πρὶν ἔβγη ὁ γυιὸς μου.

ΧΟΡΟΣ

Μὰ σύντομα θέλετε αὐτὰ σ' ἐμᾶς καλοπληρώση,
 πολὺς καιρὸς δὲ θὰ περάση γιὰ νὰ ἴδητε
 καὶ νὰ γνωρίσετε τοὺς εὐκολόργιστους ἀνθρώπους
 καὶ δίκαιους, ποῦ τὸ μάτι τους ἄν κάρδαμο δριμύζει.

ΒΑΣΙΛΥΚΛΕΩΝ

Χτύπα χτύπα τίς σφῆκες ἀπ' τὸ σπίτι, ἐσύ Ξανθία.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τὸ κάνω αὐτό.

ΒΑΣΙΛΥΚΛΕΩΝ

Κι' ἄς τίς καπνίζη ὁ ἄλλος
 διώχοντας μὲ πολὺν καπνὸ· μὰ δὲ θὰ γκρεμιστῆτε,
 στὸν κόρακα, δὲ θὰ φύγετε, χτύπα τες μὲ τὸ ξύλο.
 Καὶ βάλε ἀκόμα στὴ φωτιά, γιὰ νὰ τίς διώξης,
 νὰ τίς καπνίσῃς μὲ τὸ γυιὸ τοῦ Σέλλου τὸν Αἰσχίνη. ¹

ΞΑΝΘΙΑΣ

Λοιπὸν ἐμέλλαμε ἀπὸ σᾶς ν' ἀπαλλαχτοῦμε τέλος.

ΒΑΣΙΛΥΚΛΕΩΝ

Ἄλλὰ εὐκολὰ δὲ θάθελες γλυτώση, μὰ τὸ Δία,
 ἂν τύχαινε νὰ φᾶν ἀπὸ τοῦ Φιλοκλέα τοὺς στίχους. ²

1) Ἐπαναλαμβάνει ἀστείότητα, τὴν ὁποίαν εἶπε καὶ ἀνωτέρω διὰ τὸν Αἰσχίνην τὸν λεγόμενον Καπνὸν διὰ τὴν πτωχαλαζονεῖαν του.

2) Ὡς τοῦ Φιλοκλέους ἀγρίου ὄντος ἐν τῇ μελοποιίᾳ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Σοφοκλέα, ὅστις ἤδῃς καὶ μέλισσα ἐκαλεῖτο.

ΧΟΡΟΣ

Αὐτὰ λοιπὸν δὲν εἶναι φανερά σημεῖα,
 πῶς ἔμπαινε κρυφὰ ἀπὸ μᾶς ἡ τυραννία ;
 ἀφοῦ ἐσύ, ὦ τεχνικὰ πονηρεμένη,
 κι' ὦ Ἄμυνία ἐσὺ ἀλαζονεμένη, ¹
 στερεεῖς ἐμᾶς τοὺς νόμους ποῦ ἔβαλεν ἡ πολιτεία,
 χωρὶς καμμία πρόφραση νὰ παρουσιάζης,
 καὶ χωρὶς λόγος πιστευτὸν καὶ καλοσυνθημένον
 θέλεις μονάρχος του νὰ ἐξουσιάζης.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Μπορεῖ χωρὶς ἀμάχη καὶ βουητὸ μεγάλο
 λόγους ν' ἀλλάξουμε καὶ εἰρήνην ἀνάμεσό μας ;

ΧΟΡΟΣ

Μ' ἐσένα λόγους, ποῦ μισεῖς τὴν πολιτεία,
 τῆς τυραννίας τὸν ἐραστή καὶ τοῦ Βρασιίδα φίλον, ²
 ὅπου φορεῖς λινόκροσσεσ χλαμύδες,
 κι' ἀφίνεις γένι ἀκούρευτο νὰ μεγαλώνῃ ;

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Καλλίτερο δὲν εἶναι τάχα, μὰ τὸ Δία,
 ὀλότελα νὰ ξεφορτώνομαι ἀπὸ τὸν πατέρα,
 παρὰ νὰ πολεμάω μὲ τόσα βάσανα ὅλη μέρα ;

ΧΟΡΟΣ

Ὅμως οὐδὲ στὴν ἄλφα ἀκόμα δὲν ἐμπήχες·³

1) Κομηταμνία· σύνθετον ἐκ τοῦ κομᾶν, μεγαλοφρονεῖν, ἀλαζονεύεσθαι, καὶ τοῦ Ἄμυνια, ὅστις ἐθεωρεῖτο μισόδημος.

2) Κατηγορεῖται ὅτι λακωνίζει, ὡν φίλος τοῦ Βρασιίδα, στρατηγοῦ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ ὡς μιμούμενος τὸν λακωνικὸν τρόπον τοῦ ἐνδύεσθαι.

3) Οὐδὲ μιν σελίνῳ σοῦστῖν οὐδ' ἐν πηγάνῳ· ἀκόμα δὲ βρίσκεσαι οὐδέ· στὸ σέλινο οὐδὲ στὸν ἀπήγανον· παροιμία ἀπὸ τῶν κηπουρῶν, οἱ ὅποιοι αὐτὰ· τὰ ἐφύτευον τελευταῖα ἢ εἰς τὰ ἄκρα τοῦ κήπου.

μονάχα αὐτὸν τὸ λόγο τὸν μικρὸν ἐμεῖς σοῦ λέμε·¹
 τώρα καθόλου δὲν πονεῖς, ἀλλὰ ὅταν σοῦ καταλαλήσῃ
 τὰ ἴδια αὐτὰ ὁ κατήγορος καὶ σὲ καλέσῃ συνωμότη.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Λοιπὸν, ὦ ἐσεῖς, γιὰ τοὺς θεοὺς, θέλετε τάχα
 μ' ἀφήσῃ, ἢ ἀπόφασιν ἔχετε πάρῃ,
 νὰ δέρνεστε καὶ νὰ δέρνετε ὅλη τὴ μέρα ;

ΧΟΡΟΣ

Ὅχι ποτέ, ὅσο πνοὴ μικρὴ μοῦ μένει,
 γιὰτὶ ἐσὺ ἐστάλλῃς τύραννος ἀνάμεσό μας.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Γιὰ σὰς τὸ κάθε τι εἶναι τυραννία καὶ συνωμότης,
 ὅποια κι' ἂν εἶναι ἡ ἀφορμὴ, μικρὴ ἢ μεγάλη,
 ποῦ ἐγὼ δὲν ἔχω ἀκούσῃ νὰ τὴν ἀναφέρουν,
 οὐδὲ καὶ σὲ πενήντα χρόνια μέσα· ὅμως
 τώρα, κι' ἀπὸ τὸ ψάρι τὸ παστὸ φτηνότερη εἶναι,
 ὅπου εἰς τὴν ἀγορὰ παντοῦ γυρίζει τὸνομά της.
 Κι' ὅταν βόφοις πάρῃ κανεὶς κι' ὄχι σαρδέλλες,
 ὁ πωλητὴς τῶν σαρδελλῶν ἀμέσως θέλει κράξῃ·
 στὸ ψῶνι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μυρίζει τυραννία.
 Κι' ὅταν κανένας στὴ χαψιά γυρεύει πράσο
 προσφάγι, ἢ περβολάρισσα κυττώντας μ' ἓνα μάτι,
 «πέ μου, θὰ πῆ, πράσο ζητεῖς, σὰν τί σκοπεύεις τάχα,
 μὴ τυραννία, ἢ μὴ θαρρεῖς πῶς ἡ Ἀθῆνα
 γιὰ σὲ χρωστᾷ προσφάγια νὰ φυτρώνῃ ;»

ΞΑΝΘΙΑΣ

Κ' ἐμένα ἢ πόρνη ἐχτὲς τὸ μεσημέρι,

1) Τοῦτο τῶν τριχοινίκων ἐπιπῶν τὸν εὐτελεῖ.

γιατί παρακινούσα να την καθαλίσω, ¹
 ώργισθη και με ρώτησε, αν σκοπεύω
 την τυραννία του Ίππία να ξαναστήσω.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Γιατ' είναι αγαπημένα αυτά στην άκουή τους·
 κ' εγώ, γιατί θέλω να ξεγλυτώσω τον πατέρα
 από τα πρωινά τρεχάματα και τις δικοταλαιπωρίες ²
 και σαν του Μόριχου ³ την καλοπέραση να του χαρίσω,
 είναι επειδή 'μαι τύραννος και συνωμότης.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Δίκαια, μα το Δία· γιατί εγώ και του πουλιού το γάλα
 δὲ θάλλαζα με τὴ ζωὴ ποῦ τώρα ἐσύ μοῦ παίρνεις·
 κι' οὔτε σελάχι χαιρουμει οὔτε χέλα,
 μα τοῦ δικαστηρίου μικρὴν ὑποθεσοῦλα
 βᾶχα καλλίτερα ψημένη στήν πιατέλλα.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Γιατ' έχεις συνηθίση, μα το Δία,
 να χαιρεται σ' αυτήν την ιστορία·
 ἀλλ' ἂν σωπάσης και μ' ἀκούσης, θὰ σοῦ μάθω,
 θαρρῶ, πῶς ὄλα αὐτὰ 'ναι σφάλματά σου.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Σφάλλομαι ποῦ δικάζω ;

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Τὸ παιχιδί

ἀνθρώπων ἀπὸ σένα λατρεμμένων εἶται,

1) Παίζει με τὴν λέξιν κελητίσαι καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Ίππίου.

2) Ὁρθροφοιτοσουκοφαντοδικοταλαιπώρων τρόπων.

3) Τραγικός ποιητὴς διακωμωδούμενος ὡς τρυφήλος καὶ ἀθηφάγος.

καὶ σκλάβος τοὺς χωρὶς νὰ νοιώθῃς εἶσαι.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Σκλάβο μὴ λὲς ἐμέ, ποῦ δλους ἐξουσιάζω.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ὅχι ἐσὺ βέβαια, ἀλλὰ ὁ ἴδιος δούλος εἶσαι
καὶ πέτεσαι ἐξουσιαστῆς πῶς εἶσαι·
γιατὶ μάθε κ' ἐμᾶς, πατέρα, ποῖο τὸ κέρδος
εἶναι σ' ἐσένα, ποῦ καρπώνεσαι ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Μεγάλο βέβαια· ὅμως κι' αὐτοὶ θέλω νὰ κρίνουν.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Βέβαια κ' ἐγώ· δλοι ἐλεύθερο νὰ τὸν ἀφήστε. ¹

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Καὶ ξίφος ὅσπε μου, ποῦ, ἂν νικηθῶ ἀπὸ τὰ λόγια,
νὰ πέσω ἀπάνω στὸ σπαθί μου νὰ πεθάνω.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Μὰ πὲς μου, ἂν στῶν κριτᾶδων τὴν ἀπόφαση δὲν κλίνης;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ποτέ μου ἀκράτη νὰ μὴν πιῶ γιὰ τὸ ἀγαθὸ τὸ πνεῦμα. ²

ΧΟΡΟΣ

Τώρα πρέπει πιά νὰ πῆς,
ὦ δικέ μας συντεχνίτη,
κάτι νέο, γιὰ νὰ φανῆς. . . .

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἕνας ἄς μοῦ φέρῃ ἐδῶ

1) Εἰς τοὺς ὑπηρέτας λέγει νὰ τὸν ἀφήσωσιν.

2) Ἐἶχον ἔθιμον, ὅταν ἐσηκώνετο ἡ τράπεζα, νὰ πίνουν ἄκρατον οἶνον ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ δαίμονος.

γρήγορα τῆ γραμματοθήκη.

Ὅμως ἐσύ ποιὸς θὰ φανῆς,
ἂν τέτοια τοῦ παρακινῆς ; ¹

ΧΟΡΟΣ

Γιὰ νὰ φανῆς πῶς θὲ μιλεῖς, ²
ὅπως ἐτοῦτο ἐδῶ τὸ ἀγόρι.
Βλέπεις γιὰ σὲ μεγάλος πόσο
αὐτὸς ὁ ἀγώνας εἶναι ὡστόσο*
κ' ἤθελες ὄλα τὰ φανίση,
ἂν, ὃ μὴ γένοιτο, θὰ ἠμπόρει
αὐτὸς ἐδῶ νὰ σὲ νικήση.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Κ' ἐγὼ στὰ ὅσα θέλει πῆ
σημείωση θέλω κρατήση,
κανεῖς νὰ μὴν τὰ λησμονήση.

ΦΙΑΟΚΛΕΩΝ

Λοιπὸν τί λέτε, φίλοι ἐσεῖς,
αὐτὸς ἂν ἔβγη νικητής ;

ΧΟΡΟΣ

Μιὰ τῶν γερόντων τὸ κοπάδι
τίποτε δὲ θὰ χρησιμεύη*
στοὺς δρόμους θάμαστε παιγνίδι
παντοῦ ἀπ' ὅπου θὰ περνοῦμε,
καὶ κλαδοφόρους θέλει ἀκοῦμε ³

1) Αὐτὸ τὸ λέγει πρὸς τὸν Χορόν.

2) Ἐξακολουθεῖ τὴν ὁμιλίαν του πρὸς τὸν γέροντα.

3) Θαλλοφόρους* γέροντας, οἱ ἐποιοὶ ἐκράτουν θαλλοὺς εἰς τὴν πομπὴν τῶν Παναθηναίων* θέλει νὰ εἴπῃ ὅτι εἰς οὐδὲν πλέον ἐκτὸς τούτου θὰ ἦσαν χρήσιμοι.

ὄλοι ἐμᾶς νὰ μᾶς φωνάζουν,
 κι' ἀπορριγμένους χριστολόγους νὰ μᾶς κράζουν.
 Ἄλλ' ὦ ἐσύ, ποῦ τῆς δικῆς μας βασιλείας
 μέλλεις ὅλη τὴ δύναμη νὰ δείξεις,
 θαρρετὰ τῶρα ὅλο τὸ λέγει σου νὰ ξετυλιξῆς.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Κι' ἀμέσως ἀπὸ τὴν ἀρχὴ θέλω ἀποδείξῃ,
 ὅτι κατώτερη ἢ δική μας ἐξουσία
 δὲν εἶναι ἀπὸ καμμία βασιλεία.

Τί ποιὸ καλότυχο εἶναι καὶ μακαριτμένο
 τῶρα ἀπ' τὸ δικαστήν; ἢ τί ποῦ ἀπολαβαίνει
 περσότερες τρυφές; ἢ ποῦ περσότερο νὰ δίνη
 φόβο ἀπ' αὐτὸν καὶ μάλιστα ὅταν εἶναι γέρος;
 ποῦ πρῶτα αὐτόν, καθὼς συρῆῃ ἀπὸ τὸ κρεβάτι,
 ἄντρες μεγάλοι καὶ τετραπῆχοι τὸν περιμένουν
 στὰ κάγκελλα· κ' ἔπειτα ἀμέσως καθὼς φτάνω
 χέρι μοῦ δίνεται ἀπαλό, ποῦ ἔχει κλεμμένα
 ἀπ' τὸ δημόσιο· ταπεινὰ προσπέφτοντάς μου
 παρακαλοῦν μὲ τὴν κλαψάρικη φωνή τους.

«Ἐλέησέ με, δέομαι σ' ἐσέ, πατέρα,
 ἂν κάποτε ἔχοντας κ' ἐσὺ ἐξουσία
 κρυφὰ ἔχεις πάρῃ τίποτε ἢ στοὺς στρατιῶτες
 συσσίτιο ἀγοράζοντας»... ποῦ δὲ μ' ἤθελε ξέρῃ
 οὔτε κι' ἂν ζῶ, ἂν δὲν τὸν εἶχ' ἄλλοτε ξεγλυτώσῃ.

ΒΑΒΑΥΚΛΕΩΝ

Αὐτὸ γιὰ τὰ παρακαλέματα, ἃς τὸ σημειώσω.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἵστερα ἀπὸ τὰ παρακαλετά, ἀφοῦ ὁ θυμὸς μοῦ πέσῃ,
 σὰν ἔμπω, ἀπὸ τὰ λόγια μου ὅλα τίποτε δὲν κάνω,

ἀλλὰ ὅλες τίς φωνῆς ἀκούω ποῦ ἀπαλλαγὴ γυρεύουν.
 Καὶ τώρα ἐδῶ ποιὸ χάδι δὲν ἀκούει κανένας,
 ὁποῦ εἰς τὸ δικαστῆ·νὰ μὴν τὸ κάνουν ;
 ἄλλοι τους κλαίγονται γιὰ τὴν ἀνέχειά τους
 καὶ σ' ὅσες ἔχουν κι' ἄλλες βάνουν δυστυχίες,
 ὡς ποῦ ἀνεβάζοντάς τες φτάνουν τίς δικές μου.
 Κι' ἄλλοι τους παραμύθια μᾶς διηγοῦνται
 ἢ κάτι τι ἀπ' τὸν Αἴσωπο γελοῖο·
 ἄλλοι κάνουν ἀστεῖα γιὰ νὰ γελάσω
 καὶ τὸ θυμὸ ν' ἀφήσω. Καὶ σὲ τοῦτα ἂν ἴσως
 δὲ θέλουμε λυγίση, τὰ μικρὰ ἀνεβάζουν
 ἀμέσως καὶ τὰ θηλυκὰ τους καὶ τοὺς γυιούς τους
 σέρνοντας ἀπ' τὸ χέρι, κ' ἐνῶ ἀκούω, ἐκεῖνα
 ὅλα μαζί σκυφτὰ βελάζουν· κ' ἔπειτα ὁ πατέρας
 τρέμοντας μὲ παρακαλεῖ, σὰν τὸν θεὸν ἐμένα,
 νὰ χαριστῶ στὰ τέκνα του καὶ νὰ τὸν σώσω·
 κι' ἂν τὴ φωνὴ τοῦ ἀρνιοῦ ἀγαπᾶς θὰ κλίνης
 τὴ φωνὴ ἀκούοντας ποῦ βγάζει τὸ παιδί του,
 κι' ἂν ἴσως πάλι χαίρομαι στὰ γουρουνάκια¹
 θέλω λυγίση στὴ φωνὴ τῆς θυγατέρας.
 Καὶ τότε ἐμεῖς σ' ἐκείνον χαρισμένοι
 λίγο ξεσφίγγομε τὴν κόρδα τῆς ὀργῆς μας.
 Λοιπὸν δὲν εἶναι τάχα αὐτὸ μεγάλη
 δύναμη καὶ τοῦ πλούτου καταφρόνια ;

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Δεύτερο πάλι ἐγὼ σοῦ γράφω τοῦτο,

1) Χοιριδίους· συγκεκαλυμμένως ἔλεγον οὕτω καὶ τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον.

τὴν καταφρόνησιν τοῦ ἀνάφερους τοῦ πλούτου.

Κι' ἀνάφερέ μου πιά καὶ τάγαθά σου ποῦ ἔχεις
λέγοντας ἐξουσιαστής πῶς εἶται τῆς Ἑλλάδος.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Τώρα λοιπὸν ποῦ τῶν παιδιῶν τὴν ἡλικία κυττάζουν
μπορεῖ κανεὶς νὰ ἰδῆ καὶ τ' ἀγαμνά τους.¹

Καὶ ὁ Οἶαγρος,² ἂν ἔρθῃ ἐγκαλεστέμενος,
δὲ φεύγει πρὶν μᾶς πῆ καὶ τελειώσῃ
τὸ πλέον ὠραῖο ἀπ' τῆ Νιόβῃ μέρος.

Κι' ἂν ὁ σουραυλιστὴς τῆ δίκῃ του κερδίσῃ
στὸ ἔβγασμα γιὰ πληρωμὴ μᾶς θέλει σουραυλίσῃ
μὲ τὴ χάβιά³ στοὺς δικαστὲς καθὼς θὰ φεύγουν.

Κι' ἂν ἀπεθαίνοντας κανεὶς πατέρα
ἀφήσῃ γιὰ τὴν κόρη του τὴ μονοκληρονόμα
παραγγελιὰ σὲ κάποιον νὰ δοθῆ γυναίκα,
ἔμεις πολλοὺς χαιρετισμοὺς στῆ διαθήκῃ
σὰν ποῦμε καὶ στίς πολυτιμημένε βοῦλλες,⁴
τὴ δίνουμε σ' αὐτὸν ποῦ μᾶς κατάφερε παρακαλώντας.

Κι' αὐτὰ χωρὶς νὰ δίνουμε καμμιὰν ἀπολογία.

1) Τῶν παιδῶν, τῶν ὄχι κάτω τῶν 18 ἐτῶν, τῶν μελλόντων νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τὸν κατάλογον τῶν πολιτῶν, ἐξήταζον πρότερον τὰ αἰδοῖα, διὰ νὰ ἴδουν, ἂν δύνανται νὰ χρησιμεύωσιν εἰς τὰς λειτουργίας· θέλει νὰ εἴπῃ ὅτι τῶρα ποῦ θὰ ἐκθέσω τὰ πάντα ἐν λεπτομερείᾳ θὰ δυνηθῆς νὰ ἀντιληφθῆς καὶ τὰ ἀγαθὰ, τὰ ὅποια κερποῦμαι ἐκ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας.

2) Οἶαγρος, ὑποκριτὴς τραγικὸς θαυμαζόμενος, ὑποκριθεὶς τὴν Νιόβην τοῦ Σοφοκλέους ἢ τοῦ Αἰσχύλου.

3) Ἐν φορβειᾷ· εἶδος φημάτων θερμακτίνου, τὸ ὅποιον ἐφόρουσι οἱ αὐληταὶ περὶ τὸ στόμα διὰ νὰ ρυθμίζουσι τὴν φωνὴν τοῦ αὐλοῦ.

4) Κόγχῃ· τὸ κογχύλιον, τὸ ὅποιον ἔθετον ἐπάνω εἰς τὰς σφραγίδας, διὰ νὰ μὴ ἀφανισθοῦν αἱ τύποι αὐτῶν.

όπου καμμιὰ δὲν εἶναι σὰν αὐτὴν ἄλλη ἐξουσία.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἄπ' ὅσα ἀνάφερεις τὸ τελευταῖο μονάχα
σου μακαρίζω· ὅμως ὅπου πατᾶς τὴ διαθήκη
τῆς κληρονομίας ἀδικία τὸ λογαριάζω.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Κι' ἀκόμα, ὅταν δὲν ἤμπορῆ νὰ βγάλῃ κρίση
γιὰ ὑπόθεση μεγάλην ἢ βουλή κι' ὁ δῆμος,
βάλαν νὰ στέλλωνται σ' ἐμᾶς ὅσοι ἀδικῆσαν.
Ἐπειτα ὁ Εὐαθλος¹ κι' ὁ Κολακώνυμος ὁ μέγας,
ποῦ τὴν ἀσπίδα του πετάει, λὲν πῶς δὲ θὰ προδώσουν
ἐσᾶς καὶ πῶς γιὰ τὸ λαὸ θὰ πολεμήσουν.

Καὶ κανενὸς ῥήτορα δὲ νίκητε ἢ γνώμη
μπρὸς στὸ λαόν, ἂν δὲν εἶπῃ ν' ἀφήσουν πρῶτα
τὰ δικαστήρια, ἀφοῦ δικάσαν μία δίκη.

Κι' αὐτὸς ὁ ἴδιος Κλέωνας ὁ φωνακλᾶς ἀκόμα
μονάχα ἐμᾶς δὲ μᾶς δαγκάνει, μὰ μᾶς παραστέκει
καὶ μᾶς φυλᾷ καὶ κυνηγᾷ ἀπὸ πάνω μας τίς μυίγες.

Κ' ἐσύ οὔτε ἓνα τίποτε ποτέ σου

δὲν ἔχεις κἀνὴ στὸν πατέρα σου ἀπὸ τοῦτα.

Ὅμως ὁ Θέωρος,² ὅπου σὲ τίποτες δὲν εἶναι
κατώτερος ἀπ' τὸν Εὐφήμιο, παίρνοντας σφουγγάρι
ἀπ' τὴ λεκάνη τὰ ποδήματά μας ξεσκονίζει.

Λοιπὸν σκέψου ἀπὸ ποιά ἀγαθὰ μὲ ξεγυμνώνεις
καὶ μὲ στερεῖς, ποῦ τᾶλεγες σκλαδιὰ πῶς εἶναι
καὶ πῶς δουλειὰ θὰ τ' ἀποδείξῃς ὑπερέτη.

1) Εὐαθλος, ῥήτωρ χαίρων κακὴν φήμην.

2) Οὗτος ἦτο ἐκ τῶν διαβαλλομένων ἐπὶ κολακείᾳ.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Μίλησε ώσότου νά χορτάσης· χωρίς άλλο
 θά σταματήσης βέβαια κάποτε και θά φαντάξης
 πάλι σάν πισινός ποῦ σέ λουτρὸν μάταια ἐκθαρίσθη
 και ποῦ κατάντησε ξανά ἄθλιο νά πάρη τέλος
 ἀπὸ τὴν ὄψη του τὴν πρωτινὴ τὴν πολυτιμημένη. ¹

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Κι' αὐτὸ ποῦ πλέον εὐχάριστον ἀπ' ὅλα εἶναι,
 ποῦ ἐγὼ τῶχα λησμονημένον, ὅταν πάω ττὸ σπίτι
 ἔχοντας τὸ μισθόν· ποῦ ὅλοι μαζί με τρίγουρίζουν
 και μ' ἀγκαλιάζουν τότες γιὰ τὰ χρήματά μου·
 και πρῶτα ἡ θυγατέρα μου με πλένει και τὰ πόδια
 μου ἀλείφει με μυρωδικὰ και σκύφτει και φιλεῖ με,
 και κράζοντάς με, πατερᾶκη ἀγαπημένε,
 ψαρεύει με τὴ γλῶσσα της τὸ τριώβολό μου·
 τὸ γυναικάκι μου ὕστερα χαϊδεύοντάς με
 κάποιον γλυκὸ ζυμαρικό ² θέλει μου φέρη·
 κ' ὕστερα ἐκεῖ κοντὰ σ' ἐμένα καθισμένη
 ὅλο με βιάζει, φάε αὐτό, τραγάνιστε και τοῦτο·
 κ' ἐγὼ ἀπὸ τοῦτα χαίρομαι και δὲ με νοιάζει
 σ' ἐσὲ και στὸν ταμῖα νᾶχω τὴν ἀπαντοχή μου,
 ὅταν στρωθῆ τραπέζι μουρμουρίζοντας και καταριώντας·
 ἀλλ' ἂν ἀργήση τὸ φαί μου ἔχω τοῦτα, ³
 ἐνάντια στὶς δυστυχίες νά προβάλλω

1) Ἡ ἐρμηνεία ἐδέησε νά ἀνκτυχθῆ, διὰ νά ἀποδώσῃ σαφῶς τὴν παροι-
 μίαν τοῦ χωρίου, διαφόρως ἐννοουμένην ἀπὸ τοὺς διαφόρους σχολιαστὰς.

2) Φυστὴν μᾶζαν, κολλούραν ἐξ οἴνου και ἀλφίτων.

3) Τὸ δικαστικὸν ὑποῦργημα.

καὶ σκέπη μου φυλαχτικὴν ἀπὸ τὰ βέλη.
 Κι' ἂν στὸ ποτήρι μου νὰ πιῶ ἐσὺ δὲ μεῦ βάλης,
 τὸ γαῖδουραυτίσιο τὸ ποτήρι¹ μου ἔχω φέρη
 κρασί γεμᾶτο καὶ γυρίζοντάς το κατεβάζω·
 κι' αὐτὸ χάσκοντας καὶ γκαρίζοντας μὲ βρόντον
 τὸ λαγήνι σου² ἔτσι κλάνει μακρυακουσμένον.
 Λοιπὸν δὲν ἔχω ἐγὼ μεγάλην ἐξουσία
 κι' ἔχι κατώτερη ἀπ' τοῦ Δία καθόλου,
 ὅπου μιλοῦν γιὰ μένα ὡσάν γιὰ Δία;
 Ποῦ ἔμεῖς ἂν ἴσως κάπως ταραχτοῦμε,
 καθένας ἀπὸ τοὺς διαβάτες ψιθυρίζει,
 ὦ Δία βασιλέα,
 πόσο τὸ δικαστήριο μπουμπουνίζει.
 Κι' ἂν ἀστράψω μὲ καλοπιάνουν φοβισμένοι,
 κ' οἱ πλουτισμένοι χέζονται μπροστά μου
 κ' οἱ πολυτιμημένοι.
 Κ' ἐσὺ ἀκόμα ὁ ἴδιος μὲ φοβᾶσαι·
 μὰ τῇ Δήμητρα, πολὺ φοβᾶσαι.
 Μὰ ἐγὼ νὰ σκάσω, ἂν σὲ φοβοῦμαι.

ΧΟΡΟΣ

Ποτέ μου ὡς τώρα δὲν ἔχω ἀπαντήση
 κανέναν, ποῦ ἔτσι καθαρά
 καὶ φρόνιμα ν᾿ ἄχη μιλήση.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἔοχι, μὰ θάρρεψεν αὐτὸς πῶς μ' εὐκολία

1) Ἴσως ἐγένετο ὀλίγον ἀθάρχετος ἀπόδοσις τοῦ: ὄνον τόνδ' ἐσκεκόμ-
 σμαι τοῦ κειμ., ἀλλὰ κατὰ τὸν Σχολ. ὁ ὄνος ἦτο ἀγγεῖον ἔχον ἴσως μορφήν
 ὄνου· ὅπως δὴ ποτε παίζει μὲ τὴν λέξιν· ἄλλοι ἐξηγοῦσιν οἰνηρόν ἀγγεῖον.

2) Δίνοσ, κεράμειον ἀγγεῖον οἴνου.

στά ἔρημα θέλει τρυγήση·
 ὅμως καλά τὸ γινώριζεν ὅπως ἐμέ
 σ' αὐτὰ δὲν ἤμπορεῖ κανεῖς νὰ μὲ νικήση.

ΧΟΡΟΣ

Καὶ πῶς ὅλα τ' ἀνάφερε ἓνα ἓνα
 καὶ τίποτε δὲν ἄφησε, ποῦ ἐμένε
 μ' ἔκανε νὰ φουσκῶνω ἀκούοντάς τον,
 κι' ἀπὸ τῆς γλώσσας τῆ γλυκάδα νὰ λογιᾶζω,
 μὴν τάχα στά μακάρια τὰ νησιά δικιάζω.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἔτσι ποῦ αὐτὸς πιά χασμουροτανυέται ¹
 καὶ πιά στά συγκαλά του δὲν κρατιέται.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Στάσου καὶ θὰ σὲ κάνω ἐγὼ
 βούρδουλα σήμερα νὰ βλέπης.²

ΧΟΡΟΣ

Καὶ πρέπει ἐσύ γιὰ νὰ κερδίσης
 πολλὲς σου τέχνες νὰ κινήσης.
 Εἶναι δύσκολο νὰ πέτη
 ἡ ὀργή μου, ἂν δὲ μοῦ πῆς
 κάτι τι ποῦ νὰ μοῦ ἀρέση.
 Γι' αὐτὸ λοιπὸν εἶναι καιρὸς,
 ἂν ἐχῆς κάτι νὰ μοῦ πῆς,
 καινούργιο μυλολίθασο νὰ βρῆς,
 ποῦ νὰ φτάτη τὸ θυμὸ μου αὐτὸν νὰ σπάση.

1) Ὡς συμβαίνει ἐπὶ τῶν ἀδιαθετούτων.

2) Σκύτη βλέπειν ποιήσω· παροιμία ἐπὶ τῶν φοβουμένων ὅτι μέλλουσι
 νὰ πάθωσι κακὸν τι.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Δύσκολη ἀλήθεια ἀπόφαση καὶ τολμηρὴ ἵναι
 κι' ἀπὸ τῆ δύναμη τῶν ποιητῶν τῆς τραγωδίας
 πλέον μεγάλη χρειάζεται νὰ φτάσῃ νὰ γιατρέψῃ
 παληὰν ἀρρώστια ὁποῦ εἰς τὴν πολιτεία ἔχει φωλιάσῃ.
 Ἄλλὰ, ὦ πατέρα μας Κρονίδη...

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἄφησε τὰ πατερημά σου,
 γιατί, πῶς σκλάβος εἶμαι σύντομα σ' ἐμένα
 τώρα ἂν δὲν ἀποδείξῃς, τρόπος πιά λανένας
 δὲ μένει, ἀπὸ τὸ θάνατο ποῦ νὰ γλυτώσῃς,
 κι' ἀκόμα ἂν γίνῃ χρεία μακρὰ νὰ στέκω ἀπ' τὶς θυσίας.¹

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἄκουσε λοιπόν, ὦ πατερᾶκη,
 ἀφοῦ τὸ μέτωπό σου λίγο ξεζαρώσῃς·
 καὶ πρῶτα ἀπλᾶ λογάρισε ἔτσι,
 ἔχι μὲ τὰ ψηφίδια, ἀλλὰ στὰ δάχτυλά σου
 τὸ φόρον ὁποῦ στέλλεται σ' ἐμᾶς ἀπ' ὅλες
 τὶς πολιτείες· καί, χωριστὰ ἀπὸ τοῦτον,
 τὸ φόρο ποῦ ὁ καθεὶς πληρώνει καὶ τὶς τόστες
 ἑκατοστάδες κ' εἰσοδήματα ἀπ' τὰ πρυτανεῖα,
 τὰ μεταλλεῖα, τὶς ἀγορὲς καὶ τὰ λιμάνια,
 κι' ἀπὸ μισθοὺς, κι' ἀπὸ περιουτίες ποῦ δημεύουν.²

1) Οἱ ἀνδροφόνοι δὲν ἐλάμβανον μέρος εἰς τὰς θυσίας.

2) Ὁ φόρος τῶν πόλεων ἑκατοστός, ὅσα ἔδιδον εἰς τὴν πόλιν οἱ θανει-
 σταί, ὅταν ἤθελον νὰ λάθωσιν ὀπίσω τὸ δάνειον ἀπὸ τοὺς ὀφειλέτας· πρυτα-
 νεῖα, τὸ κατατιθέμενον ποσὸν πρὸ τῆς δίκης ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν ἀντιδίκων·
 μεταλλεῖα, ἔσοδα τῶν μεταλλείων, ἰδίως τῶν ἀργυρούχων τοῦ Λαυρείου· ἀγο-
 ρὰς καὶ λιμάνια, τέλη τῶν ἀγορῶν καὶ λιμένων.

“Όλα μᾶς κάνουν τάλαντα ἕως δύο χιλιάδες.
 Λογάριασε ἀπὸ τοῦτα τώρα γιὰ τοὺς δικαστάδες,
 ὅπου εἰς τὸν τόπο ἕξη χιλιάδες εἶναι κι’ ὄχι παραπάνω,
 μᾶς γίνεται περίπου ὁ χρονικὸς μισθὸς τους
 ἀπάνω κάτω τάλαντα ἑκατὸν πενήντα.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Λοιπὸν οὔτε τὸ δέκατο μισθὸ μας
 ὀν παίρνομε ἀπὸ τὰ εἰσοδήματά μας.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Βέβαια ὄχι μὰ τὸ Δία· καὶ κατόπι
 τᾶλλα τὰ χρήματά μας τάχα ποῦ πηγαίνουν;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Σ’ αὐτοὺς ποῦ λέν, δὲ θὰ προδώσω ἐγὼ τῶν Ἀθηναίων
 τὸν ὄχλο, ἀλλὰ θὰ πολεμήσω πάντα γιὰ τὸ πλῆθος.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Γιατί, ὦ πατέρα, ἐσὺ τοὺς ἔχεις διαλεγμένους
 νᾶναι ἐξουσιαστές σου, γελασμένος ἀπ’ αὐτὰ τὰ λόγια.
 Κ’ ἔπειτα αὐτοὶ πληρώνονται ἀπ’ τις πολιτεῖες δῶρα
 πενήνταριές τὰ τάλαντα ἔτσι φοβερίζοντάς τες,
 αὐτὴ τὴν πληρωμὴ σ’ ἐμᾶς θέλετε κάνη,
 ἀλλοιῶς τὴν πολιτεία σας θ’ ἀστραποκάψω.
 Κ’ ἐσὺ ’σαι μὲ τὰ ψίχουλα ¹ εὐχαριστημένους
 ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τῆς δικῆς σου τὸ τραπέζι.
 Καὶ οἱ σύμμαχοι καθὼς τὸ καταλάβαν,
 ὅπου τὸ παραπεταγμένο τᾶλλο πλῆθος
 ματσᾶ τὸ τίποτε καὶ τὰ πινάκια γλείφει,

1) Ἀργελόφους· κυρίως οἱ πόδες τῆς μηλωτῆς δηλ. τὰ περιττὰ καὶ τὰ ἐλάχιστα.

ὡσάν τὸν Κόννο¹ ἐστὲ καὶ τῇ γνώμῃ σου λογαριάζου
καὶ δῶρα σ' αὐτοὺς φέρνουν, πῆλινα γιὰ τὴν ἀλμύρα,²
κρασί, ταπέτα καὶ τυρὶ καὶ μέλι,
προσκέφαλα, σουσάμι καὶ δοχεῖα,
χλαμύδες, τραχηλιές, στεφάνια,
ποτήρια τέλος κι' ὄλα τὰ καλὰ τοῦ πλοῦτου·
ἀλλὰ σ' ἐτένα, ὅπου γι' αὐτοὺς ποῦ ἐξουσιάζεις
ἴδρωτα σὲ στεριά καὶ θάλασσα ἔχεις χύστη,
κανεὶς οὐδὲ κεφάλι σκόρδο δὲ σοῦ ἔχει φερμένο
νὰ βάλῃς στὸ ψητό σου ψάρι νοστιμάδι.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ναί, μὰ τὸ Δία, ἀλλὰ ἀπ' τὸν Εὐχαρίδη
τρία σκελίδια ἐζήτησα· ὅμως μὲ βασανίζεις
μὴν ἀποδείχνοντάς μου τὴ σκλαβιά μου ποῦ εἶπες.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Λοιπὸν σκλαβιά μεγάλη αὐτὸ δὲν εἶναι,
νὰ βρίσκωνται ὄλοι τους αὐτοὶ στὶς ἐξουσίες
κ' οἱ κόλακές τους ποῦ μισθοὺς λαβαίνουν;
κ' ἐσύ εὐχαριστημένος εἶται, τὸ τριώβολό σου
ἂν θὰ σοῦ δώσουν, ὅπου πολεμώντας τόσο
σὲ στεριές καὶ καστροπολεμώντας σὲ πολιτείες
τοὺς πλούτηνες, ἀφοῦ πολὺ ἔχεις κοπιάστη.
Κι' αὐτὸ ποῦ πνίγει με περσότερον ἀπ' ὄλα,
εἶναι ποῦ ἐσύ πηγαίνεις στὸ κριτήριο διαταγμένος,
ὅταν πισωκεντούμενον ἀγόρι ἐδῶ φτασιμένον,

1) Κόννος τις πένης κηχαριστής.

2) Ἄγγεια κεράμινα διὰ τουρισία.

ἐκεῖνος τοῦ Χαιρέα ὁ γυιός, ὁ ἀνοιχτοτκέλης,
 μὲ τὰ βεργολυγίσματα καὶ μὲ τὶς τρυφεράδες,
 νὰ πᾶς πρῶτὶ σοῦ παραγγείλη καὶ στὴν ὥρα,
 γιὰ νὰ δικάσης, γιατίι, ἐκεῖνος σὰς ποῦ θάρθη
 ὕστερα ἀπὸ τὸ διωρισμένο, αὐτὸς δὲν παίρνει
 πιά τὸ τριώβολον· ὅμως αὐτὸς λαβαίνει
 ὄραχμῆ, ὡς συνήγορος τῆς πολιτείας, κι' ἂν ἀκόμα
 ἐρθη στερνός· κι' ἀπὸ κατηγορούμενον κανένα
 ὅτε φορὸς ἤθελε τίποτε πρᾶβῆση,
 μεράδι δίνοντας καὶ στὸν συνάρχοντά του,
 τὴν ὑπόθεση οἱ δύο τοὺς κανονίζουν μὲ φροντίδα,
 καὶ σὰν πριόνι τὴν τραβοῦν κατόπι, τότε
 ὁ ἓνας ἀπ' ἐδῶ καὶ πότε ἀπέκει ὁ ἄλλος·
 ἐνῶ ἐσὺ χάσκοντας κυττάζεις τὸν ταμῖα
 καὶ τίποτε ἀπ' τὰ γινομένα δὲν καταλαβαίνεις.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Αὐτὰ μοῦ κάνουν; τί μοῦ λές; ἀλλοίμενό μου,
 ἀπὸ τὰ βάρθη μου μὲ ἀνακατώνεις καὶ νὰ συμφωνήτω
 μ' ἐσὲ μὲ κάνουν καὶ δὲν ξέρω τί μοῦ καταφέρνεις.

ΒΛΕΔΥΚΛΕΩΝ

Ναί, λοιπόν, ποῦ ἐνῶ μποροῦσες νὰ πλουτήσης
 κ' ἐσὺ κι' ὄλοι αὐτοί, ὅμως δὲν ξέρω μὲ ποῖον τρόπο
 οἱ λαοκόλακες ἀπὸ τῆ μέση σ' ἔχουν βγάλῃ.
 Ποῦ ἐνῶ σὲ πλῆθος πολιτεῖες ἐξουσιάζεις,
 ἀπὸ τὸν Πόντον ἕως τῆ Σαρδηνίαν, ὅμως
 ἄλλο ἀπὸ τ' ἄθλιο αὐτό σου ρούχο δὲν ἀπολαβαίνεις.
 Κι' αὐτὸ ποῦ σοῦ χρειάζεται νὰ ζήσης
 πάντα μὲ τὶς σταλαγματιᾶς σ' ἐσὲ τὸ στάζουν,
 καθὼς στάζουν στὸ πονεμένο αὐτὶ τὸ λάδι.

Γιατί θέλουν νᾶσαι φτωχός· κι' ἀκόμα
 γι' αὐτὸ ποῦ θὰ σοῦ πῶ : γιὰ νὰ γνωρίζῃς
 αὐτὸν ὁποῦ ταΐζοντάς σε σ' ἔχει ἡμερωμένον·
 κ' ἔπειτα, ὅταν αὐτὸς ἐνάντια σὲ κανένα
 ἀπ' τοὺς ἐχθροὺς του σ' ἐρεθίσῃ, ἐστὺ στὸ σφύριγμά του
 ἄγρια νὰ ὀρμᾶς ἀπάνω τους· γιατί, ἂν ἐπιθυμοῦσαν
 τὰ χρειαζούμενα γιὰ τὴ ζωὴ του στὸ λαὸ νὰ δώσουν,
 εὐκόλο θᾶταν. Γιατὶ χίλιες πολιτείες
 εἶναι, ποῦ φόρο μᾶς πληρώνουν τώρα·
 στὴν καθεμία ἂν ὠρίζε ἀπ' αὐτοὺς κανέναν,
 εἴκοσι ἀνθρώπους νὰ φυλάῃ, ἤθελε ζοῦσαν
 μ' ὄλη τὴν καλοπέρασῆ τους¹ εἴκοσι χιλιάδες
 καὶ μὲ λογῆς λογῆς στεφάνια καὶ κουλάστρες,²
 ἀπολαβαίνοντας τὸ κάθε τι ποῦ ἀξίζει
 ὁ τόπος μας κ' ἡ νίκη μας στὸ Μαραθῶνα.
 Μὰ τώρα, σὰν αὐτοὶ ποῦ τὴν ἐλθὰ συναΐζουν,
 πᾶτε κοντὰ ἀπ' αὐτὸν ποῦ τὸ μισθὸ σᾶς δίνει.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἄλλοίμονο, τί μούδιασμα μοῦ παραλεῖ τὸ χέρι
 καὶ δὲ μπορῶ τὸ ξίφος νὰ κρατῶ, ἀλλὰ πλέον
 γίνομαι ἀδύναμος.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ὅμως σὰν φοβηθοῦνε,
 τὴν Εὐβοία σᾶς δίνουν καὶ σιτᾶρι τάζουν
 πενήντα μέδιμνους νὰ δώσουν στὸν καθένα,

1) Ἐν πᾶσι λαγῶις· μέ κρέατα λαγῶν, ἐν πᾶση τρυφῇ.

2) Πυῶ καὶ πυριάτηρ· πυὸν ἢ πῶν, τὸ πρῶτον γάλα τῶν νεογεννώντων
 προβάτων (κουλάστρα), πυριάτης, τὸ αὐτὸ γάλα βρασμένον.

ἀλλὰ ποτὲ σὲ σᾶς δὲν ἔχουν δῶση ὡς τῶρα,
 παρὰ μονάχα πεντε μέδιμνους κριθάρι
 ἄλλοτε κ' ἔλαβες κι' αὐτὸ ἀπὸ λίγο λίγο
 πρῶτα ἀποδείχνοντας μὲ δυσκολία πῶς δὲν εἶται ξένος¹.
 Γι' αὐτὸ πάντα σ' ἐμπόδιζα
 θέλοντας νὰ σὲ θρέφω ἐγώ,
 καὶ νὰ μὴ χάσκης μπρὸς στὰ καυχησόλογά τους.
 Καὶ τῶρα ἐπιθυμῶ μὲ κάθε τρόπο μακριά τους,
 ὅ,τι θελήσης νὰ σοῦ δῶσω, καὶ μονάχα
 γάλα ἀπὸ τὸν δικαστικὸν ταμῖα νὰ μὴν πίνης.

ΧΟΡΟΣ

Ἄληθινὰ σοφὸς ἐστάθη ἐκεῖνος ποῦ εἶπε,
 πρὶν καὶ τῶν δυὸ τὰ λόγια ἀκούσης νὰ μὴν κρίνης.
 Γιατ' εἶσαι σὺ ποῦ ἔχεις φανῆ τῶρα σ' ἐμένα
 ὅτι πολὺ περσότερο κερδίζεις· τόσον ὅπου
 πιά τὴν ὀργή μου ἀφίνοντας ῥίχνω τὶς πατερίτσες.
 Ἄλλ' ὦ σύντροφε ἐσὺ κι' ὁμόλικέ μας,
 κλῖνε κλῖνε στὰ λόγια του καὶ μὴ κακόγνωμος σταθῆς
 κι' ἄνθρωπος μανιακὸς κι' ἀλύγιστος δειχτῆς.
 Ἄμποτες νᾶχα συγγενῆ κ' ἐγὼ ἤ προστάτη,
 ὅπου σ' ἐμένα νᾶλεγε τέτοιες ὀρμήνειες.
 Ὅμως ἐσὲ κάποιος θεὸς σὲ παραστέκει
 τῶρα ὀλοφάνερα, ποῦ εἰς τὴν περίστασιν βοηθᾷ σε
 καὶ φανερά σ' εὐεργετεῖ· πρόθυμος νᾶσαι.

1) Προκειμένου νὰ μοιρασθῆ κάποτε εἰς τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων σίτος
 σταλεῖς ὑπὸ Φαρμητίχου βασιλείας τῆς Λιβύης, ἐγένετο ἐξέλεγεῖς τῶν κυρίως
 Ἀθηναίων ἀπὸ τῶν παρεγγεγραμμένων ξένων.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Καὶ θὰ τὸν κουνάρισω βέβαια δίνοντάς του,
 ὅ,τι σ' ἄνθρωπον ἡλικιωμένο ἀρμόζει
 νὰ δίδεται, κουργούτι, μαλακὸ χιτῶνα,
 προβειὰ νὰ στρώνη καὶ μία πόρνη
 ποῦ θὰ τοῦ τρίψη τὴν ψωλὴ καὶ τὰ νεφρά του.
 Ὅμως, ὅπου σωπαίνει καὶ δὲν κάνει γρῦ,
 βέβαια αὐτὸ καθόλου δὲ μ' εὐχαριστεῖ.

ΧΟΡΟΣ

Στὰ πράγματα ἔβαλε νὰ κλίνη,
 ὅπου προτῆτερα μισοῦσε·
 Γιατ' ἤρθε πλέον στὰ συλλογικά του,
 καὶ βλέπει αὐτὰ πῶς εἶναι σφάλματά του,
 ὅλα ποῦ τοῦ παράγγελνες κι' αὐτὸς δὲν ἄκουε.
 Μὰ τώρα ἴσως στὰ λόγια τὰ δικά σου κλίνη,
 κ' ἔβαλε γνώση πλέον τὰ φερσίματά του
 ν' ἀλλάξη ἀκούοντας ἐσένα.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ὡμιμένα, ὠμιμένα.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Φίλε μου, τί φωνάζεις ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Καμμιὰν ὑπόσχεση ἀπ' αὐτὲς
 σ' ἐμὲ μὴ δίνης.
 Ὅ ἔρωτάς μου εἶναι σ' αὐτὰ ποῦ δὲ μ' ἀφίνεις·
 νάμουν ἐπιθυμοῦσα ἐκεῖ,
 ὅπου ὁ διαλαλητῆς φωνάζει,
 ποιὸς δὲν ἐψήφησε ; νὰ σηκωθῆ.
 Περσότερο δὲν ἡμπορῶ νὰ ἐπιθυμήσω,

παρά κοντά στους ψηφοδόχους νᾶμαι
κι' ὁ τελευταῖος νὰ ψηφίσω.

Βιάσου, ὦ ψυχὴ μου.

Ποῦναι ἡ ψυχὴ μου;

Μέριασε, ἀχνάδα ἀέρινη¹. Πῶς, μὰ τὸν Ἡρακλῆ,
τώρα ἐγὼ νὰ μὴν εἶμαι μέσ' στους δικαστάδες
καὶ γιὰ κλοπὴν ἐγκαλεσμένο,
τὸν Κλέωνα φταίχτη ν' ἀποδείξω.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἄλλὰ, γιὰ τοὺς θεούς, ἄκουσ' ἐμέ, πατέρα.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Τί νὰ σ' ἀκούσω; ὅ,τι θέλεις πές μου, ἔξω ἀπὸ ἓνα.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ποιό; πές νὰ ἰδῶ.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Νὰ μὴ δικάζω

Προτοῦ σ' ἀκούσω ὁ Ἄδης θὰ τὸ ξεδιαλύνη.²

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἐσὺ λοιπόν, ἀφοῦ αὐτὸ χαίρεσαι νὰ κάνης,
πλέον ἐκεῖ νὰ μὴν πηγαίνης, μὰ ἐδῶ πέρα
αὐτοῦ μένοντας δίκαιζε τοὺς ὑπηρέτες.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Γιατί; μὰ τί παραμιλεῖς;

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Θὰ κάνης

αὐτὰ ποῦ γίνονται ἐκεῖ πέρα· ὅταν τῆ θύρα

1) Παρῶδει στίχους ἐκ τοῦ Βελλεροφόντου τοῦ Εὐριπίδου.

2) Στίχος ἀπὸ τὰς Κρήσας τοῦ Εὐριπίδου.

κρυφὰ ἤθελεν ἡ κοπέλλα τὴν ἀνοίξει, ¹
 πρόστιμο θὰ τῆς βάλῃς μιὰ δραχμὴ μονάχα.
 Βέβαια κ' ἐκεῖ δὲν ἔκανες ἀλλοιώτικα λογιᾶζω.
 Κι' αὐτὰ θὰ γίνονται, ὡς ἀρμόζει, ἂν εἶναι ἤλιος
 βέβαια θὰ λιάζεσαι σὰν Ἑλιαστῆς ² στὸν ἥλιο
 κι' ὅταν χιονίζῃ καθισμένος στὴ φωτιά σου,
 κι' ἂν βρέχῃ, μέσα μπαίνεις· κι' ἂν ξυπνήσῃς
 μεσημεριάτικος κανένας δὲ θὰ σ' ἐμποδίσῃ.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Μοῦ ἀρέσει αὐτό.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Κι' ἀκόμα, ἔξω ἀπὸ τοῦτα.
 τὴ δίκην ἂν μακραίνῃ μὲ τὰ λόγια του κανένας,
 δὲ θέλεις περιμένῃ πλέον πεινασμένος
 τὸν ἑαυτὸ σου τρώγοντας κι' οὐτὸν ποῦ ἀπολογιέται.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Λοιπὸν πῶς θὰ μπορέσω δίκαιη κρίση
 νὰ κάνω σὰν προτῆτερα συχνομασώντας;

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Πολὺ καλλίτερα. Γιατὶ συχνὰ τὸ λένε τοῦτο,
 πῶς, ἐπειδὴ ψέμματα λέγαν οἱ μαρτύροι,
 οἱ δικαστᾶδες μόλις ἔνοιωσαν τὸ πρᾶγμα ἀναμασώντας.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἄληθινὰ μὲ καταφέρνεις. Μὰ δὲ λὲς ἀκόμα,
 ποῦθε θὰ πάρω τὸ μισθό.

1) Σηκίς· παιδίσκη, θεραπαινίς.

2) Οἱ δικασταὶ μεγάλου δικαστηρίου ὑπαιθρίου, τῆς Ἑλικίας. ἐλέγοντο Ἑλιασταί.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

'Από μένα.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Καλά, στὸ χέρι μου τὸ κάθε τι θὰ παίρνω
 κ' ὄχι μ' ἄλλον κανένα, γιατί ὁ χωραπάρης
 ὁ Λυσίστρατος ἄσχημα ἐκατάφερε μου.
 "Ἄλλοτε ἐπῆρε μιά δραχμὴ νὰ μοιραστοῦμε, ¹
 κ' ἐπῆγε στὴν ψαραγορά νὰ τὴ χαλάσει,
 κ' ἔχοντας τρία ὄβολα σ' ἐμὲ νὰ δίνη
 τρία λέπια ἀπὸ κεφάλον ἔβαλέ μου στὸ χέρι·
 κ' ἐγὼ στὸ στόμα τὰ ἔβαλα. ² γιατί θαρροῦσα,
 πῶς ὄβολα ἔλαβα· ἔπειτα ἀηδιασμένος
 ἀπὸ τὴ μυρουδιά τους τᾶφτυτα κ' ἐλείνον
 στὸ δικαστήριο ἐγκάλεσα.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Κι' αὐτὸς τί ἀπολογήθη;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Τί ἀπολογήθη; πῶς κοιλιὰν ἔχω κοκόρου·
 γλήγορα τὰ τρία ὄβολα, ἔλεγε, θὰ τὰ χωνέψω.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Βλέπεις πόσο κι' ἀπ' αὐτὸ θᾶσαι κερδισμένος;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Μικρὸ δὲν εἶναι κέρδος· ἀλλὰ κάνε ὅ,τι σκοπεύεις.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Περίμενε λοιπόν· κ' ἐγὼ τὰ χρειαζόμενα θὰ φέρω.

1) Ἔδιδον μίαν δραχμὴν νὰ μοιρασθῆ μεταξύ δύο, διὰ νὰ μὴ εἶδουν ο
 κωλακρέται κέρματα.

2) Ἦτο συνήθεια τῶν ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ νὰ βάζουν τὰ κέρματα εἰς τὸ
 στόμα.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Για ιδές πῶς βγαίνει ὁ λόγος· καὶ πῶς γίνονται οἱ μαντεῖες.
 Γιατὶ ἔχω ἀκούση πῶς οἱ Ἀθηναῖοι μιὰ μέρα
 στὰ σπίτια τους τὶς δίκες ἤθελαν δικάσῃ,
 κ' ἤθελεν ὁ καθένας χτίστη ὀμπρὸς στὶς θύρες
 πολὺ μικρὸν ἓνα δικατηράκι γιὰ τὸν ἑαυτὸ του,
 τὰν τὸ Ἐκάτειο, ¹ μπροστὰ παντοῦ στὶς θύρες.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Νά, τί θὰ πῆς ἀκόμα; γιατί ἐγὼ σοῦ φέρω,
 ὅλα ὅσα σοῦ ἔλεγα καὶ κάτι παραπάνω.
 Ἄγγειὸν ἐδῶ, νὰ κατουρήσης, ἂν ἐπιθυμήσης,
 θᾶναι ἀπὸ τὸ καρφὶ κοντὰ σ' ἐσένα κρεμασμένο.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Σοφὸ ἴναι αὐτὸ κ' ἡῦρες κατάλληλο σὲ γέρο
 σύνεργο ἀληθινὰ τῆς στραγγουρίας. ²

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Κ' ἐδῶ φωτιά, κι' ἀπάνω τῆς φακῆ βαλμένη,
 ἂν θέλης νὰ ρουφᾶς λιγάκι.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Κι' αὐτὸ πάλι
 εἶναι γιὰ ἴμε εὐκολία· γιατί, θέρμη ἂν ἔχω,
 θὰ πάρω ὅ,τι χρειάζεται, ἀφοῦ ἐδῶ πέρα
 θέλω ρουφήσῃ τῇ φακῇ μου καθισμένος. ³

1) Ἰερὸν τῆς Ἐκάτης, τὸ ὁποῖον οἱ Ἀθηναῖοι πανταχοῦ ἴδρουν, διότι ἡ Ἐκάτη ἐθεωρεῖτο πάντων ἔφορος καὶ κουροτρόφος.

2) Τὸ δι' ὀλίγου καὶ ἐκ διαλειμάτων οὖρεῖν, ὡς συμβαίνει συχνὰ εἰς τοὺς γέροντας, πάσχοντας, ὡς γνωστὸν, ἐξ ὑπερτροφίας τοῦ προστάτου.

3) Παίξει, διότι ἡ φακῆ δὲν εἶναι βόφημα δι' ἀσθενεῖς.

“Ὅμως γιατί τὸν κόκορα σ’ ἐμένα ἔχετε φέρη;

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

“Ὅταν κοιμᾶσαι τὸν καιρὸν ὁποῦ κανένας
ἀπολογιέται, ἀπάνωθὲ σου ἀνεβατμένος
αὐτὸς νὰ σὲ ξυπνᾷ μὲ τὸ τραγούδισμά του.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Μιὰν ἔχω ἀκόμα ἐπιθυμιά, τᾶλλα μὲ ἀρέσουν.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Τὴν ποιὰ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

“Ἄν ἡμποροῦσες μὲ κανέναν τρόπο,
νὰ μοῦ ἔφερνες τοῦ Λύκου ἐδῶ τὸ ἡρῶο.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Νάτο, κι’ ὁ ἡρωας ἐδῶ μπροστά σου στέκει.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

‘Ὡ ἡρωα ἀφέντη, πόσο τρομερὴ τὴν ὄψην ἔχεις.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

“Ὅπως μᾶς φαίνεται ὁ Κλεώνυμος πῶς εἶναι. ¹

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Δὲν ἔχει βέβαια κι’ αὐτὸς ὁ ἡρωας ὄπλα.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

“Ἄν γληγορώτερα καθόσουν, δίκη ἤθελα κάνη
πιὸ γλήγορα.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Κάνε λοιπόν, κάθομαι τόσην ὥρα.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἐμπρὸς λοιπόν, ποιὸν πρῶτα νὰ ἐγκαλέσω;

1) Ὁ Κλεώνυμος ἦτο δύσμορφος, ὡς ἦτο καὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ ἡρωος.

ποιὸς ποιὸ κακὸ ἀπ' τὸ σπίτι μέτα ἔχει πραγμένον ;
 ἢ Θράκισσα ποῦ τὸ φαί ἔχει τελευταία καμμένον.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἔ, στάσου ἐσύ· θὰ μὲ κατὰστροφες ἀκόμη λίγο.
 Ἔχεις σκοπὸ χωρὶς τὰ κάγκελλα νὰ κάνης δίκη,
 ποῦ μᾶς φαινόταν πρῶτο μέτα στὰ ἱερά μας ;

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲ μᾶς βρῖσκονται.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἄλλὰ ὁ ἴδιος
 νὰ τρέξω ἀμέσως ἀπὸ μέσα νὰ ζητήσω.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Τί πρᾶγμα ὥστόσο· πόσο τρομερό ἔναι
 νᾶχη κανένας συνηθίση νᾶγαπᾶ ἕναν τόπο.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ἄς πάη στὸν κόρακα· πῶς θρέφεις τέτοιο σκύλο ;

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Τί ἔναι λοιπόν ;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Δὲ μπῆκε ἐδῶ καὶ λίγην ὥρα
 ὁ Λάβης τὸ σκυλί σου μέσα στὴν κουζίνα
 κι' ἄρπαξε κ' ἔφαγε Σικελικὸ κεφαλοτύρι¹ ;

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Πρῶτο λοιπὸν αὐτὸ τὸ ἀδίκημα μπρὸς στὸν πατέρα
 νὰ φέρουμε καὶ σὺ ὁ ἐγκαλεστής νὰ γίνης.

1) Λέγεται ὅτι κωμφοδεῖται ὁ Λάβης στρατηγήσας ἐν Σικελίᾳ καὶ κατη-
 γορηθεὶς διὰ καταχρήσεις.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ὅχι ἐγώ, μὰ τὸ Δία· ἀλλὰ λέει ἄλλος σκύλος
νᾶρθη κατήγορος, ἂν δίκη ἀνοιξῆ κάποιος.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἐμπρὸς λοιπὸν, φέρ' τοὺς ἐδῶ.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Αὐτὸ θὰ κάνω.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Μὰ τί 'ναι αὐτό ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ὁ βεργοπλεγμένος φράχτης
ὅπου παχαίνουν τὰ γουρούνια τῆς Ἑστίας.¹

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Λοιπὸν παραβιάζοντας τὰ ἱερά τὸ παίρνεις ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ὅχι
ἀλλὰ τὴν πρώτη καταδίκη στὴν Ἑστία θὰ χαρίσω.²
Μὰ γλήγορα ἄρχισε· γιατί τὴν τιμωρία βλέπω.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Τὸν πίνακα λοιπὸν κι' αὐτὸ ποῦ γράφουν νὰ σοῦ φέρω.³

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἄλλοίμονο, χασομερώντας μ' ἀφανίζεις καὶ μὲ βασανίζεις·
ὅμως σ' ἐμένα θᾶφτανε στὸν ἄμμο ν' αὐλακῶνω.

1) Χοιροκομεῖον, τὸ καννωτὸν ζωγρεῖον, ἐν ᾧ ἐπυχύνοντο οἱ χοῖροι οἱ προωρισμένοι νὰ θυσιασθοῦν εἰς τὴν Ἑστίαν.

2) Ὡς ἐποίουν πολλάκις κατὰ τὰς θυσίας ἀρχίζοντες ἀπὸ τῆς Ἑστίας.

3) Τὸν πίνακα τὸν ἐπεστρωμένον διὰ κηροῦ, ἐφ' οὗ ἔσυρον τὴν μακρὰν ἢ τὴν βραχεῖαν γραφαὶ δὲ τὰ ἐφ' ὧν ἔγραφον (σχολ.).

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Νάτα.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Λοιπὸν ἄρχισες.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἄμέσως τώρα.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ πρῶτος :

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Στὸν κόρακα πῶς λυποῦμαι,

λησημόνησα νὰ φέρω ἐδῶ τοὺς ψηφοδόχους.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἐ σύ, ποῦ τρέχεις ;

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Γιὰ τοὺς ψηφοδόχους.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἄφησέ τους.

Γιατ' εἶχα ἐγὼ μαζί μου τοῦτες τίς κουτάλες. ¹

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Καλὰ λοιπὸν· ὅλα μᾶς βρίσκονται ἐδῶ πέρα
ὅσα χρειάζονται μας, ἔξω ἀπ' τὴν κλεψύδρα.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Καὶ τί ; δὲν εἶναι τὸ κανάτι αὐτὸ κλεψύδρα ; ²

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Αὐτὰ καλὰ τὰ βρίσκεις,
κι' ὅπως συνηθίζει ὁ τόπος.

1) Ἄρυστιχοι· κουτάλαι, δι' ὧν ἤντλουν ὕδωρ ἢ οἶνον ἐξ ἐτέρου ἀγγείου.

2) Τοῦ ἔδειξε τὸ δοχεῖον τὸ χρησιμεῦον πρὸς οὖρησιν.

Μὰ ἄς φέρουν γλήγορα ἀπὸ μέσα
 φωτιά, μυρσίνες καὶ λιβάνι
 γιὰ νὰ προσευχηθοῦμε πρώτα στοὺς θεούς.

ΧΟΡΟΣ

Κ' ἔμεις γιὰ τίς σπονδὲς αὐτὲς καὶ προσευχές,
 καλὲς θὰ ποῦμε σὰς εὐχές.
 τὸ εὐγενικὸ τὸ ταίριαγμά σας καλὸ νᾶχη,
 ποῦ ἀπ' τὰ μαλώματα σᾶς ἔβγαλε καὶ τὴν ἀμάχη.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἄλλὰ ἱερὴ ἤσυχία νὰ γίνη τώρα.

ΧΟΡΟΣ

ὦ Φοῖβε. Ἄπολλων Πύθιε,
 σὲ καλὸ νᾶβγη
 τοῦτο ποῦ καταπιάνεται
 αὐτὸς μπροστὰ στὶς θύρες
 καὶ σ' ὄλους μας νὰ στρέξῃ,
 καθὼς εἴμαστε πλέον γλυτωμένοι
 κ' εἴμαστε ἀπὸ τίς πλάνες μας βγαλμένοι.
 Ἴω Παιάν.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἄφέντη βασιλέα, ὦ γείτονα μου,
 ὅπου εἰς τὸ δρόμο καὶ εἰς τίς θύρες στέκεις ἔμπροστὰ μου
 προστάτης, δέξου αὐτὴ τὴ νέα
 ποῦ σοῦ προσφέρουμε θυσία, ὦ βασιλέα,
 πρώτη φορὰ γιὰ τὸν πατέρα·
 καὶ γλύκανέ του τὸ πολὺ στριμμένο
 αὐτὸ τὸ φέρσιμό του τὸ πεισματωμένο,
 μὲ μέλι ἀνακατώνοντας λιγάκι,

ἀντί μὲ μοῦστο¹, τὴ μικρὴ καρδιά του·
 γιὰ νᾶναι πλέον μαλακὸς μὲ τοὺς ἀνθρώπους
 καὶ νὰ σπλαχνίζεται πιά τοὺς ἐγκαλεσμένους
 περσότερο ἀπ' τοὺς καταλαλητάδες,
 κι' αὐτοὺς ὅπου παρακαλοῦν καὶ βλέπει δακρυσμένους.
 κι' ὁ ἴδιος νὰ τοὺς συμπαθῆ καὶ νὰ δακρύζῃ,
 καὶ παρατώντας τὴν κακοτροπιά του
 νὰ βγάλῃ τὴν τσουκνίδα ἀπὸ τὴν ὄργητά του.

ΧΟΡΟΣ

Μαζὶ μ' ἐσὲ κ' ἐμεῖς παρακαλοῦμε
 καὶ κινημένοι ἀπὸ τὰ λόγια σου θέλει εὐχρηθοῦμε
 γι' αὐτὰ τὰ νέα σου τὰ βάρη.

Γιατὶ τὴν ἀγάπη μας ἔχεις πάρη,
 ἀφότου καταλάβαμε πὼς ὑποστηριχτὴς
 εἶσαι γιὰ τὸ λαὸν ὅσο νεώτερος κανεῖς.
 Στὴ θύρα ἂν εἶναι δικαστὴς κανένας νᾶμπη².

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ὅταν ἀρχίσουν νὰ μιλήσουν δὲ θὰ μᾶς ἀρήσουν.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Λοιπὸν ποιὸς εἶναι ὁ ἐγκαλεσμένος.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Τοῦτος.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Νὰ ἰδοῦμε πόση τιμωρία θὰ πληρώσῃ.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἄκοῦστε πιά τὸ ἐγκάλεσμα. Ἐχει ἐγκαλέσῃ

1) Σίραιον· πετμέζι, τὸ ὅποιον εἶναι πῶς ἐρεθιστικὸν εἰς τὸν φάρυγγα.

2) Ὅλα τὰ ἐπόμενα εἶναι ἀπὸ τὰς τυπικὰς φρασσεολογίας τῶν δικαστηρίων.

ὁ σκύλος ὁ Κυδαθηνέας τὸν Αἰξωνέα
τὸ Λάβητα, πῶς τὸν ἀδίκησε, γιατί μονάχος
ἔφαγε τὸ Σικελικὸ τυρί. Γιὰ τιμωρία
ἀπὸ σῦκα ἕνας χαλκᾶς τοῦ πρέπει στὸ λαιμὸ του.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Λοιπὸν σκυλίσιος θάνατος τοῦ πρέπει
καλλίτερα, μιὰ καὶ τοῦ ἐβάλλη καταδίκη.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Νάτος ἐδῶ κοντά σου ὁ ἐγκαλεσμένος Λάβης.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

᾽ὦ τὸν ἀχρεῖο· πῶς θωρεῖ κλεφτάτα,
πῶς χάσκοντας λογιάζει νὰ μὲ ξεγελάση.
Καὶ ποῦναι ὁ καταδότης σκύλος ὁ Κυδαθηνέας;

ΣΚΥΛΟΣ

Γαῦφ, γαῦφ.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἐδῶ 'ναι.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

"Ἄλλος Λάβης αὐτὸς πάλι,
καλὸς γιὰ νάληχτᾶ καὶ νὰ γλείφῃ τις χύτρες.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Σώπα, κάθισε κι' ἐσύ ἄρχισε τὴν κατηγορία.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Κ' ἐγὼ σ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ φακῆ θὰ βάζω καὶ θὰ τρώω.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τὸ ἀκούσατε τὸ ἐγκάλεσμά μου ποῦ ἔχω κανωμένο,
γι' αὐτὸν ἐδῶ, κριτάδες. Μοῦ ἔχει κανωμένα
ἔργα ἀτγρημότατα σ' ἐμένα καὶ στοὺς ναῦτες. ¹

1) Ὅλα αὐτὰ ἀναφέρονται πάντοτε εἰς τὸν Λάβητα.

Γιατί ἀφοῦ ἐτραβήχτη στή γωνιά του
κατέβαζεν ἐκεῖ τυρὶ τῆς Σικελίας
καὶ γέμιζε μέσ' στὸ σκοτάδι τὴν κοιλιά του,

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἄλλὰ εἶναι ἀποδειγμένος, μὰ τὸ Δία·
ἐδῶ μπροστά μου αὐτὸς ὁ βρωμισμένος
ἀπὸ τυρὶ πρὸ ὀλίγου ἄσκημο ρέψιμον ἐρρεύτη.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Κ' ἐμὲ δὲν ἔδωσε ποῦ τοῦ ζητοῦσα.
Καὶ βέβαια ποιὸς καλὸ σ' ἐσᾶς νὰ κάνῃ θὰ θελήσῃ,
ἂν καὶ σ' ἐμὲ τὸ σκύλο σας δὲ δώσῃ κάτι ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Δὲ σοῦ ἔχει δώσῃ τίποτε ; κι' οὔτε σ' ἐμένα
τὸ σύντροφό του, γιατί ὁ ἄνθρωπος καθόλου
ἀπ' τῆ φακῆ μου σὺτῆ λιγώτερο θερμὸς δὲν εἶναι.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Γιὰ τοὺς θεοὺς, μὴ γληγορώτερα, πατέρα, ἀποφασίζης
πρὶν καὶ τοὺς δυὸ ἀκούσης.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Μά, καλότυχέ μου,
τὸ πρᾶγμα εἶναι ὀλοφάνερο· μονάχο του φωνάζει.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Λοιπὸν αὐτὸν νὰ μὴν τὸν συγχωρήσετε, γιατί εἶναι
ἀπὸ τοὺς σκύλους ὅλους ὁ πλέον μοναχοφάγης,
αὐτὸς ποῦ κύκλο τὸ γουδί ἔχει γυρίσῃ
καὶ τὸ ἄλειμμα ἀπ' τὶς πολιτεῖες ἔχει μασήσῃ¹

1) Τὸ δυσκόλως ἀποδιδόμενον χωρίον τοῦτο ἔχει ὡς ἐξῆς: ὅστις περι-
πλεύσας τὴν θυσίαν ἐν κύκλῳ ἐκ τῶν πόλεων τὸ σκῆρον ἐξεδήδοκεν= ὁ ὁποῖος

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Κ' ἐγὼ δὲν ἔχω οὔτε τῆ στάμνα νὰ βουλλώσω.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Γιὰ τοῦτο αὐτὸν νὰ τιμωρῆστε· γιατί δὲ θὰ ἠμπόρει ποτὲ δυὸ κλέφτες ἓνα σπίτι νὰ ταΐζῃ·
ἂν θέλτε μ' ἀδειανὴ κοιλιά νὰ μὴ γαυγίζω
γιὰ τὸ καλὸ σας πλέον, ἀλλοιῶς δὲ θέλει ξεφωνίζω.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Πωπῶ.

Πόσες ἔχει καταλαλήση πανουργίες.
Κλέφτικη φύτραν ἔχει τοῦτος· δὲ νομίζεις
ὦ κόκορα κ' ἐσύ; Ναί, μὰ τὸ Δία,
γνέφει πῶς εἶναι σύμφωνος μὲ τὸ κεφάλι.
Ποῦ εἶναι ὁ θεσμοθέτης; ἔ, δόσε μου τὸ τσουκάλι.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ξεχρέμασέ το μόνος σου· θὰ φέρω τοὺς μαρτύρους.
Μαρτύροι γιὰ τὸ Λάβητα ἐδῶ παραστέκουν
τὸ γουδοχέρι, τὸ πινάκι, ὁ τυροτριφτηρ
ἢ σκάρα, τὸ κακκάβι καὶ τᾶλλα ἀγγεῖα ποῦ μαγειρεύουν.
Ἄλλὰ ἐστὶν ἀκόμα κατουρεῖς καὶ δὲν τελειώνεις.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Κ' ἐγὼ θαρρῶ πῶς τοῦτον σήμερα θέλει τὸν χέσω.

περιπλεύσας τὸ ἰγθίον ἐν κύκλῳ ἔχει φάγη τὸ σκίρον ἐκ τῶν πόλεων· σκίρον δὲ τὸ ἐξωθεν τῶν τυρῶν σκληρόν καὶ ῥυπῶδες, ἀλλὰ καὶ λευκὴ τις γῆ (γύψος) λέγεται γῆ σκιρᾶς χρησιμεύουσα εἰς διαφόρους χρεῖας καὶ πρὸς συγκόλλησιν διερρωγῶτων πηλίνων ἀγγείων, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Φιλ. ἀπαντᾷ, ἐμοὶ δ' οὐκ ἔστ' οὐδὲ τὴν ὑδρίαν πλάσαι. Τοῦ λόγου ὄντος ἀνωτέρω διὰ τὸν τυρὸν ἔπρεπε νὰ εἴπη, ἐκ τοῦ τυροῦ τὸ σκίρον ἐξεδήθοκεν, ἀλλὰ λέγει τῶν πόλεων, διότι ὑπαινίσσεται τὸν Χάρητα ἢ Λάχητα, ὅστις περιπλεύσας τὴν Σικελίαν ἐπίεξε τοὺς Σικελοὺς χρηματιζόμενος.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Καλὸς καὶ δυσκολότροπος δὲ θέλεις πάψη νᾶσαι
γιὰ τοὺς κατηγορούμενους, μὰ πάντα θὰ δαγκάνης ;
ἀνέβα, ἀπολογήσου· πές, τί ἔχεις σωπάση ;¹

ΦΙΑΔΟΚΛΕΩΝ

Μὰ, φαίνεται, δὲν ἔχει τίποτε αὐτὸς νὰ μιλήση.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

᾽Οχι, ἀλλά, φαίνεται, ἔχει πάθη ἐκεῖνο,
ποῦ κάποτε ποῦ δικαζόταν ἔπαθεν ὁ Θουκυδίδης·¹
ξαφνικὰ τὰ σαγόνια του ἔχουν παραλύση.

Φύγε ἀπ' ἐμπρός· ἐγὼ θέλω ἀπολογηθῆ γιὰ σένα.

Δύσκολο, κύριοι, ν' ἀπολογηθῆ κανένας
εἶναι γιὰ σκύλον ὁποῦ ἔχουν καταλαλήση.

᾽Ομως θὰ πῶ, καλὸς γιὰτι εἶναι καὶ τοὺς λύκους διώχνει.

ΦΙΑΟΚΛΕΩΝ

Μὰ κλέφτης εἶναι αὐτὸς καὶ συνωμότης.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ναί, μὰ τὸ Δία, ἀλλ' ἀπ' τοὺς τωρινούς τοὺς σκύλους
εἶναι ὁ καλλίτερος καὶ τόσον ἄξιος,
ποῦ νᾶναι φύλακας πολλῶν προβάτων.

ΦΙΑΟΚΛΕΩΝ

Λοιπὸν τί τ' ὄφελος, ἂν τὸ τυρὶ τὸ τρώει.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

᾽Οτι σὲ ὑπερασπίζεται καὶ σοῦ φυλάει τὴ θύρα
καὶ στ' ἄλλα στέκει ἄξιος πολὺ· κι' ἂν κάτι πῆρε
συμπάθησέ τον· γιὰτι βέβαια δὲν εἶναι

1) Ἐπιστείνεται πρὸς τὸν κύνα.

2) ᾽Οχι ὁ ἱστορικός.

κιθαριστῆς πλασμένος, ἀλλὰ εἶναι ἔτσι κανωμένος.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Κ' ἐγὼ θὰ ἐπιθυμοῦσα ἀγράμματος νὰ μείνη,
νὰ μὴ μᾶς γράφη ἀπολογίες στὰ κακουργήματά του.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἄκου, ὦ δαιμονισμένε μου, καὶ τοὺς μαρτύρους.
Ἄνέβα, τυροτρίφτη ἐσύ, καὶ δυνατὰ μαρτύρα·
γιατὶ ἔτυχες ἐσὺ νᾶται ταμίας· ἀποκρίσου
καθαρὰ στοὺς στρατιῶτες, ἂν δὲν ἔχῃς τρίψη,
ὅσα ἔχεις πάρῃ· ναί, λέει, τᾶχει τρίψη.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ναί, μὰ τὸ Δία, ἀλλὰ ψέμματα μᾶς διηγᾶται.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

ᾠ τρομερέ, σπλαχνίσου τοὺς βασανισμένους.
Γιατὶ ἀπ' τὰ ψάρια τὸ κεφάλι καὶ τὰγκάθια τρώει
αὐτὸς ὁ Λάβης, καὶ ποτὲ δὲ στέκει σ' ἓνα μέρος.
Καὶ ὁ ἄλλος εἶναι μόνο νὰ φυλάῃ τὸ σπίτι.¹
Γιατὶ αὐτοῦ μένοντας, ἀπὸ τὸ κάθε τι ποῦ ἤθελε φέρῃ
μέσα κανεῖς, ζητεῖ μεράδι· ἀλλοιῶς δαγκάνει.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἄλλοι, τᾶχα ἀπὸ ποιὸ κακὸ ἐγὼ μαλακώνω,
κάποιο κακὸ μὲ περιμένει κσὶ τῇ γνώμῃ ἀλλάζω.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἐμπρός, παρακλῶ σε, ἐλεθηῖτε αὐτόν, πατέρα,
καὶ μὴ τὸν καταστρέψτε. Ποῦ ἔναι τὰ παιδιά του;
Ἄνεβῆτε, κακότυχα, ἐδῶ καὶ κλαυτῆτε,

1) Ἐννοεῖ τὸν Κλέωνα. ὡς διαμένοντα διαρκῶς ἐν Ἀθήναις ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Λάχητα ἢ Χάρητα τοὺς ὡς στρατηγούς ἔξω πάντοτε περιερχομένους.

ζητήστε καὶ παρακαλέστε καὶ δακρύστε.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

κατέβα, κατέβα, κατέβα.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Θὰ κατέβω.

Μὰ τὸ κατέβα αὐτὸ πάρα πολλοὺς ἔχει γελάση-
 Ὅμως ἐγὼ θὰ κατεβῶ.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Στὸν κόρακα. Δὲν εἶναι:

ἡ σοῦπά μου, θαρρῶ, καλή. Γιατί ἐμὲ τώρα,
 κατὰ τὴ γνώμη μου, τὸ σπλάγχνος ἂν μ' ἐπῆρε,
 ἄλλο δὲν εἶναι αἰτία ἀπ' τὴ φακῆ ποῦ ἔχω γεμίση-

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Δὲν ἀθρώνεται λοιπόν;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Δυσκολοδιάλυτο εἶναι.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἐμπρός, ὦ πατεράκη, γύρισε στὴν καλωσύνη.
 Αὐτὸν ἐδῶ τὸν ψῆφον ἀφοῦ πάρης
 στὸν τελευταῖο τὸν ψηφοδόχο πέρασέ τον
 καὶ παραβλέποντας λιγάκι ἀπόλυσέ τον.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ὅχι· κιθάρα ἐγὼ νὰ παίζω δὲ γνωρίζω.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Στάσου λοιπόν ἐγὼ αὐτοῦ σύντομα νὰ τ' ὀδηγήσω.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Αὐτὸς εἶναι προτῆτερα ἀπὸ τοὺς ψηφοδόχους;

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Αὐτός.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Αὐτὸν τὸν ψῆφο μου ρίχνω ἐδῶ πέρα.

ΒΑΒΥΛΚΛΕΩΝ

Γελάστηκε καὶ τὸν ἀθῶωσε ἄθελά του.

Στάσου τοὺς ψήφους νὰ μετρήσω.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Καὶ πῶς βγήκε ἡ δίκη;

ΒΑΒΥΛΚΛΕΩΝ

Θὰ φανῆ τώρα· γλύτωσες, ὦ Λάβη.

Τί ἔχεις πάθη, ἐσὺ πατέρα μου, ὦ πατέρα ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

᾽Ωμιμένα,

ποῦ ἔναι νερό ;

ΒΑΒΥΛΚΛΕΩΝ

Ἔλα στὸν ἑαυτό σου.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Πές μου λοιπὸν, ἀλήθεια ἔχει γλυτώση ;

ΒΑΒΥΛΚΛΕΩΝ

Ναί, μὰ τὸ Δία.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Τίποτε λοιπὸν δὲν εἶμαι.

ΒΑΒΥΛΚΛΕΩΝ

Μὴ νοιάζεσαι, καλότυχε, μὰ πᾶρε θάρρος.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Πῶς τοῦτο ἐγὼ στὸν ἑαυτό μου θὰ τὸ συγχωρήσω,

ἄνθρωπον ἐγκαλούμενον ἐγὼ ν' ἀφήσω ;

Τί ἔναι μελλούμενο σ' ἐμὲ νὰ πάθω τάχα ;

Μὰ συγχωρήστε με, ὦ θεοὶ ἐσεῖς πολυτιμημένοι.

Ἄθελα τάπραξα κι' ὄχι ὅπως συνηθίζω.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Καθόλου μὴν πικραίνεσαι. Γιατὶ σὲ σένα
καλοζωία ἐγώ, πατέρα μου, θὰ σοῦ χαρίσω,
παντοῦ μαζί μου παίρνοντάς σε, στὰ τραπέζια,
στὰ δειπνα καὶ στὰ θέατρα, ποῦ εὐτυχισμένα
πιὰ τὸν ἐπίλοιπον καιρὸ σου νὰ περάσης·
καὶ πιὰ ὁ Ὑπέρολος δὲ θὰ χασκογελάῃ μ' ἐσένα.
Μὰ ἄς μποῦμε.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Κάνε ὅπως καταλαβαίνεις.

ΧΟΡΟΣ

Ἄλλὰ τραβάτε μὲ χαρά σας,
ὅπου σᾶς πάη ἢ ἐπιθυμιά σας.
Καὶ τώρα ἐσεῖς τῶν θεατῶν,
ὦ ἀμέτρητες χιλιάδες,
αὐτὰ ποῦ μέλλετε τὰ γνωστικά
καὶ καλοσυνθεμένα ν' ἀκροαστῆτε,
μὴν πέσουν ἄκαρπα στὴ γῆς νὰ εὐλαβηθῆτε.
Αὐτὸ σ' ἀγροίκους θεατὰς
ἀρμόζει κι' ὄχι σὲ σᾶς.
Λοιπὸν τὸ νοῦ σας, ὅλοι ἐσεῖς, ἐδῶ κρατᾶτε,
ἂν κάτι ἀληθινὸ ν' ἀκούσετε ἀγαπάτε.
Ὁ ποιητὴς ἐπιθυμεῖ νὰ παραπονεθῆ μπροστὰ σας
τώρα, γιατί, λέει, ἀδικήθηκεν ἀπὸ τὴν ἀφεντιά σας,
αὐτὸς ποῦ ὠφέλιμος σ' ἐσᾶς πολλὰς φορὲς ἐστάθη,
στὴν ἀρχὴν ὄχι φανερά, ἀλλὰ βοηθώντας
κρυμμένος ἄλλους ποιητὰς,¹ ἀκολουθώντας

1) Μερικὰ τῶν πρώτων δραμάτων του περυσίασεν ὑπὸ τὰ ὀνόματα τοῦ

τὸν Εὐρυκλῆ στήν προφητεία καὶ στὸ λογισμό του ¹
καὶ βάνοντας σὲ ξένα στόματα πολλές ἀπ' τὶς δικές του
τὶς κωμωδίες· ὅμως, ὕστερα ἀπὸ τοῦτο,
καὶ φανερά πιά κινδυνεύοντας ὁ ἴδιος, ²
ὄχι ξένες ἀλλὰ δικές του Μοῦσες κυβερνώντας.

Κι' ἀφοῦ τρανὸς ἀνάμεσό σας ἐσηκώθη
κι' ἀφοῦ ἐτιμήθη ὅσον ὡς τώρα ἄλλος κανένας,
δὲ λέει πῶς ἔφτασε τὸ τέλειο περηφανεμένος
κι' οὔτε ἀπὸ καύχησιν ἐφούσκωτε τὸ λογισμό του,
οὔτε γυρίζει στὶς παλαιστρες μὲ τὰ νέα ἀγόρια
μιλώντας κ' ἐπιδείχνοντας τὸν ἑαυτό του.

Κι' ἂν ἀγαπητικὸς κανένας θυμωμένος
ἀπὸ τὸν ἀγορίσιον ἔρωτά του ἔτρεξε σ' ἐκεῖνον,
λέει, πῶς δὲν ἔκλινε ποτὲ νὰ ἀναγελάσῃ
στήν κωμωδία τὸ ἀγαπούμενον ἀγόρι,
μὴ θέλοντας νὰ καταντήσῃ τὶς δικές του Μοῦσες
μεσίτρες. Κι' οὔτε σὰν ἐπρωτοφάνη
στὸ θέατρο, λέει, χτύπησεν ἀπλοῦς ἀνθρώπους·
ἀλλὰ μὲ τὴν ὄρμῃ τοῦ Ἡρακλέα ἀρματωμένος
ἐνάντια στὰ πιὸ μεγάλα τέρατα ἐκινήθη,
θαρρετά, εὐθύς ἀπ' τὴν ἀρχὴ στὸ πάλαιμα πιασμένος
μ' αὐτὸν τὸν ἴδιο τὸν καρχαροδόνη, ³ ποῦ λαμποκοποῦσαν

·Φιλωνίδου καὶ Καλλιστράτους· μὲ τὸ ὄνομά του παρουσίασε πρῶτον τοὺς
Ἴππεις.

1) Ὁ Εὐρυκλῆς ἦτο μάντις ἐκδηλῶν τὰς μαντείας του διὰ στόματος
ἄλλων.

2) Δέγεται ὅτι οὐδαίς τῶν ὑποκριτῶν ἠθέλησε νὰ ἀναδεχθῇ τὸν κίνδυνον
τῆς παραστάσεως τῶν Ἴππέων καὶ ἠναγκάσθη νὰ τοὺς παραστήσῃ ὁ ἴδιος.

3) Τὸν Κλέωνα ἐννοεῖ, ὃν καὶ Κέρβαρον ὠνόμαζον.

ἀκτίνες τρομερές ἀπ' τὰ μάτια του ὡτάν τῆς Κύννας, ¹
καὶ γύρω ἀπ' τὸ κεφάλι του ἑκατὸ κεφάλια
κολάκων κακοτέλευτων κύκλω γλειφόταν,
κ' εἶχε φωνήν, ὡτάν τὸ χεῖμαρρο τὸν καταλύτη,
καὶ φώκιας μυρουδιά ² κι' ἀπλυτὰ ἀρχίδια Λάμιας ³
καὶ πισινὸ γλαμῆλας ⁴. Μπρὸς σὲ τέτοιο τέρας,
λέει, δῶρα δὲν ἐδέχτηκε νὰ πάρη φοβισμένος,
μὰ μάχεται γιὰ χάρη σας καὶ τώρα ἀκόμα.
Καί, λέει, πῶς ὕστερα ἀπ' αὐτὸν ἐκαταπιάσθη
πέρσου τὰ σύγκρουα νὰ πολεμήτη καὶ τις θέρμες ⁵,
ὁποῦ τοὺς πατεράδες τους τῆ νύχτα στραγγαλιζαν
καὶ πνίγαν τοὺς παπποῦδες τους ⁶ καὶ στὰ κρεβάτια
πλαγιάζοντας τῶν ἄπραγων κι' ἀθῶων ἀνθρώπων
ἀγωγῆς τοὺς σκαρῶναν, κλήσες καὶ στρεψοδικίες,
τόσον ὁποῦ πολλοὶ τους τρομαγμένοι
ν' ἀναπηδοῦν καὶ στὸν πολέμαρχο ⁷ νὰ τρέχουν.
Κ' ἐνῶ τέτοιον εὐρήκατε καθαριστὴν τοῦ τόπου

1) Πόρνη ἦτο ἡ Κύννα.

2) Διότι ὁ Κλέων ἦτο βυρσοδέψης.

3) Θήλεια οὔσα κέκτηται: ὄρχεις, μιχθεῖσαι τῷ Διὶ καὶ ζηλοτυπούμενη
ὕπὸ τῆς Ἥρας ἔχανε τὰ τέκνα της, δι' ὃ τὰ τῶν ἄλλων παιδιά ἀνῆραψε καὶ
διέφθειρε.

4) Θερμόπρωκτος ἢ κάμηλος καὶ λάγνος.

5) Τοῖς ἠπιάλοις καὶ τοῖς πυρετοῖσιν· τὸ πρὸ τοῦ πυρετοῦ κρύος καὶ
τοὺς πυρετούς. Διότι πέρσει τὰς Νεφέλας ἐδιῆχεν, ἐν αἷς τοὺς περὶ Σωκρά-
την ἐκωμῶδησεν ἠπιάλους αὐτοὺς ἀποκαλέσας διὰ τὴν ὠχρότητα παρασκώ-
πτων καὶ ὡς ἐπιπλαβεῖς τῆ πόλει.

6) Ἀναφέρεται τοῦτο εἰς τὸν ἡττοναλόγον, τὸν πατραλοῖαν τῶν Νεφελῶν.

7) Εἰς τῶν ἐννέα ἀρχόντων, πρὸς ὃν οἱ ξένοι ἀνεφέροντο διὰ τὰς ἀνάγ-
κας των.

καὶ φυλαχτὴν ἀπὸ τῆς κακωσύνης τὸν ἔχετε ἀφήσῃ
 πέρσῳ ποῦ ἰδέες ἔσπειρε πρωτοακουσμένες⁷,
 ποῦ γιὰ νὰ μὴν τῆς ἔχετε ἐτεῖς καταλάβῃ
 τῆς κάνατε νὰ μὴ φυτρώσουν· ἀλλὰ ὁμῶναι
 μ' ὄρκους ἀπανωτοὺς κι' ἀπανωτὲς θυσίαι
 μπρὸς στὸν Διόνυσον, ὅπως ποτὲ κανένας
 καλλίτερος δὲν ἔχει ἀκούτῃ στίχους κωμωδίας.

Ὅμως ἄς εἶναι τοῦτο γιὰ ντροπὴ δική σας,
 ποῦ ἀμέσως δὲν τὸ καταλάβατε· καθόλου
 ὁ ποιητὴς λιγώτερο ἄξιός δὲν ἐκρίθη
 ἀπ' τοὺς σοφοὺς, ἂν τοὺς ἀντίπαλούς του ξεπερνώντας
 εἶδε τῆς τέχνης του χαμένες νὰ πηγαίνουν.

Μὰ πλέον, ὦ καλότυχοι,
 τοὺς ποιητὰς ὁποῦ ζητοῦν
 κάτι καλὸ καὶ νέο νὰ βροῦν
 περισσότερο ἀγαπᾶτε καὶ τιμᾶτε
 καὶ τῆς ἰδέες τοὺς φυλάτε··

βάλτε τες στὶς κασέλες μὲ τὰ μῆλα.

Κι' ἂν κάνετε ἔτσι, ὅλον τὸ χρόνον
 τὰ ροῦχα σας θὰ εὐωδιάζουν ἐπιδεξιωσύνης.

Ὡ μιά φορὰ πῶς εἴμαστε γενναῖοι
 ἐμεῖς καὶ στοὺς χοροὺς γενναῖοι καὶ στοὺς πολέμους,
 κ' εἴμαστε, μάλιστα σ' αὐτό, ἄντρες, οἱ πῖθ γενναῖοι,
 ἄλλοτε κάποτε στὰ περασμένα, ναι στὰ περασμένα.
 Μὰ τώρα πάνε καὶ πλέον ἀσπρότερες ἀπὸ τὸν κύκνον
 αὐτὲς οἱ τρίχες μᾶς στολιζοῦν.

7) Ἡττήθη πέρσι κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν Νεφελῶν.

Μὰ καὶ σ' αὐτά μου ἐδῶ τ' ἀπομεινάρια
 θὰ βρίσκειται νιότης ἀξιάδα·
 γιὰ τὰ γερατεῖά μου ἐγὼ λογιάζω
 ἀπὸ πολλῶν νέων καλλίτερα εἶναι
 τὰ καλοχτενισμένα τὰ πλοκάμια,
 κι' ἀπ' τὴν εἰδὴ τους κι' ἀπ' τὸ στόλισμά τους
 κι' ἀπ' τὰ πλατεῖα τὰ πισινά τους.
 Ἄν βλέποντας, ὦ θεαταί, ἀπὸ σᾶς κανένας
 τὴν ὄψη μου κ' ἔτσι σφιγμένον τῶρα
 θωρώντας με στὴ μέση, ὡτὰν τὴ σφήκα,
 θαυμάζει ἢ φαντασίᾳ τοῦ κεντριοῦ μου τί σημαίνει,
 εὐκολὰ θὰ τοῦ τὸ ξηγήσω κι' ἂν ἀνίδεος ἦτον. ¹
 Εἴμαστ' ἐμεῖς, ποῦ ἔχουμε αὐτὸ τὸ πισωκέντρι,
 τέκνα τῆς Ἀττικῆς, κι' ἀληθινὰ μονάχοι
 εὐγενικοὶ κι' ἀπὸ τὴ γῆ αὐτογεννημένοι τούτη,
 φύτρα ἀνδρειότατη ποῦ ἔχει πολυωφελήση
 αὐτὴ τὴν πόλιν στοὺς πολέμους, ὅταν ἤρθεν
 ὁ βάρβαρος μὲ τὸν καπνὸν τὴ χώρα ἀκέρηρα
 πνίγοντάς τὴν καὶ καίοντάς κ' ἐπιθυμώντας
 μὲ βία τίς σφηκοφωληγὲς μας νὰ κουρσέψη.
 Γιατί, γοργὰ μὲ δόρυ καὶ μ' ἀσπίδα ἔξω βγαλμένοι,
 πιάσαμε πόλεμο μ' αὐτοὺς σῶμα μὲ σῶμα,
 ἔχοντας ἀψιὰν ὄρητα πιομένη καὶ τὰ χεῖλη
 δαγκάνοντας ἀπὸ θυμὸ, καὶ δὲ μποροῦσε
 νὰ ἰδῆ ἀπ' τὰ σαῖτέμματα τὸν οὐρανὸ κανένας.
 Ὅμως, μὲ τὴ βοήθεια τῶν θεῶν, κατὰ τὸ βράδου

1) Στίχος ἐκ τῆς Σθενεβολίας τοῦ Εὐριπίδου.

τούς στρέψαμε γιατί ἀπ' τ' ἀσκέρι μας ψήλαθε
 πρὶν ἀπ' τὴ μάχη πέρασε πετώντας κουκουβάγια.¹
 Ἔπειτα τοὺς ἀκολουθήσαμε ἀπὸ πίσω,
 ὡσὰν τοὺς τόνους καμακώνοντάς τους στὰ βρακιά τους,²
 καὶ φεῦγαν κεντημένοι αὐτοὶ στὰ πρόσωπά τους
 καὶ στὰ πλευρά τους ἔτσι ποῦ, καὶ τώρα ἀκόμα
 στοὺς βαρβάρους ἀνάμεσα, νὰ μὴ λογιέται
 πλέον ἀνδρῆο τίποτε ἀπ' τὴν Ἀττικὴν τὴ σφήκα.
 Ὡστε ἡμουν τότε φοβερὸς ποῦ νὰ φοβάται
 ἐμὲ ὁ καθένας κ' ἔχω ἐξολοθρέψη
 μὲ τὰ καράβια μου πλέοντας τὸν ὄχτρο μου.
 Γιατὶ σ' ἐμᾶς δὲν ἦταν τότες ἔννοια,
 πῶς θέλει ποῦμε λόγον καλοσυνθεμένον,
 οὔτε πῶς θὰ καταλαλήσωμε κανένα
 φροντίδαν εἶχαμε, μὰ ποιὸς ἤθελε γίνῃ
 μέσ' στὰ καράβια πλέον ἀξίος κουπηλάτης.
 Λοιπὸν τῶν Μήδων ἔχοντες ἐμεῖς παρμένες
 πόλεις πολλές, ἢ πιὸ μεγάλη εἵμασθε αἰτία
 τὸ δόσιμο ἐδῶ νᾶρχεται, ποῦ οἱ νεώτεροί μας κλέβουν.
 Ξετάζοντάς μας σὲ πολλὰ σημεῖα θέλει βρῆτε,
 νὰ παρομοιάζουμε ἐμεῖς σ' ὅλα μὲ τίς σφήκες
 καὶ στὰ φερσίματα καὶ στῆς ζωῆς τὸν τρόπο.
 Πρῶτα κανένα ζῶον ἀπὸ μᾶς πιὸ ἐρεθιτιμένο
 καὶ πιὸ εὐκολόργιστο καὶ δυσκολότροπο δὲν εἶναι.

1) Γεγονὸς ἱστορικῶς βεβαιωμένον.

2) Θυνηάζοντες εἰς τοὺς θυλάκους· διότι τοὺς θύγγους συνελάμβανον κεν-
 τῶντες μὲ τριανίας· θυλάκιοι δὲ εἶναι εἶδος ἀναξυρίδων ἢ εἶδος βρακίων παρὰ τὴν
 Πέρσας.

Ἐπειτα στ' ἄλλα μὲ τίς σφῆλες ὁμοιες ἔχουμε συνήθειες.
 Γιατί σάν τὸ μελισσολόγι σὲ πλήθη μαζωμένοι,
 ἄλλοι στὸν ἄρχοντα κι' ἄλλοι στοὺς ἔντεκα δικάζουν,
 ἄλλοι στὸ Ὠδεῖο κι' ἄλλοι στὰ τειχιὰ κοντὰ σφιγμένοι,
 στὴ γῆ σκυφτοί, μόλις κινούμενοι σάν τὰ σκουλήκια.
 Καὶ στῆς ζωῆς τὸν τρόπον ἔχουμε πολλὴ εὐκολία.
 Γιατί τσιμποῦμε ἀπ' τὸν καθένα ἑμεῖς τὴν πόρεψή μας.
 Ἄλλὰ κάθονται ἀνάμεσό μας ἀκαμάτες,
 χωρὶς κεντρί, ποῦ μένοντας στὸ σπίτι καθιτημένοι
 τρῶν ἀπ' τὸν κόπο μας χωρὶς νὰ κοπιάζουν.
 Κι' αὐτὸ γιὰ ἡμᾶς μεγάλος πόνος εἶναι, νὰ βυζαίνῃ
 αὐτὸς τὰ κέρδη μας ὅπου δὲν πάει στὴ μάχη,
 κι' ὅπου γιὰ χάρη αὐτοῦ τοῦ τόπου δὲν ἐπῆρε
 μήτε κουπί μήτε κοντάρι, μήτε φουσκαλίδα.
 Ὅμως ἐγὼ νομίζω, πῶς ἀπ' τοὺς πολῖτες
 ὅποιος κεντρί δὲν ἔχει, ὅσο μικρὸ κι' ἂν εἶναι,
 δὲν πρέπει πιά τριώβολον αὐτὸς νὰ παίρνῃ.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ποτὲ ὅσο ζῶ τὸ ροῦχο αὐτό μου δὲ θὰ βγάλω,
 γιατί αὐτὸ μόνο μ' ἔσωσε μέσ' στὴ γραμμὴ τῆς μάχης,
 ὅταν ἐνάντια μας ξεκίνησε ὁ Βοριάς ὁ μέγας ¹.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Φαίνεται σὲ κανένα ἐσὺ καλὸ δὲ στρέγεις.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Γιατί καθόλου χρήσιμο σ' ἐμένα, μὰ τὸ Δία,
 δὲν εἶναι· τί κωδιούς ψητοὺς τρώγοντας τελευταῖα,

1) Ὅμιλοι περὶ τοῦ Βορέα ὡς περὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως τῶν Μήδων.

ἐλέρωσα τὸ ροῦχο μου καὶ στὸ βαφέα τὸ πῆγα
καὶ τοῦ χρωστῶ τριώβολον ἀκόμα νὰ τοῦ δίνω.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἄλλὰ δοκίμασε τούλάχιστο, μιὰ κ' ἐμπιστεύθης
σ' ἐμέ τὸν ἑαυτό σου νὰ τὸν καλοσυντηρήσω.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Τί παραγγέλλεις μου λοιπὸν νὰ κάνω;

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Βγάλε

τὸ ροῦχο σου καὶ φέρεσε τὸ πλούσιο τοῦτο ὑφάδι.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Κ' ἔπειτα πρέπει ἐσὺ παιδιὰ νὰ σπέρνης καὶ νὰ θρέφης,
ὅταν αὐτὸς θέλει ἔτσι τώρα νὰ μὲ πνίξῃ.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Κράτει, φέρεσε αὐτὴν ἐδῶ καὶ μὴ μιλήσῃς.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Καὶ τί κακό 'ναι τοῦτο ἐδῶ, νὰ ζήσης;

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἄλλοι Περσίδα τὴν καλοῦν κι' ἄλλοι καυνάκη.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Κ' ἐγὼ τὴν πῆρα γιὰ προβειὰν ἀπὸ τῆ Θυμαίτιδα¹.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Παράξενο δὲν εἶναι βέβαια· τί στίς Σάρδεις
δὲν ἔχεις πάῃ· θὰ τὸ ἤξερες· μὰ τώρα δὲν τὸ ξέρεις.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἐγώ; καθόλου, μὰ τὸ Δία· ὅμως, λογιάζω,
πολὺ θὰ μοιάζῃ μὲ τοῦ Μόρυχου τὸ ἐπανωφόρι.

1) Δῆμος Ἰπποθωντίδος.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ὅχι, ἀλλ' αὐτὰ στὰ Ἐκβάτανα τὰ ὑφαίνουν.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Στὰ Ἐκβάτανα γνέθουν τὸ τυλιγάδι τὸ χνουδάτο ;

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Τί λές, καλότυχε ; ἀλλ' αὐτὸ ἀπὸ τοὺς βαρβάρους
μὲ πολλὰ ὑφαίνεται ἐξοδα. Καὶ τούτη, βέβαια,
μαλλιά ἕως ἓνα τάλαντον εὐκολα θάχῃ φάγη.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Λοιπὸν δὲν ἔπρεπεν αὐτὴ μαλλιωῶν χαλάστρα
καλλίτερα παρὰ καυνάκη νὰ τὴν κράζουν ;

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἐμπρός, στάσου, καλότυχε καὶ φόρεσέ την.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

ὦχι ὁ δόλιος· τὴ ζέστη μοῦ ἔφερε ἡ καταραμένη.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Δὲ θὰ τὴ βάλῃς ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ὅχι βέβαια, μὰ τὸ Δία·

μ' ἂν εἶναι ἀνάγκη βάλῃς με, νὰ ζῆς, μέσ' σ' ἓναν φούρνο.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Στάσου, ἐγὼ θὰ σὲ ντύσω· ἔλα κοντὰ μου.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Μὰ πᾶρε βέβαια καὶ μία κρεατοτσιμπίδα.¹

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Γιὰ ποῖο σκοπό ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Γιὰ νὰ μὲ βγάλῃς προτοῦ λυώσω.

1) Κρεάγρα σιδηρᾶ δι' ἧς ἐβγαζον τὸ βραζόμενον κρέας ἐκ τοῦ λέβητος.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Μὰ τώρα βγάλε τὴν καταραμένη ποδεμὴ σου
καὶ φόρεσε αὐτὰ σύντομα τῆς Λακωνίας.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἐγὼ ποτέ μου νὰ δεχτῶ νὰ βάλω
τὴν ποδεμὴ τῆ μισημένη τῶν ὀχτρῶν μου ;

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Βάλε τὰ πόδια σου, καλότυχε, καὶ πάτα
γλήγορα στὴ Λακωνικὴ μὲ θάρρος.¹

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ὅμως, παιδί μου, μ' ἀδικεῖς ὅπου μὲ βιάζεις,
αὐτοῦ ποῦ ὀχτρεύομαι τὸ πόδι μου νὰ βάλω.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Φέρε καὶ τ' ἄλλο.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Δὲν τὸ δίνω αὐτὸ καθόλου,
ἕνα ἀπ' τὰ δάχτυλά του εἶναι πολὺ Λακωνομάχος.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Δὲν ἔμπορεῖ νὰ γίνῃ ἀλλοιῶς.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Κακοτυχία σ' ἐμένα,
Χιονίστρα δὲ θὰ πάρω πιά στὰ γηρατειά μου.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Βάλε τα γλήγορα, κι' ἄρχοντικά σαλεύοντας κατόπι,
μ' εὐγενικὸ κι' ἄβρὸ περπάτημα προχώρει.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

• Νά, τὴν εἰδὴ μου ἰδὲς καὶ σκέψου μὲ ποιὸν μοιάζω

1) Πρὸς τὴν χώραν καὶ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ἀναφέρονται συγχρόνως.

περσότερο στὸ βιάδισμα ἀπὸ τοὺς πλουσίους.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Μὲ ποιόν ; μὲ καλόγερο σκόρδο σκεπατμένον.¹

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Κι' ἀλήθεια εἶμ' ἔτοιμος τὸν πισινό μου νὰ κουνήσω.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Νὰ ἰδοῦμε, πρέπια λόγια νὰ μιλήσ θὰ ξέρης
μπρὸς σὲ πολύξερους ἀνθρώπους καὶ τεχνίτες ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Βέβαια.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Τί θάλεγες λοιπόν ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Πολλὰ νὰ πῶ μποροῦσα

Καὶ πρῶτα πῶς ἐπιάστη κ' ἔκλανεν ἡ Λάμια,
ἔπειτα, πῶς τὴ μάνα του ἔπιασεν ὁ Καρδοπίων...

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Μὴ μοῦ μιλεῖς γιὰ παραμύθια, μὰ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους
καὶ μάλιστα γιὰ τέτοια ποῦ εἰς τὸ σπίτι λέμε.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Μὰ βέβαια ξέρω κι' ἀπ' αὐτὰ ποῦ λέν στὸ σπίτι.

Νά, ἦταν μιὰ φορά ἕνας ποντικὸς καὶ μιὰ γάτα.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

᾽Ω ἀγροῖκε κι' ἀπελέκητε, εἶπε ὁ Θεογένης²

στὸν κοπρολόγον ὁποῦ τὸν περιγελοῦσε,

1) Δοθιῆνη σκόροδον ἡμφιεσμένω, οὕτω δυσμόρφωσ' ἐπέθετον δὲ τὸ σκόροδον πρὸς θεραπείαν.

2) Τρελλὸς, ὁ ὁποῖος ἐνόμιζεν ὅτι εἶναι πλούσιος καὶ ἐμεγαλοφρόνει διὰ λόγων.

μπρὸς στοὺς ἀνθρώπους θέλεις πῆ γιὰ γάτες καὶ ποντίκια ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Καὶ τί χρειάζεται νὰ λέω ;

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Μεγαλόπρεπα λόγια.

Πῶς μὲ τὸν Ἀνδροκλῆ καὶ τὸν Κλεισθένη ἐστάλης
στὶς πολιτεῖες θεωρὸς νὰ θυσιάζης.¹

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἐγὼ δὲ στάλθηκα ποτέ μου πρυθηνά, παρὰ ὅταν
στὴν Πάρο ἐπῆγα πεῦ ἔλαβα δυὸ ἔβολα ἐξοδό μου.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἄλλὰ λοιπὸν πρέπει νὰ πῆς τὸ πῶς ἀγωνιζόνταν
ὁ Ἐφουδίων παγκράτιον ὥραια μὲ τὸν Ἀσκόνδα,²
ἐνῶ γέροντας πλέον ἦτον κι' ἀσπρισμένος,
κ' εἶχεν ὡστόσοσον ἰσχυρὰ πλευρὰ καὶ χέρια
καὶ λαγόνια κ' ἐκείνον τὸ θαυμάσιο θώρακά του.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Σῶπα, σῶπα καὶ δὲ λὲς τίποτε μὲ τοῦτα.

Πῶς ἤθελεν ἀγωνισθῆ μὲ θώρακα παγκράτιο ;³

1) Διὰ τούτων ὁ Ἀριστοφάνης σατυρίζει τοὺς Ἀθηναίους, διὰ ἀπέστειλλον θεωροὺς εἰς τὰς πόλεις ἀνθρώπους εὐτελεῖς, ὡς τὸν Ἀνδροκλέα καὶ τὸν Κλεισθένη, ἐκ τῶν ἐποίων ὁ μὲν πρῶτος ὑπὸ τοῦ Κρατίου ἐν τοῖς Σεριφίοις ἀποκαλεῖται δοβλος καὶ ἐπαίτης καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους κίνικδος, ὁ δὲ δευτέρος ἐφημιζετο ἐπίσης ὡς κίνικδος καὶ ἐπὶ μαλακίᾳ γυωριμώτατος. Οἱ θεωροὶ δὲ ἐξελέγοντο καὶ ἀπεστέλλοντο εἰς διαφόρους πόλεις πρὸς τέλει-σιν θυσῶν, διὰ νὰ συμβουλευθῶσι τὰ μαντεῖα καὶ νὰ παρασταθῶσιν εἰς ἑορτὰς ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ δήμου Ἀθηναίων, τῶν ἐξόδων καταβαλλομένων αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Δήμου.

2) Φανταστικά ὀνόματα παγκρατιαστῶν.

3) Ὁ Βδελυκλέων λέγων θώρακα ἐννοεῖ στήθος, ὁ δὲ Φιλοκλέων ἀντιλαμβάνεται πολεμικὸν χιτῶνα, θώρακα.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἔτσι οἱ σοφοὶ συνομιλοῦν ἀνάμεσό τους.
 Ἄλλ' ἄλλο πές μου· ἀνάμεσα σ' ἀνθρώπους ξένους
 πίνοντας ποῖο κατόρθωμά σου θὰ ἱστορήτης
 τοῦ νᾶναι ἀπὸ τὴ νιότη σου τὸ πλέον ἀνδρεῖο ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἐκεῖνο, ἐκεῖνο ἀπ' τὰ δικά μου εἶναι τὸ πλέον ἀνδρεῖο,
 ὅταν τις βέργες τοῦ Ἔργασίονα εἶχα κλέψη.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Μὲ χάνεις. Γιὰ ποιὲς βέργες λές ; ἀλλὰ διηγήσου,
 πῶς κάπρον κάποτε ἢ λαγὸν ἐκυνηγοῦτες,
 ἢ πῶς στὸ τρέξιμο μὲ τὴ λαμπάδα ἀγωνίσθης,
 βρίσκοντας ὅ,τι εἶναι ἀπὸ νιότη πλέον ἐμψυχωμένο.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἐγὼ λοιπὸν αὐτὸ θὰ πῶ τοῦ εἶν' ὄλο νιότη·
 ὅταν τὸ Φάυλλο τὸ δρομέα¹ ὄντας ἀκόμα
 ἓνα χοντρὸν ἀγόρι τὸν ἔχω νικῆτη
 μὲ δύο ψήφους, γιὰ ἐμπαιγμὸν ἐνάγοντάς τον.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Σῶπα· ἐδῶ πλαγιάζοντας μάθε πῶς νᾶσαι
 μέσ' στὸ συμπόσιο σύντροφος καὶ πῶς νὰ καλοσυντυχαίνης.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Πῶς νὰ πλαγιάσω τὸ λοιπὸν ; σύντομα πές μου.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἐμορφα.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἔτσι μοῦ παραγγέλνεις νὰ πλαγιάσω ;

1) Φάυλλος ὁ Κροτωνιάτης, περὶφημος ἀθλητής.

Καθόλου.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Πῶς δά ;

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Τέντωσε τὰ γόνατά σου,
καὶ μαλακὰ στὰ στρώματα ἄπλωσε τὸν ἑαυτὸ σου
σὰν γυμνασμένος. Ἐπειτα πὲς γιὰ τὸ σπίτι
κάτι ἐπαινώντας ἀπ' τὰ χάλκινα ἐπιπλά του·
μελέτα τῇ σκεπῇ, καὶ τὰ ψηφιδωτὰ στολίδια
θαύμασε στὴν αὐλὴ τῇ χαλικοστρωμένη·
νερὸ νὰ πλύνωμε τὰ χέρια μας ἄς φέρουν·
ἄς φέρουν τὰ τραπέζια· ἐμπρὸς δειπνοῦμε·
τώρα ἀποφάγαμε σπονδὲς κάνουμε πλέον.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Γιὰ τοὺς θεοὺς, δειπνοῦμε στ' ὄνειρό μας ;

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἡ αὐλητρίδα στὸν αὐλὸν ἔχει φουσήξη.
Καὶ οἱ σύνδειπνοί μας εἶναι ὁ Θέωρος καὶ ὁ Αἰσχίνης
κι' ὁ Κλέων κι' ὁ Φανὸς καὶ κάποιος ἄλλος ξένος,
ὁποῦ εἰς τὸ πλάι τοῦ Ἀκέστωρος παρακαθίζει.
Σ' αὐτοὺς ἀνάμεσα νὰ ἰδοῦμε, πῶς θέλει ἀπαντήτης
στὰ κυκλογύριστα τραγούδια ποῦ λέν στὸ ἀποδειπνι.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Καλά.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Στ' ἀλήθεια ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ὅπως κανέννας ἄλλος

δὲν ἤθελε ἀπ' τοὺς Διακρίους ἀπαντήση.¹

ΒΑΒΛΥΚΛΕΩΝ

Θὰ δοκιμάσω. Καὶ λοιπὸν ἐγὼ ἴμαι ὁ Κλέων
καὶ πρῶτος τραγουδῶ τοῦ Ἀρμόδιου τὸ τραγουδί.

καὶ σὺ σ' ἐμὲ κατόπι θέλεις ἀπαντήση.

» Δὲ γένησταν ποτὲ αἱ Ἀθηναὶ τέτοιοι. . . »

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

» Τέτοιοι πανοὔργον οὔτε κλέφτη. . . »²

ΒΑΒΛΥΚΛΕΩΝ

Αὐτὸ θὰ κάνης ; θὰ χαθῆς ἀπ' τὶς φωνές του·
ν' ἀφανιστῆς καὶ νὰ ξολοθρεφτῆς θὰ κάνη
καὶ νὰ διωχτῆς ἀπὸ τὴ χώρα αὐτή.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἐγὼ ἔμωσ,

ἀν φοβερίζη, μὰ τὸ Δία, ἄλλο θὰ τραγουδήτω.

» Ἄνθρωπε ἐσύ, ποῦ ἡ τρέλλα σὲ κινάει

» καὶ τὴ μεγάλην ἐξουσία θέλεις ν' ἀποχτήσης,

» τὴν πολιτεία σύντομα θέλει ἀφανίσης,

» ποῦ αὐτὴ καὶ τώρα στὸ χαμό της πάει. . . »³

ΒΑΒΛΥΚΛΕΩΝ

Κι' ὅταν ὁ Θέωρος στὰ πόδια πλαγιασμένοις
τραγουδία λείει τοῦ Κλέωνος πιάνοντάς του τὸ χέρι,

» ὦ φίλε, τοὺς καλοὺς ἀγάπα

» τὸ λόγο ἀκούοντας τοῦ Ἀδμήτου. . . »

1) Κατήγετο ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν Διακρίων εἰς τρεῖς τάξεις διεκρίνοντο οἱ πολῖται Ἀθηναῖοι, τὴν τῶν Παρχλίων, Πεδιέων καὶ Διακρίων.

2) Ὁ εἰς διὰ τὸν Ἀρμόδιον λέγει, ὁ δὲ ἕτερος διὰ τὸν Κλέων.

3) Λέγουσιν ὅτι τοῦτο εἶναι εἰλημμένον ἐκ τῶν τοῦ Ἀλκαίου.

σ' αὐτὸν ἐστὶ τί θέλεις πῆ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἐγὼ θὰ τραγουδήσω:

» Δὲν ἔμπορῶ ν' ἀλεπουδίζω

» κι' οὔτε καὶ τοὺς δύο φίλους νὰ γνωρίζω . . . » ¹

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ὁ Αἰσχίνης ὑπερα τοῦ Σέλλου ² ὁ γυιὸς θ' ἀρχίστη,
σοφὸς καὶ μουσικοθραμμένος ³· καὶ θὰ τραγουδήσῃ:

» Πλούτη κι' ἀγαθὰ

» σ' ἐμὲ καὶ στὴν Κλειταγόρα ⁴

» μὲ τοὺς Θεσσαλοὺς . . . »

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

» Μὰ σὰν ἐμένα ἔχεις κ' ἐστὶ πολλὰ ξοδιάσῃ » ⁵.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἀλήθεια, αὐτὸ πολὺ καλὰ ἐστὶ τὸ γνωρίζεις.

Μὰ τώρα πιά στοῦ Φιλοκτῆμονος τὸ δεῖπνο ἄς πᾶμε.

Παιδί, παιδί, Χρυσέ, τὸ δεῖπνο ἐτοιμάσέ μας ⁶,

γιὰ νὰ μεθύσωμε γαὶ λίγο.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ὅχι, καθόλου.

Κακό 'ναι τὸ πιετό· γιατί ἀπὸ τὸ κρασί συμβαίνει

1) Τοῦτο φέρεται ἐν τοῖς παροιμίαις τῆς Πραξιλλῆς.

2) Ἐκαμε λόγον καὶ ἀνωτέρω περὶ αὐτοῦ ὡς κομπαστοῦ.

3) Οὐδεμίαν τῶν δύο τούτων ἰδιοτήτων εἶχε.

4) Θεσσαλὴ ποιήτρια. Οἱ δὲ Θεσσαλοὶ ἐμολογοῦνται ὡς λίαν πολυτελεῖς περὶ τὰς ἐσθῆτας καὶ τὴν διαίταν.

5) Εἰρωνία εἰς ὅσα δ Αἰσχίνης ψευδόμενος καὶ κομπάζων διηγείτο· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀπαντῶν εἰρωνεύεται καὶ τὸν ἴδιον διὰ ψευδολογίας ἀσωτιῶν καὶ ἐξῶδων.

6) Ὅταν προσεκαλοῦντο εἰς τινὰ νὰ φάγωσιν, ἐκόμιζον μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὰ φαγητὰ των.

θύρα νὰ κρούσης, νὰ χτυπήσης, νὰ πετροβολήσης
κ' ἔπειτα στὸ ξεμέθυσμα χρήματα νὰ μετρήσης.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ὅχι ὅταν μὲ καλοῦς καὶ ὡς πρέπει ἀνθρώπους εἶσαι.
Γιατὶ ἢ αὐτὸν ποῦ πρόσβαλες θὰ τὸν παρηγορήσουν
ἢ ἐσὺ ὁ ἴδιος θέλεις πῆ κανένα ἀστεῖο λόγο,
Αἰσωπικὸν ἢ Συβαριτικὸν ποῦ νὰ γελάσουν,
ἀπ' ὅσα στὸ συμπόσιον ἔμαθες· ὥστε στὸ γέλιο
τὸ πρᾶγμα στρέφεις καὶ σ' ἀφίνει ὁ προσβλημένος
τὴν πράξη συμπαθῶντας σου καὶ φεύγει ἡμερωμένος.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Πρέπει λοιπὸν νὰ μάθω πολλὰς ἱστορίας,
ἀφοῦ δὲ θὰ πληρώσω τίποτες, ἂν κάτι κάνω.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ἐμπρὸς λοιπὸν κινουῦμε· ἄς μὴν ἀργοποροῦμε.

ΧΟΡΟΣ

Πολλὰς φορές εὐγενικότροπος λογιάζω
ἐστάθην καὶ ποτὲ χοντρὸς στὸ φέρσιμό μου.
Ὅμως τοῦ Σέλλου ὁ γυιὸς ὁ Ἄμυνίας¹,
ποῦ ἀπὸ τὸν Κρωδύλον² κρατεῖ, ἀπεναντίας·
αὐτὸς ποῦ ἐγὼ τὸν εἶδα μιὰν ἡμέρα,
δὲν πήγαινε μηλορροδάκινα κρατώντας³

1) Ὁ Ἀισχίνης ἦτο υἱὸς τοῦ Σέλλου καὶ ὁ Ἄμυνίας τοῦ Προνάπου, ἀλλ' ἐπίτηδες κάμνει τὴν σύγχυσιν, διὰ νὰ δηλώσῃ ὅτι ἦσαν καὶ οἱ δύο ἐξ ἴσου πένητες καὶ κομπαστικοί.

2) Κρωδύλος ἦτο ἀρχοντικός τρόπος κομμώσεως, καθ' ἣν ἤγειρον τὴν κόμην πρὸς τὸ μέσον τῆς κεφαλῆς, οὕτως ὥστε νὰ ἀπολήγῃ εἰς ὀξὺ πρὸς τὰ ἄνω· ἐκ τούτου τὸ ἐπώνυμον Κρωδύλος εἶναι ταυτώσημον μὲ τὸ Ἀρχοντικός.

3) Δηλ. ἀντὶ νὰ ἔχη πλοῦσια καὶ λεπτὰ ἐδέσματα.

μά πήγαινε νά φαη, στὸ Λεωγόρα.

Γιατὶ πεινάει ὅπως ὁ Ἄντιφώντας.

Πῆγε στὰ Φάρσαλα σταλμένος,

ἔπειτα ἐκεῖ, μόνος μὲ μόνους,

μὲ τοὺς Πενέστας ἤτρον συνδεμένος,

τοὺς πλέον φτωχοὺς τῶν Θεσσαλῶν,

αὐτὸς φτωχότερος ὀλωνῶν.

Καλότυχε Αὐτομένη, ¹ πῶς σὲ μακαρίζω,

ἔσπειρες γυιοὺς τεχνίτες ἐπιδέξιους,

τὸν πολύξερο πρῶτα ποῦ ὁ καθένας ἀγαπάει,

ποῦ εἰς τὴν κιθάρα τραγουδάει κ' ἡ χάρη ἀκολουθάει.

Κ' ἔπειτα τὸν ὑποκριτὴ, ἀπερίγραπτο τεχνίτη.

Στερνά τὸ γνωστικώτατο τὸν Ἀριφράδη,

ποῦ ὠρκίστη κάποτε πῶς δὲν τὸν δίδαξε κανένας,

μὰ μόνος ἐξεσκόλισε ἀπὸ τῆ σοφῆν τῆ φύση διδαγμένος,

ἄξιος στὰ αἰσχρολόγα ἀπὸ τὰ πορνεῖα βγαλμένος.

.

Κάποιοι μοῦ λέν πῶς μὲ τὸν Κλέωνα ἔχω ἀγαπήση

τὸν καιρὸν ὅπου μὲ κατατρεγμοὺς μὲ τυραννοῦσε

καὶ μὲ κακίες μὲ λύπησε· ὅμως, ὅταν

ἐγὼ βατανιζόμουν, οἱ ἔξω ποῦ θωροῦσαν

μὲ τίς μεγάλες τίς φωνές μου αὐτοὶ γελοῦσαν,

καμμιὰ γιὰ μὲ δὲν εἶχαν ἔγνοια, παρὰ μόνο,

ἂν ἐμπαιγμὸ κανέναν θάφινα στῆ δυστυχιά μου.

Αὐτὰ σὰν εἶδα, βάλθηκα λίγο νὰ μαϊμουδίζω,

1) Ἄθηναῖός τις, τοῦ ἐποίου τοὺς υἱοὺς κωμῳδεῖ ἐνταῦθα· ὁ πρῶτος ἦτο κίθαρχος, ὁ δεῦτερος ἠθοποιός καὶ ὁ τρίτος βωμολόχος.

καὶ μὲ τὰ καλοπιάσματα κι' ἄστεια ἐξέφυγά του.
Ἔπειτα ἡ βέργα ἀξαινώντας ἐπέρασε τὸ κληῖμα.¹

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ὦχ χελῶνες, καλότυχες γιὰ τὸ πετσί σας
καὶ τρισκαλότυχες γιὰ τὴ σκεπὴ ποῦ εἰς τὰ πλευρά σας
ἔχετε, πόσο καλὰ καὶ μὲ πόση γνώση
σκεπάσατε τὴ ράχη σας μὲ κεραμίδι,
ἔτσι ποῦ ἀπ' τὰ χτυπήματα ἀπέραστο νᾶναι.
Μὰ ἐγὼ μὲ τὸ ραβδί κεντούμενος χάρηκα ὁ δόλιος.

ΧΟΡΟΣ

Τί 'ναι παιδί; γιατί παιδί, κι' ἂν εἶναι γέρος,
αὐτὸν ποῦ τρώει χτυπήματα πρέπει νὰ κράζουν.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ὁ γέρος βάσανο ἀνυπόφορο δὲν ἦτον γινομένος
κι' ἀπ' τοὺς συνδείπνους του πολὺ πιὸ ἀποδιανδροπιασμένος;
ἂν καὶ μαζί του βρίσκονταν ὁ Ἴππυλος καὶ ὁ Λύκων,
κι' ὁ Λυσίστρατος κι' ὁ Θεόφραστος καὶ ὁ Ἀντιφώντας
καὶ τοῦ Φρυνίχου ἡ συντροφιά.¹ Ἀλλὰ αὐτοὺς ὄλους

1) Ὁλον τὸ ἐδάφιον ἀναφέρεται εἰς γεγονός, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι γνωστόν πότε συνέβη· πιθανῶς ὁ Ἀριστοφάνης εἰσήχθη εἰς δίκην κατηγορηθεὶς ὑπὸ τοῦ Κλέωνος ὡς μισόδημος, ἐπὶ αὐτὸν ἐν τοῖς Ἰππεῦσι μάλιστα ἐκωμώδησεν· ὁ τελευταῖος στίχος εἶναι παροιμία λεγομένη ἐπὶ τῶν μικρῶν, οἵτινες δι' ἀπάτης καὶ λαθραίως διαφεύγουσι τὴν ἐξουσίαν τῶν μεγάλων· θέλει νὰ εἴπῃ ὅτι παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Κλέωνος, νὰ μὴ εἰσάγωνται εἰς τὸ θέατρον κωμῳδία (διότι τοιοῦτον ψήφισμα ἐπρότεινεν), ἰδοῦ ἐποῦ καὶ πάλιν ἐμφανίζεται ἡ παροιμία εἶναι εἰλημμένη ἀπὸ τοῦς πρὸς στήριξιν παρατηγνομένων ταῖς ἀμπέλοις χάρακας, οἵτινες συμβαίνει ἐκριζοῦμενοι νὰ αὐξηθῶσιν ὑπὲρ τὴν ἄμπελον. Ὅπωςδὴποτε ὁμοίως τὸ χωρίον θεωρεῖται σκοτεινόν.

2) Λύκων ἦτο εἰς ἓκ τῶν τριῶν κατηγορῶν τοῦ Σωκράτους, δημαγωγός. Ὁ Λυσίστρατος ὀνειδίζεται εἰς τοὺς Ἀχαρνεῖς καὶ τὰς Σφήκας 787 στιχ. σκωπτόλης ὀνομαζόμενος. Ὁ Ἀντιφῶν ἦτο σοφιστής. Ὁ Ἴππυλος καὶ ὁ

τοῦτος, πολὺ πιὸ ἀλιάντροπος, τοὺς ξεπερνοῦτε.
 Γιατὶ εὐθὺς ποῦ ἀπὸ πλούσια καὶ πολλὰ ἐγεμίσθη
 χοροπηδοῦτε, γέλαε καὶ τσιληπορδοῦσε
 σὰ νέο γαϊδοῦρι ἀπ' τὸ κριθάρι γλεντοκοπημένο·
 κ' ἐμὲ μὲ νέου ἀξιότη μὲ χτυποῦσε,
 παιδι παιδι φωνάζοντάς με· ἔτσι καθὼς τὸν εἶδε
 τὸν ἐκοροῖδεψε ὁ Λυσίστρατος κατόπι·

» ὁμοιάζεις, γέρο, σὰν νεοβαλμένος μούστος
 καὶ τὰ γαϊδοῦρι ποῦ ἔχει πάη στ' ἀχοῦρι».

Κι' αὐτὸς ἀντικοροῖδεψε φωνάζοντάς του·

» καὶ σὺ μοιάζεις μὲ μάστακα ἀπὸ τὰ φτερά του γυμνωμένον
 ἢ μὲ τὸ Σθένελο ἀπ' τὰ σύνεργά του στερημένον»¹.

Ὅλοι τὸν χειροκρότησαν, ἔξω ἀπὸ τὸ Θεόφραστο μονάχα·

αὐτὸς ἐσήκωσε περιφρονητικὰ τὰ χεῖλη,
 σὰν ἄνθρωπος ὁποῦ ἔχει εὐγενικὸ τὸ γοῦστο.

Κατόπι ὁ γέρος τὸ Θεόφραστο ρωτᾷ· «γιατὶ πέ μου
 γιατί καυχίεται καὶ τὸν καλομαθημένον κάνεις,
 ποῦ ἐσὺ καραγκιοζολογᾷς γύρα στὸν πλούσιον πάντα;».

Μὲ τέτοια τοὺς ξεντρόπιαζεν ἀπάνω κάτω,
 κοροιδεύοντας χοντρά καὶ λόγια λέγοντάς τους
 κακοβαλμένα κ' ἐντελῶς ἀταίριαχτα στὸ πρᾶγμα.

Ὅταν κατόπι μέθυσε, ἔρχεται στὸ σπίτι
 χτυπώντας ὅποιον ἤθελε μπροστὰ ἀπαντήτη·

Θεόφραστος εἶναι ἄγνωστοι. Ὁ Φρύνιχος ἦτο ὁ τραγικὸς ποιητὴς ὢν καὶ οὐ-
 τος πιθανῶς ἐκ τῶν κολάκων. Τοὺς ἀναφέρει ὡς πρόσωπα ἔχοντα κακὴν
 φήμην.

1) Ὁ Σθένελος ἦτο τραγικὸς ποιητὴς ὁ ὁποῖος δι' ἐνδεικν ἐπώλησε τὴν
 τραγικὴν αὐτοῦ σκευήν.

Και νάτος, ποῦ τρικλίζοντας φτάνει ἐδῶ πέρα.
Μὰ πάω ἐγώ, ἔξω ἀπ' ἐδῶ, προτοῦ χτυπιῆς μου δώτη.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Τραβήξου, ἀναμέρα·
θα κλάψη κάποιος
ἀπὸ τοὺς πίσω μου
ποῦ ἀκολουθεῖτε.
Λοιπόν, ἂν δὲ χαθῆτε
ἐσεῖς, κατεργάρηδες,
μὲ τὸ δαδὶ ποῦ πιάνω
ψητοὺς θὰ σᾶς κάνω.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ὅμως ἐκδίκηση αὔριο γι' αὐτὰ θὰ δώσης
σ' ἐμᾶς ὄλους, ἂν καὶ πολὺ παλληκαρίζεις.
Γιατὶ νὰ σ' ἐγκαλέσωμε μαζὶ θὰ πᾶμε.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Πωπώ μου, ἐγκαλεστάδες.
Αὐτὰ ποῦ λέτε πάληωσαν·
τὸ ξέρετε πῶς δὲ βαστῶ
οὔτε ν' ἀκούω γιὰ δίκες πιό ;
ὦπ λα ὦπ.
Αὐτὰ μ' εὐχαριστοῦν·
τοὺς ψηφοδόχους πετᾶτε.
'Απ' ἐδῶ ἐσεῖς δὲ θὰ πᾶτε ;...
ποῦ 'ναι οἱ δικαστ' ἄδες;
νὰ γκρεμιστοῦν.
'Ανέβα ἐδῶ μ' ἐμὲ μικρό, χρυσὸ σκαθάρι,

πιάνοντας μὲ τὸ χέρι σου τοῦτο τὸ παλαμάρι.¹
 Κρατήσου· καὶ πρόσεχε γιὰτ' εἶναι τριμμένο.²
 Ὅμως τὸ τρίψιμο δὲν τὸ κακοκαρδίζει.
 Βλέπεις πόσο ἐπιδέξια ἐγὼ σ' ἐπῆρα ἐκεῖθε
 ποῦ τώρα οἱ σύνδειπνοι μ' ἐσὲ θὰ λεσβιάζαν.³
 ποῦ ἐσὺ γι' αὐτὰ νὰ εὐχαριστῆς αὐτὴ ἐδῶ τὴν ψωλή μου.
 Ἄλλά, τὸ ξέρω, δὲ θὰ τὴν εὐχαριστήσης,
 οὔτε θὰ δοκιμάσης, μὰ θὰ τὴ γελάσης
 καὶ δυνατὰ μ' αὐτὴν θὰ χαχανίσης·
 γιὰτὶ καὶ σ' ἄλλους τῶκανες πολλοὺς ὡς τώρα.
 Ποῦ, τώρα ἂν δὲ σταθῆς σ' ἐμὲ κακὴ γυναίκα,
 ἐγὼ, σὰν ἀποθάνῃ ὁ γυιός μου, ἐλευθερώνοντάς σε⁴
 θὰ πάρω σε ἀγαπητικιά μου, ὦ πρᾶμματάλι.⁵
 Τώρα στὸ χέρι μου δὲν τᾶχω ἐγὼ τὰ χρήματά μου.
 Γιὰτὶ ἴμαι νέος καὶ πολὺ μὲ περιορίζουν.
 Τὸ γυιούδι μὲ φυλάει καὶ δυσκολότροπο εἶναι
 καὶ σφιχτοχέρης εἶναι καὶ φαρμακομύτης⁶.
 Καὶ κάνει αὐτὰ γιὰτὶ φοβᾶται μὴ χαλάσω.
 Γιὰτὶ δὲν ἔχει ἄλλον πατέρα ἔξω ἀπὸ μένα.
 Μὰ νάτος κιόλας, κατὰ ἴμας φαίνεται τρέχει.
 Μὰ σήκου γλήγορα κ' ἐδῶ ὄρθια στάτου

1) Σχοινίον, ἐννοεῖ τὸ πέος.

2) Καθ' ὃ πέος γέροντος.

3) Λεσβιεῖν, τὸ διὰ τοῦ στόματος γιγνόμενον ἐρωτικὸν παίγνιον, τὸ ὅποιον ἀπὸ τῶν Λεσβίων τὸ πρῶτον ἐγένετο γνωστόν.

4) Ἐκ τοῦ πορνοβοσκειοῦ διὰ πληρωμῆς χρημάτων.

5) Ὡ χοιρίον χοίρους ἔλεγον ἀλληγορικῶς καὶ τὰ γυναικεῖα αἰδοῖα.

6) Κυμνοπριστοκαρδαμόγλυφος· σύνθετον ἐκ τοῦ κυμνοπρίστης=φειδωλὸς καὶ καρδαμόγλυφος=οἰζύθυμος.

στά χέρια αὐτὲς κρατώντας τίς δετὲς λαμπάδες,
 γιὰ νὰ τοῦ παίξω ἓνα ἀπὸ 'κεῖνα τὰ παιχνίδια
 ποῦ οἱ νέοι συνηθίζουν ποῦ κι' αὐτὸς σὲ μένα
 ἔκανέ 'κάποτε προτοῦ τὰ μυστικά γνωρίσω. ¹

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

'ὦ ἔσύ, ὦ ἔσύ, ξεμωραμένε, ποῦ ἡ χαρὰ σου
 εἶναι τῶν γυναικῶν τὸ πρᾶμμα νὰ χουφτώνης,
 σοῦ πάει νὰ κάνης ἔρωτα πιά μὲ τὸν τάφον.
 Μὰ αὐτά, μὰ τὸν 'Απόλλωνα, ξυνά θὰ σοῦ ἔβγουν.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Θάθελες νᾶτρωγες μιὰ δίκη μὲ τὸ ξύδι ².

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Δὲν παίζεις ἄσχημο παιχνίδι, ποῦ τὴν αὐλητρίδα
 ἀπ' τοὺς συνδείπνους ἔκλεψες;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ποιὰν αὐλητρίδα;
 τί παραμιλεῖς ἀπ' τὸν τάφο σου βγαλμένος; ³

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ναί, μὰ τὸ Δία, αὐτὴ ποῦ 'ναι κοντά σου ἡ Δαρδανίδα.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Δάδα εἶναι αὐτὴ στὴν ἀγορὰ γιὰ τοὺς θεοὺς ποῦ καίει ⁴.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Δάδα εἶναι αὐτή;

1) Πρὶν μνηθῶ εἰς τὰ τεχνάσματα τῶν νέων.

2) Τὸν εἰρωνεύεται ὡς φιλόδικον δῆθεν, ἐπειδὴ ἀνωτέρω τὸν ἠπείλησεν.

3) 'Ὡς παρὰ νέου φέρονται ταῦτα πρὸς γέροντα' κατ' ἄλλους παρὰ προσδοκίαν εἶπε ἀντί νὰ εἶπη ἀπ' τὰ φρένα σου βγαλμένος.

4) Φαίνεται ὅτι εἰς ἐκάστην πρώτην τοῦ μηνὸς ἤναπτον τοιαύτας λαμπάδας πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Δάδα εἶναι βέβαια.

Δὲ βλέπεις πῶς πολύχρωμα εἶναι στολισμένη; ¹

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Καὶ τί 'ναι αὐτὸ τὸ μαῦρο τῆς ποῦ ἔχει στὴ μέση; ²

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

'Ἡ πίσσα βέβαια ποῦ ἀπ' τὸ κάψιμό τῆς βγαίνει,

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Καὶ πίσω ἐδῶ δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ πισινὸς τῆς;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Αὐτὸς ὁ ῥόζος θᾶναι τοῦ δαδιοῦ ποῦ ἐξέχει.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Τί λὲς αὐτοῦ; ποῖος ῥόζος λές; δὲν εἶται σὺ ἐδῶ πέρα; ³

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

'Α, ᾶ, τί πᾶς νὰ κάνης;

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Νὰ τὴν πάρω καὶ νὰ φύγω,

γιατὶ νομίζω πλέον γερασμένος εἶται,

καὶ δὲν μπορεῖς νὰ κάνης τίποτε.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

"Ακουσε κ' ἐμένα.

Κάποτε ποῦ ἤμουν θεατῆς στὴν 'Ολυμπιάδα,

ὁ 'Εφρουδίω ἀγωνίσθη ὠραία μὲ τὸν 'Ασκόνδα,

ὄντας πιά γέρος· ὥτ'όσο γροθοκοπώντας

1) Διότι ἐξωγράφιζον καὶ ἐκόσμουσαν τὰς λαμπάδας ἢ διότι ὡς ἀθλητρίς ἦτο καλλωπισμένη καὶ ἐκράτει δᾶδας.

2) 'Ερωτᾷ περὶ τοῦ τριχωμένου γυναικείου αἰδοίου.

3) Τοῦτο πρὸς τὴν ἀθλητρίδα λέγει.

ένίκησε τὸν νεώτερον ὁ γέρος· μὴ σοῦ κάνω
λοιπὸν φυλάξου μελανιές στὸ πρόσωπό σου.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ναί, μὰ τὸ Δία, ἔμαθες καλά τὴν Ὀλυμπία.

ΦΟΥΡΝΑΡΙΣΣΑ

Βοήθησέ με, γιὰ τοὺς θεοὺς παρακαλῶ σε.
Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ δαδί μ' ἔχει ἀφανίση
χτυπώντας με καὶ μοῦ ἔχει ἀναποδογυρίση
δέκα ὀβολῶν ψωμιά καὶ τέσσερα ἀπὸ πάνω.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ

Βλέπεις τί ἔκανες ; ἄλλες πάλι ἱστορίες
μας ἔλειπαν καὶ δίκες νάχουμε γιὰ τὸ κρασί σου.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Καθόλου, γιὰτὶ αὐτὰ μὲ λόγια νόστιμα θὰ διορθωθοῦνε·
ξέρω λοιπὸν τί θὰ τῆς πῶ νὰ φίλιωθῶ μαζί της.¹

ΦΟΥΡΝΑΡΙΣΣΑ

Καθόλου, μὰ τίς δυὸ θεές, δὲ θὰ καταφρονέσης
χάρισμα τῆ Μυρτία τοῦ Ἀγκυλίουνος τὴν κόρη
καὶ τῆς Σωστράτης, ἔτσι ἀφοῦ μοῦ ἐχάλατες τὸ πράγμα.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἄκουσε σύ, γυναίκα· ἐγὼ μιὰ θελκτικὴ ἱστορία
ἐπιθυμῶ νὰ πῶ σ' ἐσέ.

ΦΟΥΡΝΑΡΙΣΣΑ

Μὴ μοῦ τὴν πῆς, ξεμωραμένε, μὰ τὸ Δία.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Τὸν Αἴσωπο, ὡς ἐγύριζε ἀπὸ δεῖπνον ἓνα βράδυ,
ἀλήχταε σκύλα ἀδιάντροπη καὶ μεθυσμένη.

1) Μιμεῖται ὅσα ἀνωτέρω συνεβούλευεν αὐτὸν ὁ υἱὸς του.

Τότες ἐκεῖνος εἶπε τῆς, ἄ σκύλα σκύλα,
 ἄν, μὰ τὸ Δία, δίνοντας τῇ γλῶσσα τὴν κακὴ σου
 σιτᾶρι ἀγόραζες, θαρρῶ, φρόνιμη θᾶταν πράξει.

ΦΟΥΡΝΑΡΙΣΣΑ

Μὲ περιπαίξεις κιόλας; σ' ἐγκαλῶ, ὅποιος κι' ἂν εἶσαι,
 μπρὸς στοὺς ἀγορανόμους,¹ ὅτι ἐζήμιωσές με
 καὶ μάρτυρα ἔχω αὐτὸν ἐδῶ τὸ Χαιρεφώντα.²

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἄλλ' ἄκουσε λοιπόν, μὰ τὴν ἀλήθεια,
 μπορεῖ τίποτε νὰ σοῦ πῶ ποῦ νὰ σοῦ ἀρέσει.
 Ὁ Λᾶσος κάποτε κι' ὁ Σιμωνίδης παραβγαίνουν·
 τότες ὁ Λᾶσος ἔχει πῆ, λίγο μὲ μέλει.

ΦΟΥΡΝΑΡΙΣΣΑ

Ἀλήθεια, ἔ;

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ὅσο γιὰ σένα Χαιρεφώντα,
 ποῦ τῆς γυναίκα μάρτυρας εἶσαι, μοῦ μοιάζεις
 σὰν τὸ χρυσόξυλον ὠχρός, ὡς τοῦ Εὐριπίδου
 ἦταν ἡ Ἰνώ ἡ κρεμασμένη ἀπὸ τὰ πόδια.³

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Νὰ κάποιος ἄλλος, καθὼς φαίνεται, ἐδῶ φτάνει
 ἐγκαλεστής σου· κ' ἔχει καὶ τὸ μάρτυρά του.

ΚΑΤΗΓΟΡΟΣ

Ὁχι ἔ κακομοίρης. Ἐγκαλῶ ἐσένα, γέρο,

1) Τοὺς ἐπισκοποῦντας τὰ τῆς ἀγορᾶς.

2) Μαθητῆς τοῦ Σωκράτους καὶ φιλόσοφος, ὃν σατυρίζει πάλιν ἐδῶ δι' ὠχρότητα.

3) Ἡ μυθολογούμενη Ἰνώ δραματοποιηθεῖσα παρὰ τοῦ Εὐριπίδου. Σατυρίζει δὲ ὁ ποιητῆς ἐνταῦθα τὰ τῆς σκηναϊκῆς οἰκονομίας τοῦ ἔργου ἐκεῖνου.

για προσβολή.

ΒΛΕΛΥΚΛΕΩΝ

Για προσβολή; μὴ μὴ τὸν ἐγκαλέσης,
για τοὺς θεούς, ἐγὼ νὰ σὲ ικανοποιήσω
ἀντὶ γι' αὐτόν, ὅ,τι ἤθελεν ἐσὺ μοῦ ὀρίσης,
καὶ μάλιστα καὶ χάρη θὰ σοῦ τὸ γνωρίζω.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἐγὼ λοιπὸν θὰ φιλιωθῶ μαζί του μ' εὐχαρίστησή μου·
τὸ παραδέχομαι πῶς τὸν ἔχω χτυπήσει
καὶ πῶς τὸν πετροβόλησα. Μὰ ἔλα νὰ σοῦ μιλήσω·
τί ἀπὸ τὰ δύο, ἐμὲ θ' ἀφήσης ὅ,τι πρέπει
για τὴν ὑπόθεση νὰ κανονίσω πληρωμὴ σου
καὶ πλέον φίλοι νάμαστε ἢ ἐσὺ θὰ ὀρίσης;

ΚΑΤΗΓΟΡΟΣ

Ἐσὺ πέες· δὲ θέλω δίκες οὔτε ἱστορίες.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἐνας Συβαρίτης ἀπὸ τὸ ἀμάξι του εἶχε πέση
καὶ κάπως χτύπησε ἄσχημα πολὺ τὴν κεφαλὴ του,
γιατὶ δὲν ἦτον ἔμπειρος στ' ἄλογα κυβερνήτης.
Τότ' ἕνας φίλος του ποῦ ἐκεῖ παρουσιάσθη τοῦ εἶπε·
καθένας κάνει, φίλε μου, τὴν τέχνη ποῦ γνωρίζει.
Ἔτσι κ' ἐσὺ νὰ πᾶς νὰ βρῆς τὸν Πίτταλο¹ πλέον τώρα.

ΒΛΕΛΥΚΛΕΩΝ

Κι' αὐτὰ μοιάζουν μὲ τᾶλλα τὰ φερσίματά σου.

ΚΑΤΗΓΟΡΟΣ

Ὅμως ἐσὺ θυμίσου αὐτὸς τί μοῦ ἀπαχρίθη.

1) Ἰατρός οὗτος, εἰς τὸν ὁποῖον τὸν ἀτέλλει νὰ θεραπεύθῃ ἀπὸ τὰς πληγὰς, τὰς ὁποίας τοῦ ἔδωκε.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἄκουσε, μὴ φεύγῃς· στή Σύβαρη κάποτε μιὰ γυναίκα
εἶχε χτυπήσῃ ἓνα ἀχινό.¹

ΚΑΤΗΓΟΡΟΣ

Γι' αὐτὰ ἐσὺ νᾶται μάρτυράς μου.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ὁ ἀχινὸς λοιπὸν γι' αὐτὸ μάρτυρα κάλεσε ἓναν.
Τότε εἶπε ἡ Συβαρίτισσα, ἄν, μὰ τὴν Περσεφόνη,
ἀφίνοντας τὴ μαρτυριὰν αὐτὴν ἤθελε τρέξῃς
γοργὰ νὰ δέσῃς τὴν πληγὴν, περσότερο νοῦ θᾶχες.

ΚΑΤΗΓΟΡΟΣ

Βρίζε ὡς ποῦ ὁ ἄρχοντας στή δίκη σὲ καλέσῃ.

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Δὲ θὰ μείνῃς βέβαια, μὰ τὴ Δήμητρα, πῶ ἐδῶ πέρα·
μὰ θὰ σὲ πάρω σηκωτόν.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Τί κάνεις;

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Ὅ,τι κάνω.

Μέσα ἀπ' ἐδῶ σὲ πάω· ἀλλοιῶς, λογιάζω,
γλήγορα οἱ μάρτυρες θὰ λείψουν στοὺς ἐγκαλεστάδες.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Οἱ Δελφοὶ κάποτε τὸν Αἴσωπο,

ΒΑΕΛΥΚΛΕΩΝ

Λίγο μὲ μέλει.

1). Ἐχίνος ὀνόμαζον οὕτω καὶ ἀγγεῖον χαλκοῦν ἢ ἐκ κεράμου, ἐν ᾧ οἱ διαιτηταὶ ἔθετον τὰ δικόγραφα, ἔτι δὲ τὴν γαστέρα τοῦ βοῦς καὶ τὸ θαλάσσιον ζῦον· προϋτιμήσαμεν τὴν τελευταίαν σημασίαν ὡς μάλλον ἀντιληπτήν ἐν τῇ μεταφράσει. Ἴσως πρόκειται περὶ ἀρχαίας παροιμίας.

Πῶς ἔκλεψε ἓνα ἅπ' τὸν θεὸν δοχεῖο κατηγοροῦσαν·
κι' αὐτὸς τοὺς εἶπε, πῶς κάποτε τὸ σκαθάρι

ΒΑΕΔΥΚΛΕΩΝ

ὦ ποῦ νὰ σέ βράσω μαζί μὲ τὰ σκαθάρια.

ΧΟΡΟΣ

Ζηλεύω τὴν καλοτυχιά τοῦ γέρου ἀλήθεια,
ὅπου σκληρὲς φροντίδες καὶ ζωὴν ἀφῆκε
καὶ σὲ συνήθειες ἄλλες μπῆκε·
ἅπ' τῆ μεγάλης ἀλλαγῆ ποῦ θὰ τοῦ γίνῃ
στὴν πολυτέλεια βέβαια καὶ στίς τρυφές θὰ κλίνῃ.
Στὰ τελευταῖα ὅμως μπορεῖ νὰ μὴ θελήσῃ,
γιατ' εἶναι δύσκολο κανεὶς ν' ἀφήσῃ
τὸ ἰδίωμά του ποῦ εἶχε πάντα.
Ἄν καὶ συνέβῃ σὲ πολλοὺς ἀνθρώπους,
μὲ τὸ νὰ κλίνουν σ' ἄλλων γνώμες,
ἀλλάξαν στὴ ζωὴ τοὺς τρόπους.
Κ' εἶναι ἀπὸ μένα πολυπαινεμένος
κι' ἀπὸ τοὺς γνωστικὺς ἀνθρώπους
ὁ γυιὸς τοῦ Φίλοκλέωνα γιὰ τὴ φρονιμάδα
καὶ τὴν ἀγάπη του πρὸς τὸν πατέρα.
Ποτὲ δὲν ἔχω ἰδῆ τέτοια γλυκάδα
καὶ καλομίλητο ἄνθρωπο σὰν τοῦτον,
ποῦ μὲ τοὺς τρόπους του ἔχω τρελλαθῆ
καὶ μ' ὅλη τὴν καρδιά μου τοῦ ἔχω δοθῆ.
Γιατί σὲ ποιά του αὐτὸς ἀντιλογιά του
δὲν ἔχει ἀνώτερος σταθῆ,
θέλοντας αὐτὸν ὅπου τὸν ἔχει γεννήσῃ
μὲ πλέον τιμημένες ἀσχολίες νὰ τὸν τιμήτῃ·

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ἄνακατέματα παράξενα, μὰ τὸ Διόνυσο,
 κάποιος θεὸς στὸ σπίτι μας ἔχει βαλμένα.
 Σὰν ἤπιε ὁ γέρος συγκρατητὰ πολλὴν ὥρα
 κι' ἄκουσε τὸν αὐλό, χαρούμενος γιὰ τοῦτο
 δὲ σταματᾷ ὅλη τὴ νύχτα νὰ χορεύη
 ἐκείνους τοὺς παληοὺς χοροὺς ποῦ χόρευεν ὁ Θέσπης·
 καὶ λέει τοὺς τωρινοὺς ξεμωραμένους θ' ἀποδείξη
 τοὺς τραγικούς, χορεύοντας σὲ λίγην ὥρα ὁ ἴδιος.¹

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ποιὸς στὶς αὐλόπορτες καθίζει ;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Νάτο, τὸ βάτανο ποῦ φτάνει.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Τὶς θύρες ἀνοίχτε.

Γιατὶ νὰ ποῦ ὁ χορὸς ἀρχίζει...

ΞΑΝΘΙΑΣ

Μᾶλλον ἴσως τῆς τρέλλα; ἡ ἀρχὴ σὲ πιάνει.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Τὸ πλευρό μου ἀπὸ τὴ δύναμη λυγᾷ.

πῶς τὸ βουθούνη μου σφυρίζει

κι' ὁ σφόντυλάς μου ἀχολογᾷ.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Πήγαινε νὰ κυτταχτῆς.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Σὰν τὸ κοκόρι ὁ Φρύνιχος χτυπάει.

1) Εἰς τὰ κατωτέρω ἐπιτηθεύεται: τοὺς τρόπους τῆς τραγωδίας· καὶ ἴσως τοῦ Φρυνίχου παρῶδει στίχους καὶ χορικά σχήματα.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Θ' ἀρχίσῃς νὰ πετροβολῆς.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ἀνάερα, ὡς τὸ πόδι τοῦ πετάει·
ὁ κῶλος χάσκει.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Πρόσεχε καθὼς μανίζεις

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Γιατὶ στὶς κλειδώσές μου τώρα
εὐκολοκίνητο ἐσὺ πόδι μου γυρίζεις.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Καλὰ δὲν εἶναι βέβαια, μὰ τὸ Δία,
ἀλλὰ εἶναι αὐτὰ τῆς τρέλλας ἱστορία.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Νά, ποῦ φωνάζω καὶ στοὺς ἀντιπάλους κράζω.
Ποιὸς ἀπ' τοὺς τραγικούς λείει πῶς χορεύει ὠρατὰ
μ' ἐμέ νὰ μετρηθῆ ἔδῳ στὸ χορὸν ἅς ἔρθῃ.
Εἶναι κανεὶς ἢ ὄχι;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ἕνας, αὐτὸς ἐκεῖ μονάχα.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ δῦστυχος;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τὸ τέκνο τοῦ Καρκίνου¹

τὸ δεύτερο.

1) Καρκίνος τραγικός ποιητής, ἔχων τρεῖς υἱοὺς ἐπίσης τραγικούς ποιη-
τῆς, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ Ξενοκλῆς ἐνίκησε μίαν φορὰν διαγωνιζόμενος μὲ τὸν
Εὐριπίδην· ἦσαν μικρόσωμοι ὡς ἐδῶ τοὺς διακωμῶδει ὁ Ἀριστοφάνης.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Μὰ αὐτὸς εἶναι καταφερμένος·
Γροθιὲς ῥυθμικὰ δίνοντάς του θὰ τὸν ἀφανίσω.
Γιατὶ ἀπὸ μέτρο δὲν καταλαβαίνει.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ἄλλὰ συμφορὰ σου,
ἄλλος Καρκίνος τραγιλὸς φτάνει ἀπὸ πέρα,
ὁ ἀδελφὸς του.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Μὰ τὸ Δία, ψώνησα λοιπὸν ἐγὼ ἀπὸ σβέρκο.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Δὲν ἔχει τίποτε ἄλλο ἀπὸ καθούρους, μὰ τὸ Δία.
Γιατὶ καὶ ὁ ἄλλος ἔρχεται ἀπὸ τοὺς Καρκίνους.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

Καὶ τί ἔναι αὐτὸ ποῦ σέρνεται, ξυδιέρα ἢ σφαλάγγι;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τὸ καθουράκι αὐτὸ τῆς οἰκογένειας εἶναι,
ὁ πλέον μικρὸς, ποῦ κάνει τραγωδίες.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ

ὦ Καρκίνε, καλότεκνε πατέρα εὐτυχισμένε·
τί πολὺ πλῆθος πέταξεν ἐδῶ ἀπ' ὀρχίλους¹.
Ὅμως πρέπει νὰ ἀγωνιστῶ ὁ καχόμοιρος μαζί τους.
Καὶ τοίμασέ τους μου μὲ ἀλάτι, ἂν ἐγὼ νικήτω.

ΧΟΡΟΣ

Ἐμπρός, λοιπόν, ἔμεῖς, ἄς κάνουμε γι' αὐτοὺς ὀλίγον τόπο,

1) Μικρὸν πτηνόν, κρυπτόμενον εἰς φράκτας· λεγόμενον καὶ τροχίλος, συγχρόνως διὰ τῆς λέξεως αὐτῆς λέγονται καὶ οἱ χορευτικοὶ καὶ οἱ λάγνοι ὡς μεγάλα αἰδοῖα ἔχοντες.

μπροστά μας με τήν ήσυχία τους να στριφογυρίζουν.

Ἐμπρός, ὦ πολυδοξασμένα
 παιδιά τοῦ θεοῦ τῆς θαλάσσης,
 πηδᾶτε πᾶ στίς ἀμμουδιές,
 στίς στεῖρες τίς ἀκρογιαλιές,
 ἀδέλφια τῶν γαρίδων·
 πόδι γρήγορο γυρίστε
 κι' ὅπως στόν Φρυνιχόχορον
 τὸ πόδι ἑνας ἀναρριχτᾶ
 ἔτσι ἄς τὸ ρίξη, ὅπου ψηλά
 ὄσοι τὸ βλέπουν νὰ θαυμάζουν.

Γύριζε, στρίβει, κύκλιζε καὶ τὴν κοιλιά σου
 χτύπα· ῥέγνε τὸ πόδι ἀνάερο· καὶ γυροβόλι
 κάνε σὰ σβούρα· κι' ὁ θαλασσοαφέντης βασιλέας
 σέρνεται ἐδῶ ὁ πατέρας γλυκαμένος
 ἀπ' τὰ τριάρχιδα¹ παιδιά του ποῦ χορεύουν.
 Μὰ βγαῖτε γλήγορα ἔξω πρὸς τίς θύρες,
 ἂν νὰ χορέψτε ἐπιθυμῆτε· τί κανένας
 αὐτὸ δὲν ἔκανεν ὡς τώρα, νὰ τελειώση
 τὴν κωμωδία βάνοντας τὸν² χορὸν νὰ χορεύη.²

Τ Ε Λ Ο Σ

1) Τριάρχεις· ὁ τριάρχης εἶναι ἐπίσης ἑπτηνόν, σημαίνει συγχρόνως καὶ τοὺς τρεῖς χορευτὰς καὶ τοὺς τρεῖς ὄρχους ἔχοντας.

2) Ὁ Χορὸς ἐχώρευεν, ὅταν εἰσήρχετο εἰς τὴν σκηνήν, οὐδέποτε ὅταν ἐξήρχετο.